

Kuhmon Vuosangan harjoitusalueen kulttuuriperintöinventointi 2011

Osa 1 Raportti

KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	2011
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	ASIANUMERO	5705/41/2011
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA			
ALUEEN NIMI	Vuosangan ampuma- ja harjoitusalue		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI			
ALUEYKSIKKÖ	Metsätalous Kainuu		
TEKIJÄ(T)	Riikka Mustonen, Metsähallitus		
JULKAISUN NIMI	Kuhmon Vuosangan harjoitusalueen kulttuuriperintöinventointi 2011		
TIIVISTELMÄ	<p>Kuhmon Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueita inventoitiin kymmenen päivän ajan kenttäkaudella 2011. Puolustusvoimat ovat esittäneet Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueeseen laajennusalueita, joihin liittyvät epävarmuustekijät ovat vaatineet lisäselvityksiä. Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan laatiminen on aloitettu puolustusvoimien ampuma- ja harjoitustoimintaan liittyvien alueidenkäyttöratkaisujen tarkastelulla. Eriksson Architects Ltd tekee Vuosangan alueelle maankäyttö- ja maisemasuunnitelmaa. Inventointi on tilattu näihin tarpeisiin.</p> <p>Inventoinnin pohjana käytettiin Esa Suomisen aikaisempaa inventointiraporttia ja paikkatietoja harjoitusalueen suunnitelluista laajennuksista. Aiemmin tunnettuja kohteita selvitettiin SutiGis -paikkatieto-ohjelmasta ja muinaisjäännösrekisteristä. Maastossa oppaana toimi Metsähallituksen metsämestari Kari Huotari. Lisätietoja saatiin haastatteleamalla Mauno Kilposta ja Jorma Kyllöstä. Inventointi kuului Metsähallituksen Kansallisen metsäohjelman kulttuuriperintöinventointihankkeeseen, jonka puitteissa inventoidaan kulttuuriperintökohteet valtion metsissä.</p> <p>Inventointiraportissa on 54 kohdetta, joista 31 kohdetta on kiinteitä muinaisjäännöksiä ja 23 muita kulttuuriperintökohteita. Kiinteät muinaisjäännökset ovat yli 100 vuotta vanhoja ja lain suojaamia. Kulttuuriperintökohteet pyritään säilyttämään Metsähallituksen päätöksellä. Inventointialueelta ei tunneta esihistoriallisia muinaisjäännöksiä. Historiallisen ajan muinaisjäännökset ovat tervahautoja, tervasaunoja, merkkipuita ja yksi rajapyykki. Kulttuuriperintökohteet ovat pääasiassa rakennusten jäännöksiä, hiilimiiluja ja nuoria tervahautoja. Muita kohteita ovat sodanaikainen hautapaikka, uittopato, tammen jäänteet, leimapuu, konttipuu ja kuoppajäännökset.</p> <p>Uusia kohteita on seitsemän, muista kohteista oli aikaisempaa tietoa. Tunnettujen kohteiden tarkka sijainti ei ollut aina ennestään tiedossa eikä niitä ollut riittävän monipuolisesti dokumentoitu. Kohteista kahdeksan on inventoimattomia muinaisjäännöksiä. Ne ovat tervahautoja, joiden sijainti on tiedossa, mutta joita ei tarkastettu. Osa näistä on arkeologi Esa Suomisen lisäämiä, osa on lisätty SutiGis -tietokannasta. Raportissa on pyritty esittämään riittävä otos Vuosangan alueen tervahautoista, ja erityisesti ne tervahaudat joihin liittyy tervasauna, on käyty tarkastamassa. Tervahautoja, joita tähän raporttiin ei ole merkitty, on Vuosangan alueella useita kymmeniä.</p>		
AVAINSANAT	kulttuuriperintöinventointi, Vuosanka, puolustusvoimat, ampuma-alue, harjoitusalue, Kuhmo, tervahauta, tervasauna, merkkipuu		
KANNEN KUVA	Emma Hartikka ja Kari Huotari Keljänsuon niittyladolla, kuvattu luoteesta Pitkäkankaan merkkipuu, kuvattu etelästä.		
SARJAN NIMI JA NUMERO			
ISSN		ISBN (NIDOTTU) ISBN (PDF)	
SIVUMÄÄRÄ	76	KIELI	SUOMI
KUSTANTAJA		PAINOPAikka	
JAKAJA	Metsähallitus, metsätalous	HINTA	

Tiivistelmä

Kuhmon Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueita ja sen suunniteltuja laajennusalueita inventoitiin kymmenen päivän ajan kesällä 2011. Puolustusvoimien suunnittelemat aluelaajennukset on maakuntakaavassa osoitettu selvitysalueiksi ja Kainuun 1. vaihemaakuntakaava on valmisteilla. Kulttuuriperintöinventointi tehtiin näihin tarpeisiin ja aineisto toimitetaan Kainuun maakunta-kuntayhtymälle sekä alueen maankäyttö- ja maisemasuunnitelmaa tekevälle Eriksson Architects Ltd:lle. Inventoinnin pohjana toimi Kainuun museon arkeologin Esa Suomisen vuonna 2010 tekemä arkeologinen inventointi Vuosangan alueella. Inventointi toteutettiin osana Kansalliseen metsäohjelmaan sisältyvään Metsähallituksen kulttuuriperintöinventointihanketta.

Puolustusvoimien Vuosangan harjoitusalue sijaitsee pääosin Kuhmon luoteisosassa. Alueen länsiosa kuuluu Ristijärven kuntaan. Harjoitusalue on tällä hetkellä kooltaan noin 13 850 ha. Maalialueen koko on 3374 ha. Vuosanka kuuluu Ylä-Vieksin (vanh. Yli-Vieksi) kylään. Vuosangan kylä sijaitsee harjoitusalueen itäpuolella ja harjoitusalueesta on vanhastaan käytetty nimeä Sutinen. Alue on ollut pitkään erämaana.

Inventointitiimissä työskenteli Metsähallituksen arkeologi Riikka Mustonen, harjoittelija, arkeologian opiskelija Emma Hartikka ja Metsähallituksen suunnittelumetsuri, metsämestari Kari Huotari. Inventoitavista kohteista saatiin tietoa Metsähallituksen Kuhmon toimiston muiltakin työntekijöiltä ja erikseen käytiin haastattelemassa paikallisia Mauno Kilposta ja Jorma Kyllöstä. Mauno Kilponen kulki yhden päivän ajan mukana maastossa esittelemässä kohteita.

Inventoinnissa etsittiin ja dokumentoitiin alueen kaikkia ihmistoiminnan merkkejä kivikaudelta aina 1950–1960-luvuille saakka. Tarkastetut kohteet eivät tavallisesti ole enää käytössä, poikkeuksena olivat Vuosangan harjoitusalueella muutamat edelleen autiotupina käytössä olevat vanhat rakennukset.

Inventoinnissa tarkastettiin 19 muinaisjäännöskohdetta ja 23 kulttuuriperintökohdetta. 12 tervahautaa merkittiin kartalle, mutta niitä ei tarkastettu. Uusia kohteita löytyi seitsemän. Pääasiallisesti kohteet löytyivät Kari Huotarin tai haastateltujen henkilöiden tiedon pohjalta. Kaikki muinaisjäännöskohteet ovat historialliselta ajalta (1500-luvulta tai sitä nuorempia). Ne olivat tervahautoja, tervasaunoja ja merkkipuita. Lisäksi löytyi yksi rajamerkki. Kulttuuriperintökohteet olivat pääasiassa rakennusten jäännöksiä. Lisäksi oli myöhään käytössä ollut tervahauta ja tervasauna, leimapuu, konttipuu ja ajoittamattomia kuoppia.

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Alue: Kuhmon Vuosangan harjoitusalue

Tutkimuksen laatu: arkeologinen ja kulttuuriperintöinventointi

Kohteiden ajoitus: historiallinen

Peruskartat: 441207, 441208, 441210 B, 441211A, 441109 B ja D

Inventointialueen laajuus: 16 950 ha

Maanomistaja: Valtio/Metsähallitus

Tutkimuslaitos: Metsähallitus, metsätalous

Tutkijat: Riikka Mustonen

Kenttätyöaika: 10 päivää, kesällä 2011

Löydöt: -

Kuvat: © Metsähallitus. Kuvat on tallennettu Metsähallituksen arkistoon.

Inventointiraportin sivumäärä: Osa 1 raportti 15, osa 2 kohdeselostukset 61, yhteensä 76 sivua.

Liitteet: -

Alkuperäisen inventointiraportin säilytyspaikka: Metsähallitus arkisto

Kopiot: Museoviraston arkeologinen keskusarkisto, Kainuun museo

Sisällys

Osa 1 Raportti

TIIVISTELMÄ.....	1
ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT	2
SISÄLLYS	3
1 JOHDANTO.....	4
1.1. INVENTOINTIALUEEN SIJAINTI JA LAAJUUS	4
1.2. INVENTOINNIN TOTEUTUS JA MENETELMÄT	5
2 INVENTOINTIALUEEN MAISEMA, LUONTO SEKÄ MAA- JA KALLIOPERÄ.....	5
3 ALUEEN TUTKIMUSHISTORIA.....	6
3.1. ESIHISTORIALLINEN AIKA.....	6
3.2. HISTORIALLINEN AIKA	7
4 TULOSTEN TARKASTELU JA JOHTOPÄÄTÖKSET	8
4.1. HISTORIALLISEN AJAN MUINAISJÄÄNNÖKSET	9
4.2. KULTTUURIPERINTÖKOHTEET	9
4.3. RAKENNUSPERINTÖKOHTEET	9
ALLEKIRJOITUS	12
LÄHTEET	13

Osa 2 Kohdekuvaukset

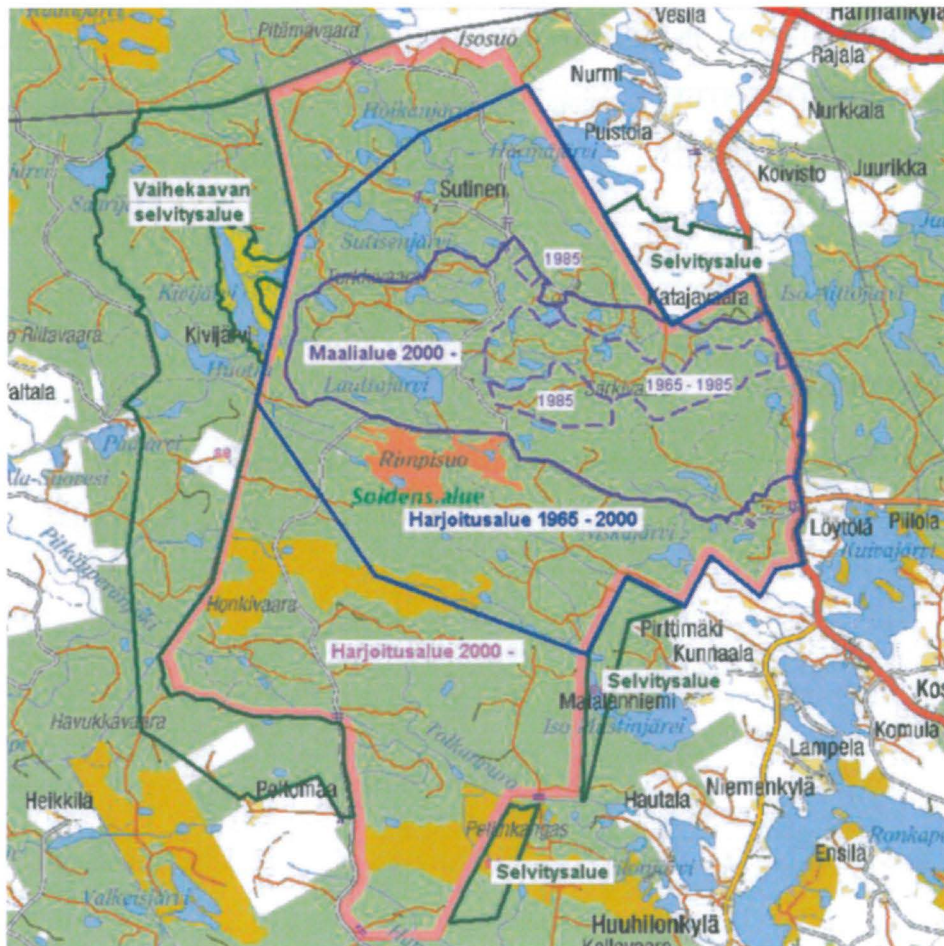
KOHDELUETTELO.....	1/2
KOHTEET	4/2

1 Johdanto

Metsähallituksen KMO kulttuuriperintöinventointiprojektin Kainuun tiimi inventoi Kuhmon Vuosangan ampuma- ja harjoitusaluetta kesällä 2011. Puolustusvoimat on suunnitellut alueeseen laajennuksia. Inventointi tehtiin Kainuun 1. vaihemaakuntakaavaa valmistelevan Kainuun maakunta-kuntayhtymän ja alueen maankäyttö- ja maisemasuunnitelmaa tekevän Eriksson Architects Ltd:n tarpeisiin. Inventointi on osa Kansallisen metsäohjelman edellyttämää arkeologisten että kulttuuriperintökohteiden inventointia valtion metsissä. Inventointiraportti on jaettu kahteen osaan, joista ensimmäinen käsittää raportin ja toinen kohdekuvaukset.

1.1. Inventointialueen sijainti ja laajuus

Inventointialue sijaitsee Kainuussa Kuhmon kaupungin luoteisosassa ja osittain Ristijärven kunnan puolella. Vuosangan alue on puolustusvoimien käytössä ampuma- ja harjoitusalueena. Vuosangan kyläkeskus on harjoitusalueen itäpuolella. Vuosanka on vanhastaan kuulunut Viaksin kylään, jonka keskusalueet sijoittuvat myös inventointialueen itäpuolelle. Paikalliset ovat tunteneet alueen, johon harjoitusalue on perustettu, nimellä Sutinen. Hyrynsalmentie kulkee alueen itäpuolitse ja Kostamustie pohjoispuolitse. Härmänkylä sijoittuu alueen koillispuolelle. Alueen koko on tällä hetkellä 13 850 ha ja se on kokonaan valtion maata. Suunnitellun laajennuksen koko on 3100 ha, josta valtion maata on 2600 ha. (kartta 1).

Kartta 1. Kuhmon Vuosangan inventointialue, selvitysalueet on merkitty vihreällä.

1.2. Inventoinnin toteutus ja menetelmät

Kuhmon Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueetta inventoitiin kymmenen päivän ajan kesällä 2011. (24.5., 30.5., 27.7., 29.7., 1. - 2.8., 5.8., 9.8., 11. - 12.8.). Inventointi suoritettiin arkeologi Riikka Mustosen johdolla ja apuna oli arkeologian opiskelija, harjoittelija Emma Hartikka Turun yliopistosta. Oppaana toimi kuuden päivän ajan suunnittelumetsuri, metsämestari Kari Huotari ja yhden päivän ajan paikallinen asukas Mauno Kilponen. Inventoinnissa käytiin läpi pääasiassa Kari Huotarin tietämiä ja haastatteluissa ilmi tulleita kohteita. Kainuun museon arkeologin Esa Suomisen vuonna 2010 inventoimat kohteet tarkastettiin, ja neljä sellaista kohdetta, jotka raportissa oli mainittu, mutta joita ei tarkastettu, käytiin inventoimassa. Näistä yksi kohde (Vuosilukulammen merkkipuun) inventoitiin yhdessä Esa Suomisen ja Kuhmon Museon johtajan Hilikka Tampion kanssa. Myös SutiGis -järjestelmään merkityjä kohteita tarkastettiin muutama. Viidessä tapauksessa kohdetta, josta oli saatu vihje, ei onnistuttu löytämään.

Kulttuuriperintöinventoinnissa otettiin huomioon kaikki kohteet esihistoriallisista kohteista aina 1950–1960 -luvun kohteisiin saakka. Näin saadaan dokumentoitua koko metsien käytön historia eri aikakausina. On myös tärkeää dokumentoida ne jäänteet, jotka tulevat lähitulevaisuudessa tuhoutumaan tai jotka saavuttavat pian sadan vuoden iän. Muinaismuistolaki ei suojele alle satavuotiaita kulttuuriperintökohteita, mutta Metsähallitus pyrkii säilyttämään ne.

Kainuun museon arkeologi Esa Suominen inventoi aluetta vuonna 2010 neljän päivän ajan. Puolustusvoimat oli sulkenut alueen harjoitusten takia ennakkotiedoista poiketen, mikä oli vaikeuttanut inventointia. Suominen tarkasti alueelta kuitenkin neljä muinaisjäännöskohdetta, jotka käsittävät neljä tervahautaa ja kaksi tervasaunaa. Lisäksi hän merkitsi raporttiin yhdeksän kohdetta, joita hän ei paikantanut (merkkipuun ja tervahautoja). Inventoituja kulttuuriperintökohteita oli viisi. Nämä ovat rakennuksia, niiden jäänteitä ja yksi hautapaikka (Suominen 2010).

Kulttuuriperintökohteiden paikannus maastossa tapahtui maastotietokoneella, jossa oli ArcPad -ohjelma ja GPS. Kohteista otettiin tarkat koordinaattitiedot ja ne kuvailtiin sanallisesti, mitattiin sekä valokuvattiin digikameralla. Jälkityövaiheessa kohteet, niiden rajaukset, tiedot ja kuvat on viety Metsähallituksen Reiska-tietokantaan. Tästä tietokannasta ne siirretään Metsähallituksen SutiGis-paikkatietojärjestelmään. Kainuun Museon arkeologi Esa Suominen on vienyt löydetty muinaisjäännöskohteet muinaisjäännösrekisteriin.

2 Inventointialueen maisema, luonto sekä maa- ja kallioperä

Vuosangan harjoitusalue on ollut 11000 vuotta sitten Sotkamon jääjärven alla, lähellä mannerjätikön reunaa. Jätikön virtaussuunta on ollut luoteesta kaakkoon. Moreeni on kerrostunut selänneiksi mannerjätikön menosuuntaan. Harjoitusalueen läpi kulkee yksi suurempi jäätikköjokien kerrostama harjuselänne (Huuhiuvaara-Pellinkangas-Honkivaara). Kallioperä alueella on pääasiassa arkeoisia graniitoideja. Inventointialueen itäpuolella Härmänkylän läpi kulkee pohjoiseteläsuuntainen vihreäkivivyöhyke. Se on syntynyt muinaisesta laavavirrasta. Vyöhykkeen sisällä on mm. nikkeli ja kultaesiintymiä. Härmänkylässä on Arolan nikkeliyesiintymä ja Timolan kultaesiintymä. (Lehtinen 1998:127–129, Taipale 2005: 22–27)

Vuosangan harjoitusalueella on Tulikankaan ja Huuhilovaara - Pellinkangas- Honkivaaran pohjavesialueet. Tulikankaan eteläpuolella sijaitsee lähde, josta vesi valuu Niskajokeen. Vuosangan harjoitusalueella on useita Natura-alueita (Hevoshuuhdinsuo, Pitkäkangas) ja suojelualueita. Suurimmat järvet ovat Hoikanjärvi, Sutisenjärvi, Lauttajärvi ja Niskajärvi. Lisäksi pienempiä järviä ja lampia on lähes 300. Tolkanpuron suistoalueella maanpinnan korkeus on 170 m mpy, kun taas Sutisenjärven eteläpuoleisen Turkkivaaran korkeus on 255 m mpy.

Alueen maisema koostuu lammista, soista, särkistä ja harjuista. Suot ovat suurelta osin ojitettamatta ja niillä on paljon keloja. Natura-alueilla on runsaasti metsäpalon jälkiä. Puusto on erirakenteista. Maalialue on aukeaa, kivikkoista ja mäkiä moreenialuetta. Alueella liikkuu vielä mm. metsäpeuroja. Petohavaintoja on karhuista, susista ja ilveksistä.

3 Alueen tutkimushistoria

3.1. Esihistoriallinen aika

Esihistoriallinen aika tarkoittaa aikaa ennen kirjoituksen käyttöönottoa. Suomessa tämä aika ulottuu kivikaudelta keskiajalle. Itä-Suomessa esihistoriallisen ajan voidaan katsoa jatkuneen pidempään kuin Länsi-Suomessa, jopa 1600-luvulle asti. Kainuusta tunnetaan runsaasti esihistoriallisia asuinpaikkoja, jotka ovat keskittyneet vesistöjen rantamille.

Vuosangan harjoitusalueelta ei tunneta yhtään esihistorialliselle ajalle sijoittuvaa muinaisjäännöstä. Kuitenkin jo välittömästi alueen kaakkoispuolella, Huuhilonjärven ja Kellojärven ympäristössä on runsaasti merkkejä esihistoriallisesta ihmistoiminnasta. Huuhilonsuo N-nimisestä kohteesta, Huuhilon Pöytäsaaresta, Vattuniemestä, Karikosta ja Hiekkaniemestä on löytynyt kvartsi-iskoksia tai kivikaudelle ajoitettua palanutta luuta. Hiekkaniemestä on löytynyt reikäkivi (KM 4838:1), skandinaavinen kupurasolki (KM 4838:2), rautakirves (KM 20068) ja keihäänkärki (ei kokoelmassa). Lisäksi Huuhilonsuo N-kohteesta, pyyntikuopaksi oletetun kuopan pohjalta arkeologisissa kaivauksissa löytynyt puurutilä ajoittui esiroomalaiseen rautakauteen (Hela-980: 2260±55, kalibroituina 2 σ : n tarkkuudella 410–170 eKr.). (Vanhatalo 2004:22)

Näiden löytöjen perusteella voidaan todeta ihmisen todennäköisesti liikkuneen Vuosangankin harjoitusalueella esihistoriallisella ajalla, vaikka tästä ei konkreettisia jäänteitä ole löytynytäkään. Huuhilonjärven ympäristössä on lukuisia pyyntikuopiksi määriteltyjä painanteita. Edellä mainituissa kaivauksissa osoittautui, että tutkittu kuoppa ei ole pyyntikuoppa, jonka perusteella muidenkin alueen kuoppien luonnetta olisi syytä pohtia uudelleen.

Arkeologiset inventoinnit Kuhmon alueella on pääasiassa tehnyt Esa Suominen. Tarkastuksia ja inventointeja ovat tehneet mm. Anja Sarvas, Aarni Erä-Esko, Matti Huurre ja Mikko Perkko 1970–90-luvuilla. Kaivaukset ovat keskittyneet suurten järvien (esim. Ontojärvi) ympäristöön.

3.2. Historiallinen aika

Vuosanka on professori Alpo Räisäsen mukaan saamelaisperäinen nimi, joka tarkoittaa vasaa. Vanhemmassa historiankirjoituksessa saamelaisperäiset nimet, tarinat lappalaisista ja kulttuuriperintökohteet, joissa esiintyy ”lappi”-sana liitetään yhteen. Historiallisen ajan lappalaisia pidetään kuitenkin nykyään monimuotoisena ryhmänä metsästyksellä ja kalastuksella eläneitä erämaan asukkaita (Keränen 1983: 46). Tarinoiden mukaan Vuosangan alueella on asunut lappalaisia. Kellojärven Hamarasaassa on hautapainanteita, joita kutsutaan lapinhaudoiksi. Vuosangasta itään sijaitsevan Kivijärven koillispuolella sanotaan olleen Pirunkirkko, lappalaisten palvontapaikka, jonne he alueelta lähtiessään kävivät hakkaamassa vuosiluvun 1621 (Heikura 1981: 44, Keränen 1986: 316). Vanhat tarinat lappalaisista ovat helposti saaneet ihmiset nimittämään löytämiään hautoja lapinhaudoiksi. Tähän tulee kuitenkin suhtautua kriittisesti. Eräät tutkijat yhdistävät nimen lappalainen karjalaisiin. Ylä-Vieksin kyläseuran nettisivuilla kerrotaan perimätietoa erakosta, joka olisi asunut Keljonkankaalla (kelja=karjalaismunkin asunto) (Ylä-Vieksi, historia 2011).

1600-luvulla Vieksi kuului Katerman kylään. Claes Claessonin vuonna 1650 tekemässä kartassa näkyy Ylä-Vieksillä olleen tuolloin neljä taloa. Vuosanganjärvellä Tampiola, Kellojärvellä Niskala ja Niemelä sekä Huuhilojärvellä Hassila (Ylä-Vieksi, historia 2011). Vieksi-nimi ilmaantuu rippikirjoihin itsenäisenä kylänä 1728–34. Tällöin kylään luettiin 12 taloa (Korhonen 1996: 6). Vuosangan kylän taloja sisältyy tähän lukuun. Nykyinen Vuosangan harjoitusalue lienee toiminut kyläläisten nautinta-alueena.

Tervanpolttoa harjoitettiin Vuosangan harjoitusalueella runsaasti. Metsähallituksen SutiGis-järjestelmään on merkitty tutkimusalueelle noin 60 tervahautaa. Niihin liittyvistä tervasaunoista on Vuosangan harjoitusalueella monessa tapauksessa vielä jäänteitä. Rimpisuon sauna lienee näistä parhaiten säilynyt.

Rautaa on valmistettu Huuhilonjoen varressa. Pääkkölän tilalla on ollut paja (Korhonen 1996: 25). Rautaa on saatu laajalti Kuhmon järvistä. Esimerkiksi lukuisilla Ontojärven saarilla on nähtävissä rautamalmikasoja. Raudanvalmistuspaikkoja voisi olettaa löytyvän Kuhmon alueelta enemmänkin kuin mitä tähän asti on löytynyt. Uunit hajoavat kuitenkin helposti ja niitä on vaikea huomata kasvillisuuden alta.

Hiiltä poltettiin mm. Ojankoskella ja Tulikankaalla (kohde 139051). Hiiltäjinä olivat Heikki Tertsunen ja Pekka Tsesmenski. Tulikankaalla oli hiilivarasto ja kämpppä, jossa työntekijät saivat ruokaa. (Korhonen 1996: 26–27)

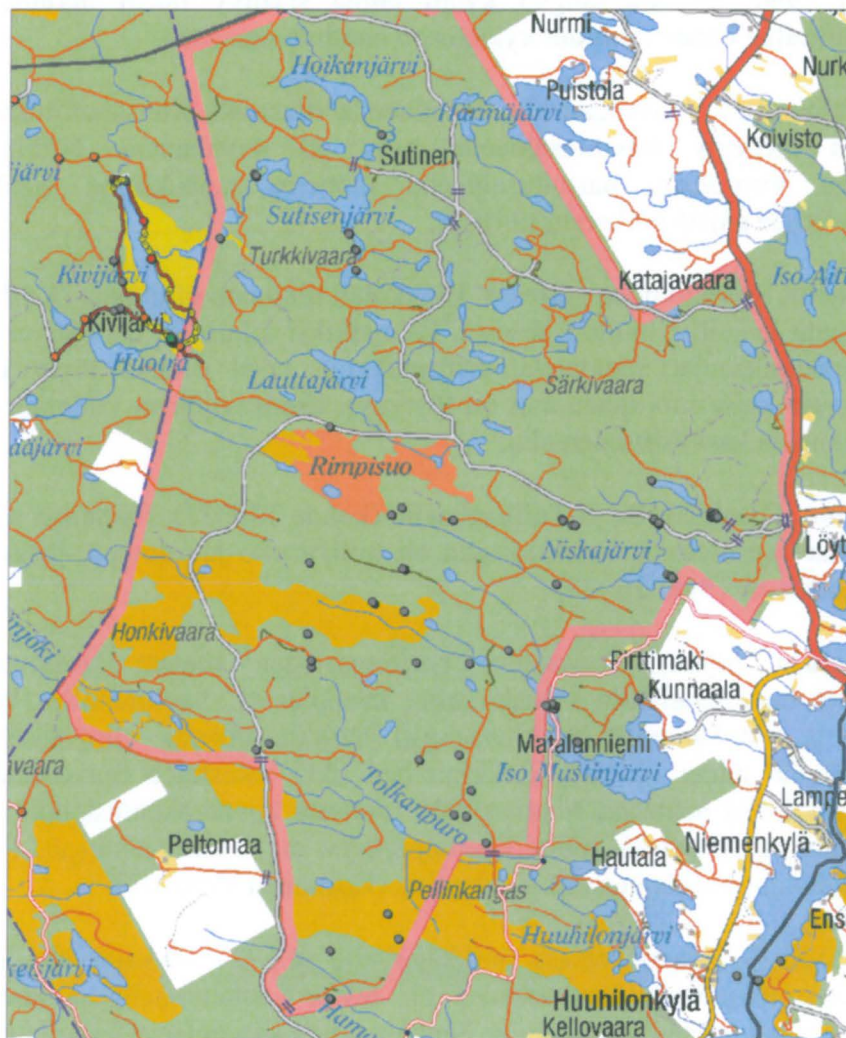
1800-luvulla isojaon myötä Vuosangan harjoitusalueen metsät siirtyivät kruunun omistukseen. Puuta huutokaupattiin alueelta mm. kauppias G. Snellmanille (Wilmi 2003: 172). Metsätyö- ja uittokämppeä on Vuosangan harjoitusalueella ollut useita. Kirjassa ”Elämää Yli-Vieksillä ennen ja nyt” Lakkiniemen ukki muistelee Sutisensalolla ollutta ”Nettuan” savottaa. Siellä hakattiin Nepto-yhtiön toimesta laivanrakennuspuuta. Sutinen oli hänen mukaan saloa ja ikimetsää, jonne kaskenpolttajat eivät olleet ehtineet. Puut uitettiin Hiisjärven kautta Pohjanmaalle ja sieltä Englantiin. (Korhonen 1996: 27)

Suuret savotat olivat 1920-luvun alussa Särkkäjärvellä ja 1924 Niskajärvellä. Niskajärven kämpppä oli täyteen miehitetty. Savottalaisia oli myös Koskenmäellä ja Halmevaaralla. Syväsräkkäjärven, Levälammen, Könkään ja Pönkälammen kämppien työmailta puut uitettiin Särkkäpuroa ja Ojankoskea alas Ronkaperään. Niskajärven ja Kangaslammien kämpät on

siirretty pois. Kangaslammen sauna taas on siirretty Sutisen ampuma-alueelle. Mustin kämppä on rakennettu vuosina 1948–50 ja siirrettiin savotoiden myötä Kelloperään vuonna 1963. Näitä ovat edeltäneet Haaran kämppä, Lehmilammen kämppä ja Korpelan kämppä. Levälammen kämpällä oli 1941 keväällä parisataa miestä. Tällöin uittotyö vaihtui yllättäen kertausharjoituksiksi. Viimeinen uitto Särkkäpurolla oli vuonna 1948, jolloin ukkoherrana oli Matalaniemen Jussi. Mustinjoella viimeinen uitto oli 1959. Puutavara uitettiin Mustinjärvestä Mustinlahteen. Uittoja tehtiin Vuosankajärvestä alkaen. Koskien kohdille rakennettiin möljät. Pitkäkosken ja Louhikosken varsilla on ollut uittomiehille majat. (Korhonen 1996: 27–31)

Sutinen oli tietämätöntä saloseutua, jonka vuoksi vuonna 1944 joukko desantteja tiputettiin lentokoneesta sinne. Heidän tarkoituksenaan oli tarkkailla Kontiomäen radan liikennettä. Saarivaaran isäntä havaitsi heidän jälkensä ja ilmoitti asiasta Metsälän taloon Härmänkylälle, josta tieto vietiin Ylä-Vieksin Myllylään lähimpään puhelimeen. Kaukopartiomiehet yllättivät desantit, joista kaksi sai yhteenotossa surmansa. Hautapaikka on merkitty kyltillä. Desanttitarina kuvaa samalla hyvin Sutisen alueen kulkuyhteyksiä. Hyrynsalmi-Hietaperä maantie oli rakennettu 1930-luvulla (Korhonen 1996: 36). Tätä ennen Sutinen oli vielä syrjäisempää erämaata.

4 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset

Kartta 2. Raportin kohteet kartalla.

Vuosangan maalialue sijoittuu Lauttajärven ja Särkivaaran alueille. Tältä alueelta ei löydetty kohteita – ne ovat todennäköisesti tuhoutuneet ampumarjoituksissa. Lauttajärven tuntumassa tiedetään olleen ainakin tervahaudan ja tervasaunan, mutta etsittäessä niistä ei löytynyt jälkeäkään. Muutoin kohteet jakautuvat melko tasaisesti koko harjoitusalueelle.

Esihistoriasta ei onnistuttu löytämään jälkiä, vaikka ei ole mitenkään mahdotonta, että esihistoriallista toimintaa on alueella ollut. Kohteita tarkastellessa korostuu alueen luonne erämaana. Maasto on ollut soveliasta tervanpoltolle ja myöhemmin savotoille ja uitolle. Venäläiset ovat pitäneet aluetta niin syrjäisenä, että uskoivat desanttien olevan siellä turvassa. Lukuisat merkkipuut ja rajamerkki ovat auttaneet nautinta-alueiden määrittelyssä. Peurakanta on ollut alueella aikoinaan runsas ja Huuhilonkylän tuntumassa on runsaasti pyyntikuoppia. Niitä ei ole löydetty harjoitusalueelta, mutta niitä voisi sopivassa maastonkohdassa ollakin. Alueelta on haettu heinää (mm. Saarivaaran talosta). Inventoinnissa dokumentoitiin niittylato Keljänsuolta, mutta niitä on ollut tutkimusalueella todennäköisesti lukuisia. Kangas-Käärmelammesta oli kaivettu oja, jolla todennäköisesti on laskettu lammen pintaa. Metsästyksen liittyvät paikannimet kertovat alueen käytöstä.

Kohteet on jaettu kahteen osaan niiden ajoituksen mukaan. yli 100 vuotta vanhat kohteet ovat muinaisjäännöksiä ja näin ollen lain suojaamia. Niitä ei saa rikkoa, poistaa tai peittää.

4.1. Historiallisen ajan muinaisjäännökset

Susisuolta löydetty rajamerkki on todennäköisesti vanha, koska siinä ei ole mitään merkintöjä. Merkkipuut, joihin on kaiverrettu vuosiluku 1700- tai 1800-luvulta ovat luonnollisesti muinaisjäännöksiä. Tervahautoja ja niihin liittyviä tervasaunojen jäännöksiä pidetään yli 100 vuotta vanhoina, ellei niihin liity muunlaista tietoa. Laajamittaisen tervakaupan tiedetään loppuneen 1900-luvun alussa. Poikkeuksena Mustinniemen tervahautaa tiedetään poltetun vielä 1930-luvulla.

4.2. Kulttuuriperintökohteet

Kulttuuriperintökohteet ovat alle 100 vuotta vanhoja, eikä Muinaismuistolaki koske niitä. Metsähallitus pyrkii kuitenkin säilyttämään ne arvokkaina merkkeinä metsien käytön historiasta. Vuosangan harjoitusalueella nämä kohteet ovat mm. metsätyökämppeä, uittorakenteita, sota-aikaan liittyvä hautapaikka ja hiilimiiluja. Kohteet on listattu maantieteellisessä järjestyksessä, jotta kohteiden yhteys ympäröiviin kohteisiin olisi helpompi ymmärtää. Samasta syystä rakennusperintökohteita ei ole listassa eritelty omaksi luokakseen.

4.3. Rakennusperintökohteet

Rakennusperintökohteita ovat ehjät (katolliset) rakennukset. Muinaisjäännökseksi määritelty Piikkulanahon tervasauna on myös vielä katollinen ja pystyssä. Alle 100 vuotta vanhoja rakennuksia tutkimusalueella ovat Kivijärven, Keljänlammen ja Rimpisuon autiotuvat sekä Hanhisauna. Rimpisuon (Rimpisen) tupa on kunnostettu ja sen vanhat kiuaskivet on koottu ulkopuolelle nuotiokiviksi. Listassa on maininta rakennusperintökohde nimen jälkeen.

Kiinteät muinaisjännökset		MJ-rek	Reiska	Reiska alakohteet	X	Y
1	Susisuo rajapyykki	1000019379	139083		3591195	7140047
2	Vuosilukulampi merkkipuu	1000017465	138955		3593066	7138299
3	Hulveikonlampi merkkipuu	1000019380	139495			
	puu 1			138948	3592862	7139932
	puu 2			138951	3592863	7139933
	puu 3			138953	3592826	7139946
4	Pitkäkangas 2 merkkipuu	1000019381	138928		3592769	7133468
5	Kangas-Kauppinen merkkipuu	1000019115	138847		3592138	7131073
6	Jorojärvi tervahauta	1000017427	138857		3597145	7141500
7	Joronpuro 1 tervahauta	1000019383	139143			
	tervahauta pohjoinen			140033	3597280	7140758
	tervahauta eteläinen			140034	3597275	7140731
8	Joronpuro 2 tervasauna jäännös ja tervahauta	1000019384	139145			
	tervahauta			140036	3597188	7140799
	tervasauna jäännös			140035	3597203	7140817
9	Piikkulanlampi tervahauta ja tervasauna jäännös	1000019385	139478			
	tervasauna jäännös			138856	3595600	7140819
	tervahauta			138854	3595616	7140792
10	Piikkulanaho tervasauna ja tervahauta	1000017433	139481			
	tervasauna jäännös			138850	3595824	7140711
	tervahauta			138851	3595780	7140713
11	Käärmelampi tervasauna jäännös ja tervahauta	1000019387	139148			
	tervasauna jäännös			139714	3595504	7139677
	tervahauta			139715	3595501	7139671
12	Kivipuro tervahauta ja tervasauna jäännös	1000019388	139466			
	tervasauna jäännös			139086	3593704	7140798
	tervahauta			139088	3593688	7140797
13	Kivikangas tervahauta ja tervasauna jäännös	1000019391	139510			
	tervasauna jäännös			138943	3592303	7139364
	tervahauta			138945	3592304	7139365
14	Ukonaho tervahauta	1000019392	139198		3591230	7138338
15	Ukonaho 2 tervasauna jäännös		139199		3591228	7138221
16	Iso Heinävaara tervahauta	1000017441	138897		3587910	7144980
17	Iso Heinävaara 2 tervahauta ja kuoppa jäännös	1000019393	139724			
	tervahauta			138908	3587756	7145348
	kuoppa jäännös			138909	3587764	7145356
18	Pohatanaho 1 tervasauna	1000017438	138900		3587885	7144534
19	Pohatanaho 2 tervahauta	1000017444	138906		3587777	7144468
	Inventoimattomat muinaisjännökset					
20	Hanhisaunankangas tervahauta	1000017431	140051		3592810	7141015
21	Honkisuo tervahauta	1000017455	140052		3590500	7136885
22	Paljakkavaara tervahauta	1000017457	140053		3590275	7136775
23	Hamarapuro tervahauta	1000017459	140054		3591575	7133260

24	Keljänaho tervahauta	1000017449	140055		3594675	7138515
25	Pitkäkangas tervahauta	1000017458	140057		3592580	7133905
26	Lakkakangas tervahauta		140038		3593815	7136683
27	Lakkakangas 2 tervahauta		140042		3593122	7136597
28	Lakkakangas 3 tervahauta		140045		3594037	7136063
29	Lakkakangas 4 tervahauta		140048		3593729	7135638
30	Lakkakangas 5 tervahauta		140049		3593944	7135613
31	Lakkakangas 6 tervahauta		140050		3594290	7135151
	Kulttuuriperintökohteet					
32	Hoikanjoki rakennus jäännös		138961		3592429	7147566
33	Sutinen desanttien hautapaikka		138874		3590210	7146877
34	Sutinen 2 kämpä jäännös		139234			
	rakennus jäännös			138884	3590238	7146844
	rakennus jäännös			138891	3590238	7146844
	rakennus jäännös			138892	3590226	7146842
	uuni jäännös			138893	3590241	7146855
	kellari jäännös			138894	3590233	7146856
35	Pieni-Sutinen rakennus jäännös		139205		3589622	7145741
36	Etelälahti 1 rakennus jäännös ja tervahauta		139248			
	rakennus jäännös			138870	3591865	7145827
	tervahauta			138872	3591864	7145846
37	Etelälahti 2 rakennus jäännös		139266			
	läntinen rakennus jäännös			138868	3591967	7145557
	itäinen rakennus jäännös			138869	3591991	7145541
38	Saarilampi konttipuu		138867		3591990	7145186
39	Rimpisuo autiotupa (rakennusperintökohde)		138958		3591550	7142440
40	Kivijoki uittopato		139142		3588790	7143915
41	Kivijärvi autiotupa (rakennusperintökohde)		6917		3588776	7143987
42	Putkipera leimapuu		138962		3587958	7146755
43	Hanhisauna autiotupa (rakennusperintökohde)		139085		3592630	7140890
44	Aroke laavu		139197		3591165	7138802
45	Keljänlampi autiotupa (rakennusperintökohde)		139196		3593993	7138285
46	Tulikangas hiilimiilu		139051			
	hiilimiilu			139690	3598198	7140932
	hiilimiilu			139691	3598197	7140920
	hiilimiilu			139692	3598217	7140918
	hiilimiilu			139716	3598208	7140918
	hiilimiilu			139693	3598202	7140900
	hiilimiilu			139694	3598230	7140903
	hiilimiilu			139695	3598230	7140895
	hiilimiilu			139696	3598235	7140888
	hiilimiilu			139699	3598262	7140892
	hiilimiilu			139701	3598258	7140856
	hiilimiilu			139697	3598260	7140920
	hiilimiilu			139707	3598192	7140856

	hiilimiilu			139708	3598180	7140858
	kuoppa			139712	3598274	7140864
	kuoppa			139713	3598289	7140863
	hiilimiilu			139700	3598304	7140858
	hiilimiilu			139705	3598204	7140857
	hiilimiilu			139709	3598220	7140859
	kellari			139711	3598205	7140880
47	Musti kämppä jäännös		139574			
	teräväpää jäännös			139164	3595488	7137558
	tylsäpää jäännös			139167	3595458	7137552
	kellari jäännös			139173	3595444	7137544
	talli jäännös			139185	3595442	7137584
	halkoliiteri ja valjaskoppi jäännös			139176	3595432	7137562
	kaivo jäännös			139175	3595420	7137564
	vessa jäännös			139174	3595402	7137554
	sauna jäännös			139190	3595477	7137501
	kauppa jäännös			139193	3595410	7137522
	kanava ja silta jäännös			139195	3595330	7137551
48	Mustinniemi tervasauna jäännös ja tervahauta		139158			
	tervasauna jäännös			139678	3595860	7136910
	tervahauta			139680	3595885	7136905
49	Jokirinne tammi jäännös		139155		3596946	7137673
50	Niskajärvi kämppä jäännös		139493			
	kämppä jäännös			139150	3597500	7139817
	sauna jäännös			139151	3597434	7139845
	kellari jäännös			139153	3597523	7139785
51	Kellosuo kämppä jäännös		139668			
	rakennus jäännös			139200	3591590	7132417
	rakennus jäännös			139201	3591572	7132426
52	Kangas-Kauppinen 2 kämppä jäännös		139204		3591727	7131160
53	Kelloperänjoki kuoppa jäännös		139203		3593214	7130008
54	Iso Lehmilampi rakennus jäännös		138702		3589510	7129712
55	Keljänsuo niitty lato jäännös		139089		3592854	7139198

Taulukko 1. Luettelo Vuosangan harjoitusalueen kohteista.

Allekirjoitus

Kajaanissa 30.12.2011

Riikka Mustonen

Lähteet

Arkistolähteet:

Suominen, E. 2010. Vuosangan harjoitusalueen arkeologinen inventointi. Kainuun Museo Vanhatalo, S. 2004. Kuhmo Huuhilonsuo N. Kuoppajäännöksen koekaivaus. Museoviraston arkeologinen keskusarkisto

Kirjalliset lähteet:

Heikura, U. 1981. Kuhmon sampo. Kajaani
Keränen, J. 1983. Kainuun asuttaminen. Studia Historica Jyväskyläänsia 28.
Keränen, J. 1986. Uudisraivauksen ja rajasotien kausi. - Kainuun historia I: 205-597.
Korhonen, H et al. 1996. Elämää Yli-Vieksillä ennen ja nyt. Ylä-Vieksin kylätoimikunta. Kuhmo: 3-57
Lehtinen, M. 1998. Suomen kallioperä. Jyväskylä.
Taipale, K. 2005. Kivi-Konstan Kainuu. Maa- ja kallioperän myllerryksiä ja rikkauksia. GTK
Wilmi, J. 2003. Kuhmon historia. Keuruu.

Internet-lähteet:

Antero Heikkinen, Vieksin asumuksia ja asukkaita v. 1730 - 1900 [www-dokumentti]
<http://www.vieksi.fi/documents/liite_2_Vieksin_asutushistoriaa.pdf>
luettu 21.12.2011

Claes Claessonin kartta vuodelta 1650 [www-dokumentti]
<http://www.vieksi.fi/historia.html>
luettu 22.12.2011

Ylä-Vieksin kyläyhdistys, Desanttitarina, [www-dokumentti]
http://www.vieksi.fi/documents/desanttitarina_170808_html.html
luettu 20.12.2011

Muinaisjäännösrekisteri [www-dokumentti]
<http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/mjreki/read/asp/r_default.aspx>
luettu 16.12.2011

Ylä-Vieksin kyläyhdistys, etusivu [www-dokumentti]
<http://www.vieksi.fi>
luettu 22.12.2011

Ylä-Vieksin kyläyhdistys ry, Vuosankaseminaari, Kuhmo. 18.6.2007 (päivitetty 21.6.2007)
[www-dokumentti]
<http://www.vieksi.fi/documents/Kylayhdistys_puheenvuoro180607_Vuosankaseminaari_Kuhmo_250607.pdf>
luettu 20.12.2011

Kuhmon Vuosangan harjoitusalueen kulttuuriperintöinventointi 2011

Osa 2 Kohdekuvaukset

Kohdeluettelo

	Kiinteät muinaisjäännökset	MJ-rek	Reiska	Reiska alakohteet	Sivu
1	Susisuo rajapyykki	1000019379	139083		5
2	Vuosilukulampi merkkipuu	1000017465	138955		8
3	Hulveikonlampi merkkipuu	1000019380	139495		11
	puu 1			138948	
	puu 2			138951	
	puu 3			138953	
4	Pitkäkangas 2 merkkipuu	1000019381	138928		14
5	Kangas-Kauppinen merkkipuu	1000019115	138847		17
6	Jorojärvi tervahauta	1000017427	138857		20
7	Joronpuro 1 tervahauta	1000019383	139143		23
	tervahauta pohjoinen			140033	
	tervahauta eteläinen			140034	
8	Joronpuro 2 tervasauna jäännös ja tervahauta	1000019384	139145		26
	tervahauta			140036	
	tervasauna jäännös			140035	
9	Piikkulanlampi tervahauta ja tervasauna jäännös	1000019385	139478		29
	tervasauna jäännös			138856	
	tervahauta			138854	
10	Piikkulanaho tervasauna ja tervahauta	1000017433	139481		32
	tervasauna jäännös			138850	
	tervahauta			138851	
11	Käärmelampi tervasauna jäännös ja tervahauta	1000019387	139148		35
	tervasauna jäännös			139714	
	tervahauta			139715	
12	Kivipuro tervahauta ja tervasauna jäännös	1000019388	139466		38
	tervasauna jäännös			139086	
	tervahauta			139088	
13	Kivikangas tervahauta ja tervasauna jäännös	1000019391	139510		41
	tervasauna jäännös			138943	
	tervahauta			138945	
14	Ukonaho tervahauta	1000019392	139198		44
15	Ukonaho 2 tervasauna jäännös		139199		47
16	Iso Heinävaara tervahauta	1000017441	138897		50
17	Iso Heinävaara 2 tervahauta ja kuoppa jäännös	1000019393	139724		53
	tervahauta			138908	
	kuoppa jäännös			138909	
18	Pohatanaho 1 tervasauna	1000017438	138900		56
19	Pohatanaho 2 tervahauta	1000017444	138906		59

	Inventoimattomat muinaisjäännökset			
20	Hanhisaunankangas tervahauta	1000017431	140051	
21	Honkisuus tervahauta	1000017455	140052	
22	Paljakkavaara tervahauta	1000017457	140053	
23	Hamarapuro tervahauta	1000017459	140054	
24	Keljänaho tervahauta	1000017449	140055	
25	Pitkäkangas tervahauta	1000017458	140057	
26	Lakkakangas tervahauta		140038	
27	Lakkakangas 2 tervahauta		140042	
28	Lakkakangas 3 tervahauta		140045	
29	Lakkakangas 4 tervahauta		140048	
30	Lakkakangas 5 tervahauta		140049	
31	Lakkakangas 6 tervahauta		140050	

	Kulttuuriperintökohteet			
32	Hoikanjoki rakennus jäännös		138961	62
33	Sutinen desanttien hautapaikka		138874	65
34	Sutinen 2 kämpmä jäännös		139234	68
	rakennus jäännös		138884	
	rakennus jäännös		138891	
	rakennus jäännös		138892	
	uuni jäännös		138893	
	kellari jäännös		138894	
35	Pieni-Sutinen rakennus jäännös		139205	71
36	Etelälahti 1 rakennus jäännös ja tervahauta		139248	74
	rakennus jäännös		138870	
	tervahauta		138872	
37	Etelälahti 2 rakennus jäännös		139266	77
	läntinen rakennus jäännös		138868	
	itäinen rakennus jäännös		138869	
38	Saarilampi konttipuu		138867	80
39	Rimpisuo autiotupa		138958	83
40	Kivijoki uittopato		139142	86
41	Kivijärvi autiotupa		6917	89
42	Putkipera leimapuu		138962	92
43	Hanhisauna autiotupa		139085	95
44	Aroke laavu		139197	99
45	Keljänlampi autiotupa		139196	102
46	Tulikangas hiilimiilu		139051	106
	hiilimiilu		139690	
	hiilimiilu		139691	
	hiilimiilu		139692	
	hiilimiilu		139716	

	hiilimiilu		139693	
	hiilimiilu		139694	
	hiilimiilu		139695	
	hiilimiilu		139696	
	hiilimiilu		139699	
	hiilimiilu		139701	
	hiilimiilu		139697	
	hiilimiilu		139707	
	hiilimiilu		139708	
	kuoppa		139712	
	kuoppa		139713	
	hiilimiilu		139700	
	hiilimiilu		139705	
	hiilimiilu		139709	
	kellari		139711	
47	Musti kämppä jäännös	139574		109
	teräväpää jäännös		139164	
	tylsäpää jäännös		139167	
	kellari jäännös		139173	
	talli jäännös		139185	
	halkoliiteri ja valjaskoppi jäännös		139176	
	kaivo jäännös		139175	
	vessa jäännös		139174	
	sauna jäännös		139190	
	kauppa jäännös		139193	
	kanava ja silta jäännös		139195	
48	Mustinniemi tervasauna jäännös ja tervahauta	139158		113
	tervasauna jäännös		139678	
	tervahauta		139680	
49	Jokirinne tammi jäännös	139155		116
50	Niskajärvi kämppä jäännös	139493		119
	kämppä jäännös		139150	
	sauna jäännös		139151	
	kellari jäännös		139153	
51	Kellosuo kämppä jäännös	139668		122
	rakennus jäännös		139200	
	rakennus jäännös		139201	
52	Kangas-Kauppinen 2 kämppä jäännös	139204		125
53	Kelloperänjoki kuoppa jäännös	139203		127
54	Iso Lehmilampi rakennus jäännös	138702		130
55	Keljänsuo niittylato jäännös	139089		133

Susisuo rajapyykki

MH-tunnus: 139083

Kohdetyyppi:	11 Taide/muistomerkit	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7140049, Y 3591193, Z 242	Löydöt:	

Taustatiedot

Osmo Kyllösen vihje.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Susisuon reunalla, taimikolla, 500 metriä Perssilämpien pohjoispuolella. Kohde on mäennyppylän korkeimmalla kohdalla

Kohteen kuvaus

Kiviröykkiön koko on 1,6 x 1,8 x 0,8 metriä. Kivet ovat halkaisijaltaan noin 10–20 cm. Röykkiön itäreunalla on kookas litteä kivi. Kivissä ei ole palamisen merkkejä tai hakkauksia.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Röykkiö vaikuttaa rajapyykiltä.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 27.7.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:	1000019379	Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:		Kohteen suojele:	9 Muu suojeluarvo

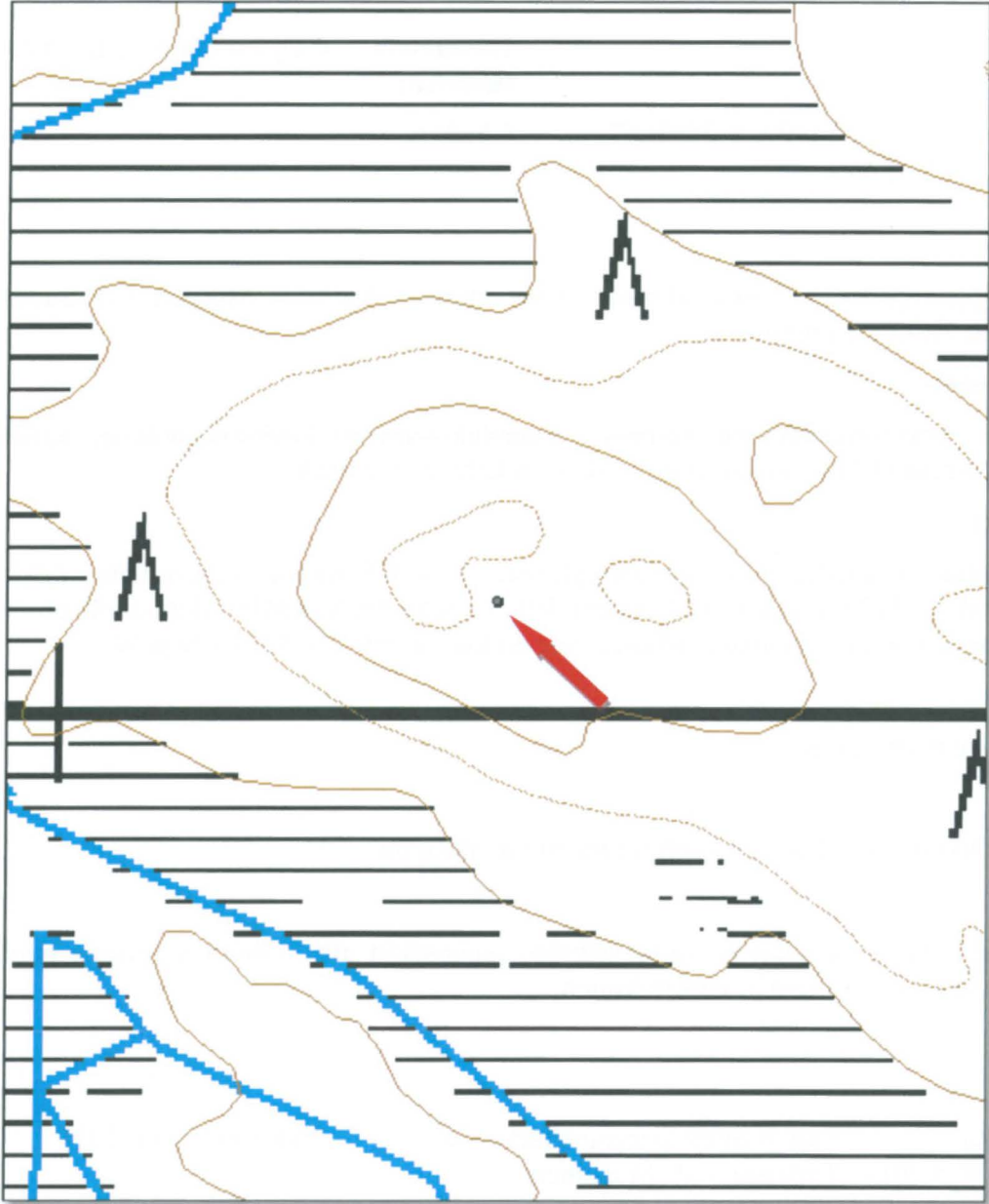
Kohdetyyppi:	11 Taide/muistomerkit	Copyright:	© <i>Metsähallitus 2008</i> © <i>Maanmittauslaitos 1/MML/08</i>
Koordinaatit:	X 7140049, Y 3591193, Z 242	Mittakaava:	1:2500

Kuva 1. Rajapyykki, kuvattu etelästä.

Kuva 2. Lähikuva rajapyykistä, kuvattu kaakosta.

Vuosilukulampi merkkipuu

MH-tunnus: 138955

Kohdetyyppi:	11 Taide/muistomerkit	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7138300, Y 3593067, Z 199	Löydöt:	

Taustatiedot

Kari Huotari opasti paikalle. Tarkastuksessa olivat mukana Kainuun Museon Esa Suominen ja Kuhmon Museon Hilikka Tampio.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee moottorikelkkatien varressa, Vuosilukulammen kaakkoispuolella. Kuviolla on uudistuskypsää metsikköä ja metson soidinkeskus on kohteen vieressä.

Kohteen kuvaus

Korkeassa kelossa on pilkka puun pohjoiskyljessä, noin 1,5 metrin korkeudella. Pilkkaan on kaiverrettu vuosiluku 1728 ja kaksi ristiä. Yläpuolella on luku 1958 ja MH. Alapuolella on mm. AH. Puun vastakkaisella puolella on myös pilkka, jonne on kaiverrettu LH AH 1999 ja 04.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Kyseinen vuosilukupuu on Kuhmon vanhin tunnettu merkkipuu.

Lisätietoja

Tarinan mukaan joku on kuollut paikalla jäätyään jauhosäkin alle. Lammen toisella puolella on ilmeisesti aikoinaan ollut toinenkin vuosilukupuu.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspv: 30.5.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:	1000017465	Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	2 Ei käytössä

Kohdetyyppi:	11 Taide/muistomerkit	Copyright:	© <i>Metsähallitus 2008</i> © <i>Maanmittauslaitos 1/MML/08</i>
Koordinaatit:	X 7138300, Y 3593067, Z 199	Mittakaava:	1:2500

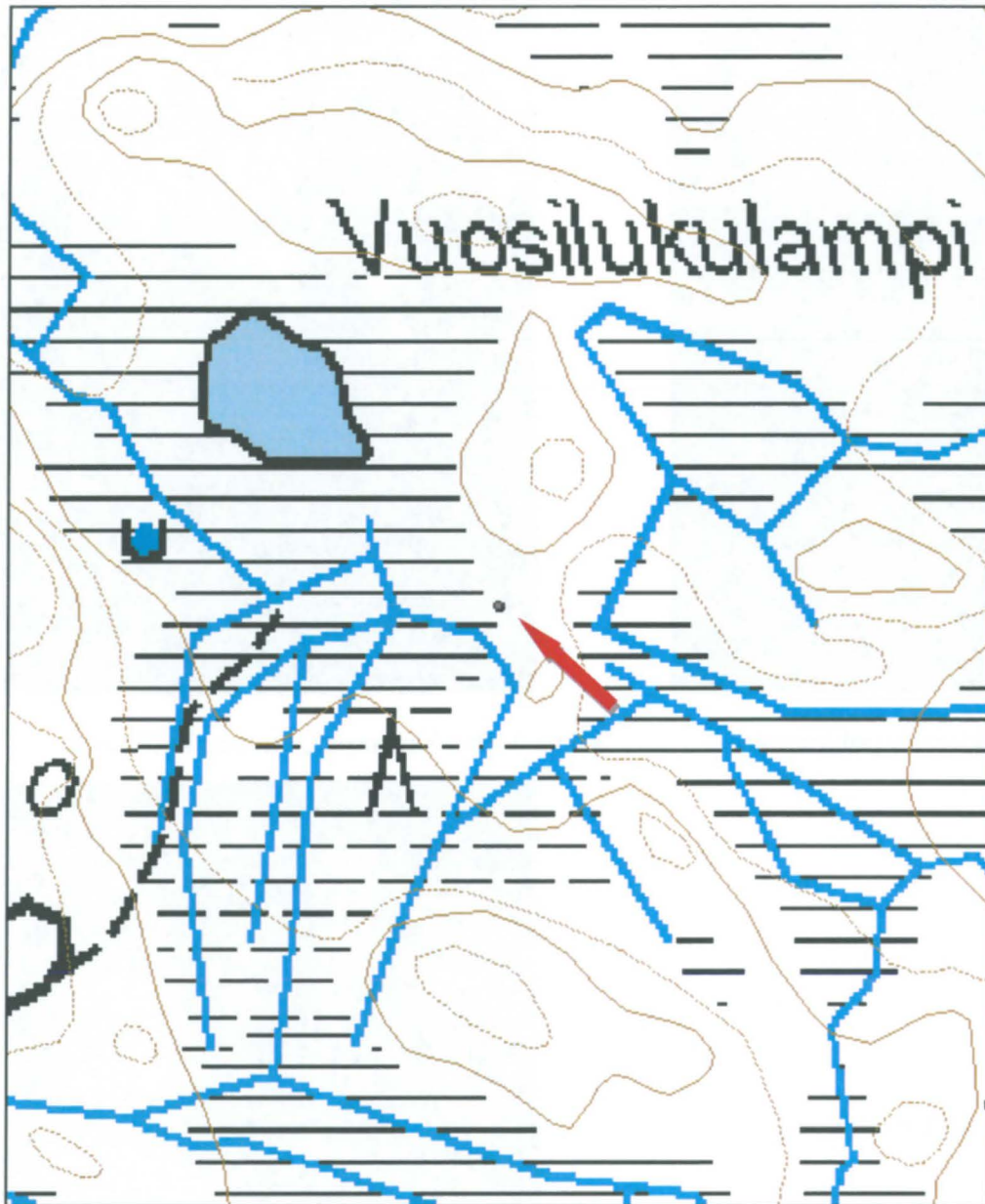
Kuva 3. Vuosilukupuu, kuvattu pohjoisesta.

Kuva 4. Puu kauempaa, kuvattu koillisesta.

Kuva 5. Tuoreempi merkintä puun kyljessä, kuvattu etelästä.

Hulveikonlampi merkkipuu

MH-tunnus: 139495

Kohdetyyppi:	11 Taide/muistomerkit	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	3		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7139937, Y 3592844, Z 225	Löydöt:	

Taustatiedot

Kari Huotari opasti paikalle.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Hulveikonlammen kaakkoispuolella, taimikolla, metsäautotien pohjoispuolella. Puiden 1 ja 2 etäisyys on kolme metriä ja puiden 2 ja 3 etäisyys on 40 metriä.

Kohteen kuvaus

Paikalla on kolme puuta, joissa on jokaisessa pilkkaan kaiverrettu vuosiluku ja kirjaimia. Eteläisimmässä on vuosiluku 1891 ja AH. Pilkka on kasvanut hieman umpeen. Sen pohjoispuoleisessa puussa on vuosiluku 1892 ja A.H.. Näistä luoteeseen on kolmas puu, jossa on vuosiluku 1893 sekä kirjaimia ja pienemmällä vuosiluku 1967. Puita kutsutaan tervanpolttajien puiksi. Peräkkäiset vuosiluvut voivat olla saman tekijän kaivertamia.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on aluemainen. Yksittäiset puut on merkitty pistekohteina.

Tulkinta

Merkkipuita.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 30.5.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:	1000019380	Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	11 Taide/muistomerkit	Copyright:	© <i>Metsähallitus 2008</i> © <i>Maanmittauslaitos 1/MML/08</i>
Koordinaatit:	X 7139937, Y 3592844, Z 225	Mittakaava:	1:1000

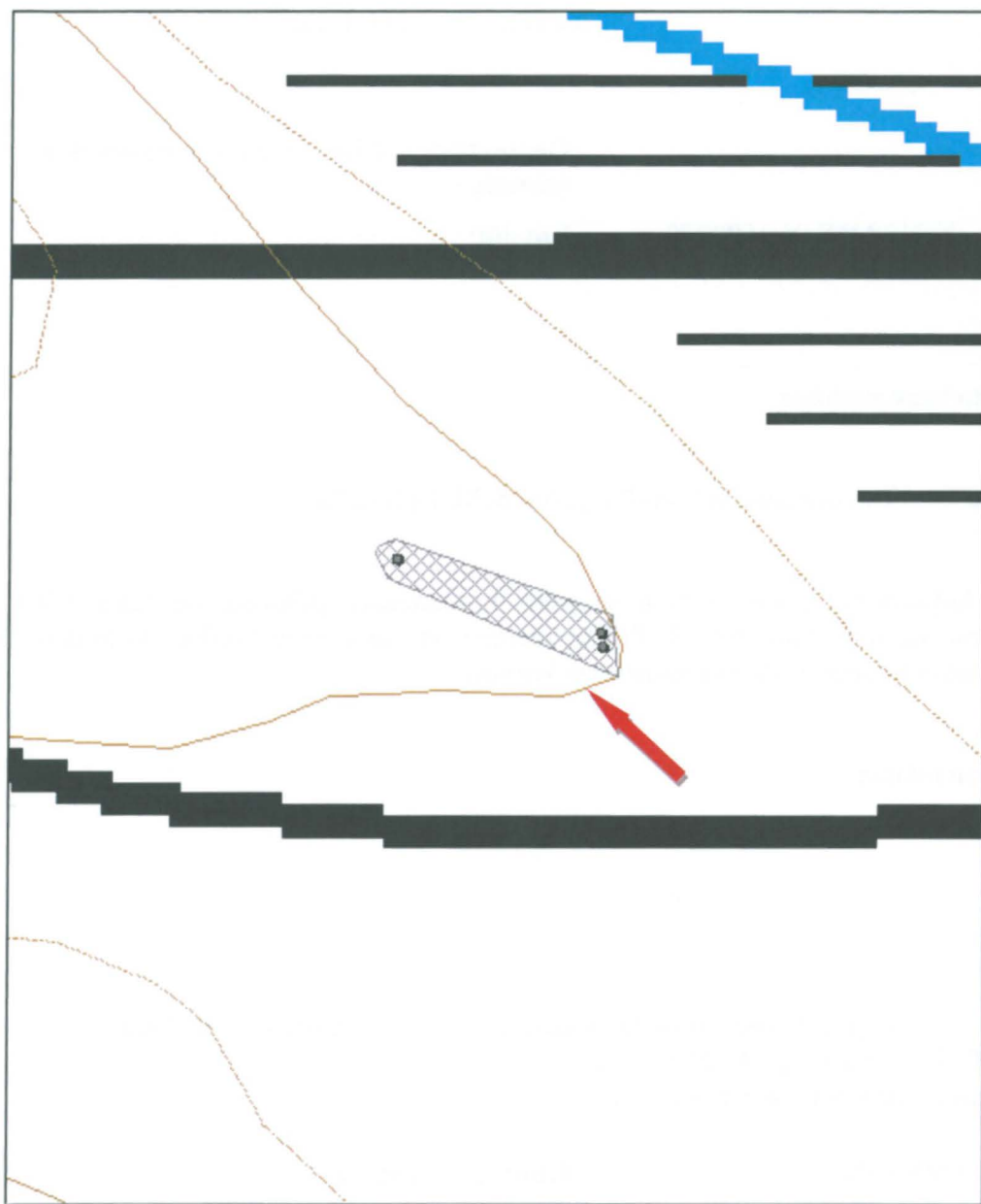
Kuva 6. Puuhun kaiverrettu 1891, kuvattu etelästä.

Kuva 7. Puuhun kaiverrettu 1893, kuvattu pohjoisesta.

Kuva 8. Puuhun kaiverrettu 1892, kuvattu idästä.

Pitkäkangas 2 merkkipuu

MH-tunnus: 138928

Kohdetyyppi:	11 Taide/muistomerkit	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7133468, Y 3592770, Z 209	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohteesta saatiin tieto haastattelussa.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee luode-kaakko-suuntaisella harjulla, polun pohjoispuolella.

Kohteen kuvaus

Kohde on kookas kelomänty, jossa osittain umpeen kasvaneessa pilkassa on luku 1864 ja epämääräisiä kaiveruksia, mm. numerot 88. Pilkan viereen on kaiverrettu kookas, kulmikas "8", joka yhdessä puunrungon kuoppien kanssa muistuttaa kasvoja.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Merkkipuu

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 9.8.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:	1000019381	Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

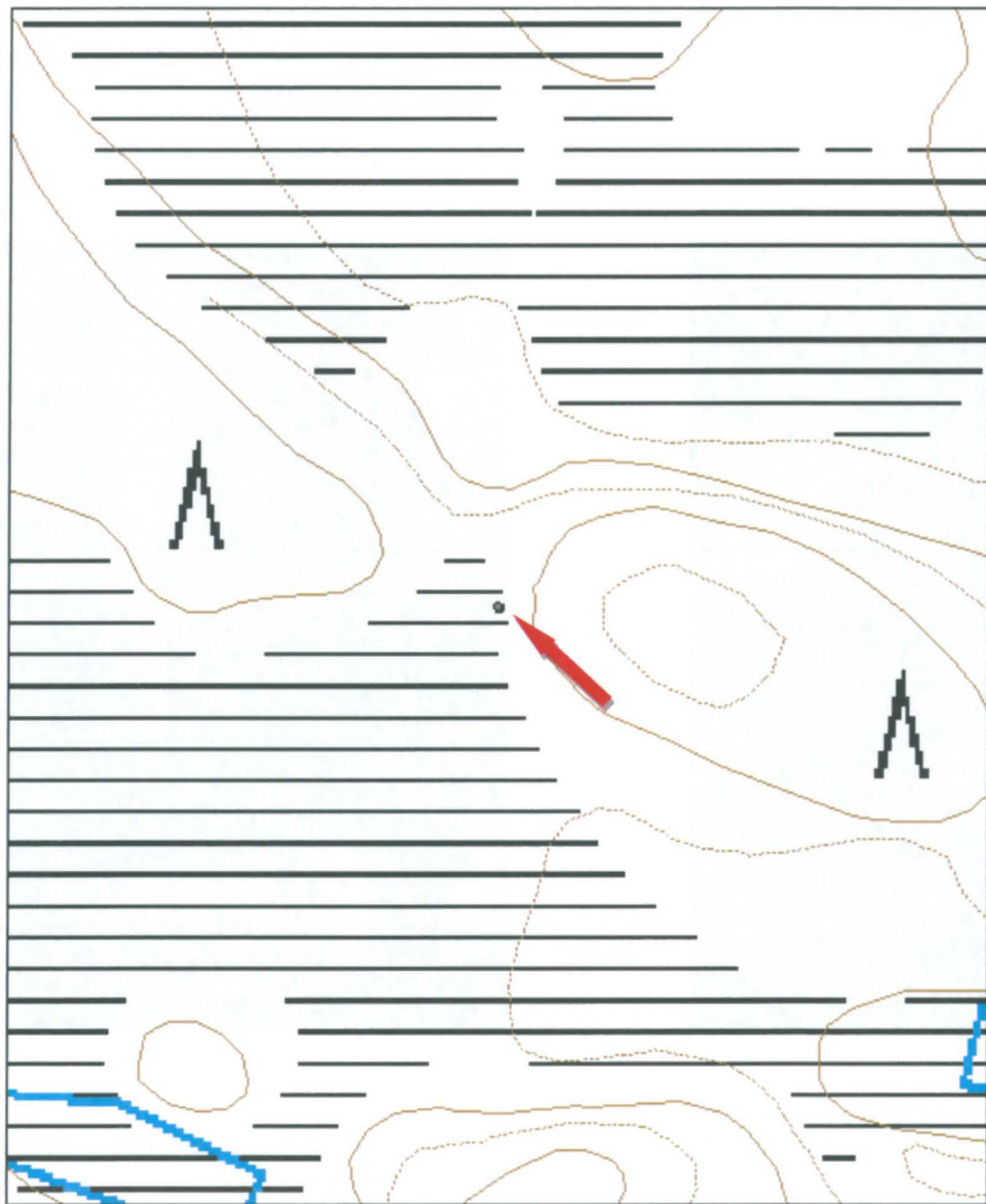
Kohdetyyppi:	11 Taide/muistomerkit	Copyright:	© <i>Metsähallitus</i> 2008 © <i>Maanmittauslaitos 1/MML/08</i>
Koordinaatit:	X 7133468, Y 3592770, Z 209	Mittakaava:	1:2500

Kuva 9. Puuhun kaiverrettu "8", kuvattu etelästä.

Kuva 10. Pilkassa on mm vuosiluku 1864, kuvattu lounaasta.

Kangas-Kauppinen merkkipuu

MH-tunnus: 138847

Kohdetyyppi:	11 Taide/muistomerkit	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7131073, Y 3592139, Z 195	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohteelle opasti Kari Huotari

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Honkivaarantien varressa, sen eteläpuolella. Kuviolla on taimikkoa, joten puu näkyy tielle selvästi.

Kohteen kuvaus

Kohteena on kookas, yhä elossa oleva mänty. Sen eri puolille on tehty pilkkoja, jotka ovat kasvaneet lähes täysin umpeen. Kapeista pilkoista kurkistaessa voi nähdä kaiverruksia. Suurimmassa pilkassa on vuosiluku 1882. Toisessa pilkassa erottuu luku 94 ja ilmeisesti kirjaimet AK. Vielä yhdessä pilkassa on numero 8.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Merkkipuu, jossa on merkintöjä ainakin 1800-luvulta.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 30.5.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

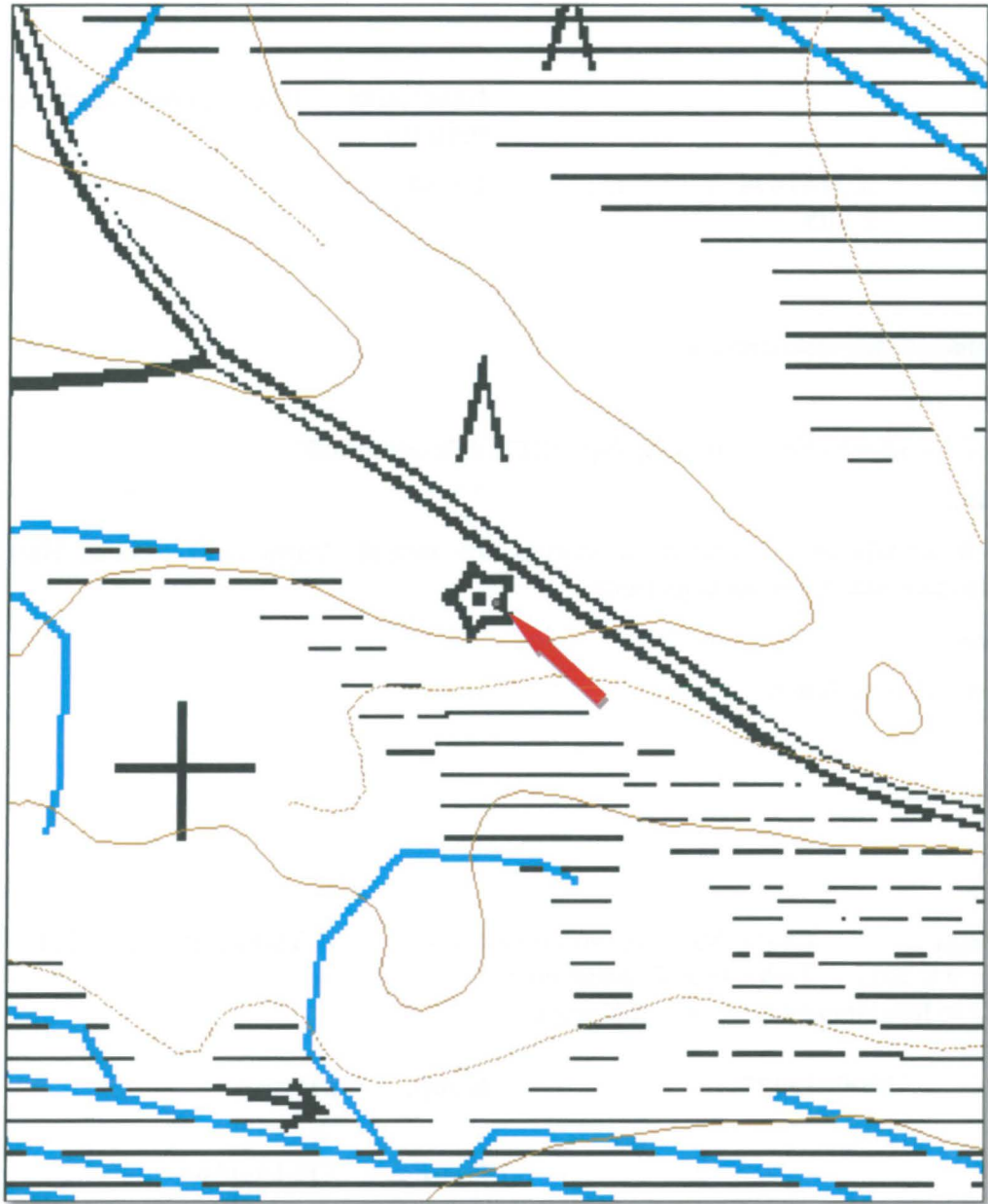
Viranomaisrekisterinro:	1000019115	Kunto:	2 Keskinertainen
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	11 Taide/muistomerkit	Copyright:	© <i>Metsähallitus 2008</i> © <i>Maanmittauslaitos 1/MML/08</i>
Koordinaatit:	X 7131073, Y 3592139, Z 195	Mittakaava:	1:2500

Kuva 11. Pilkkaan on kaiverrettu vuosiluku 1882, kuvattu koillisesta.

Kuva 12. Merkkipuu, kuvattu koillisesta.

Jorojärvi tervahauta

MH-tunnus: 138857

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7141494, Y 3597151, Z 205	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde on muinaisjäännösrekisterissä.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Jorojärven länsiosan pohjoispuolella, mäenrinteessä.

Kohteen kuvaus

Tervahaudan halkaisija on 10 metriä ja syvyys 0,5 metriä. Vallit ovat paksut. Halssi laskee lounaaseen. Haudan päällä kasvaa isoja puita.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Kyseessä on tervahauta.

Tarkastukset

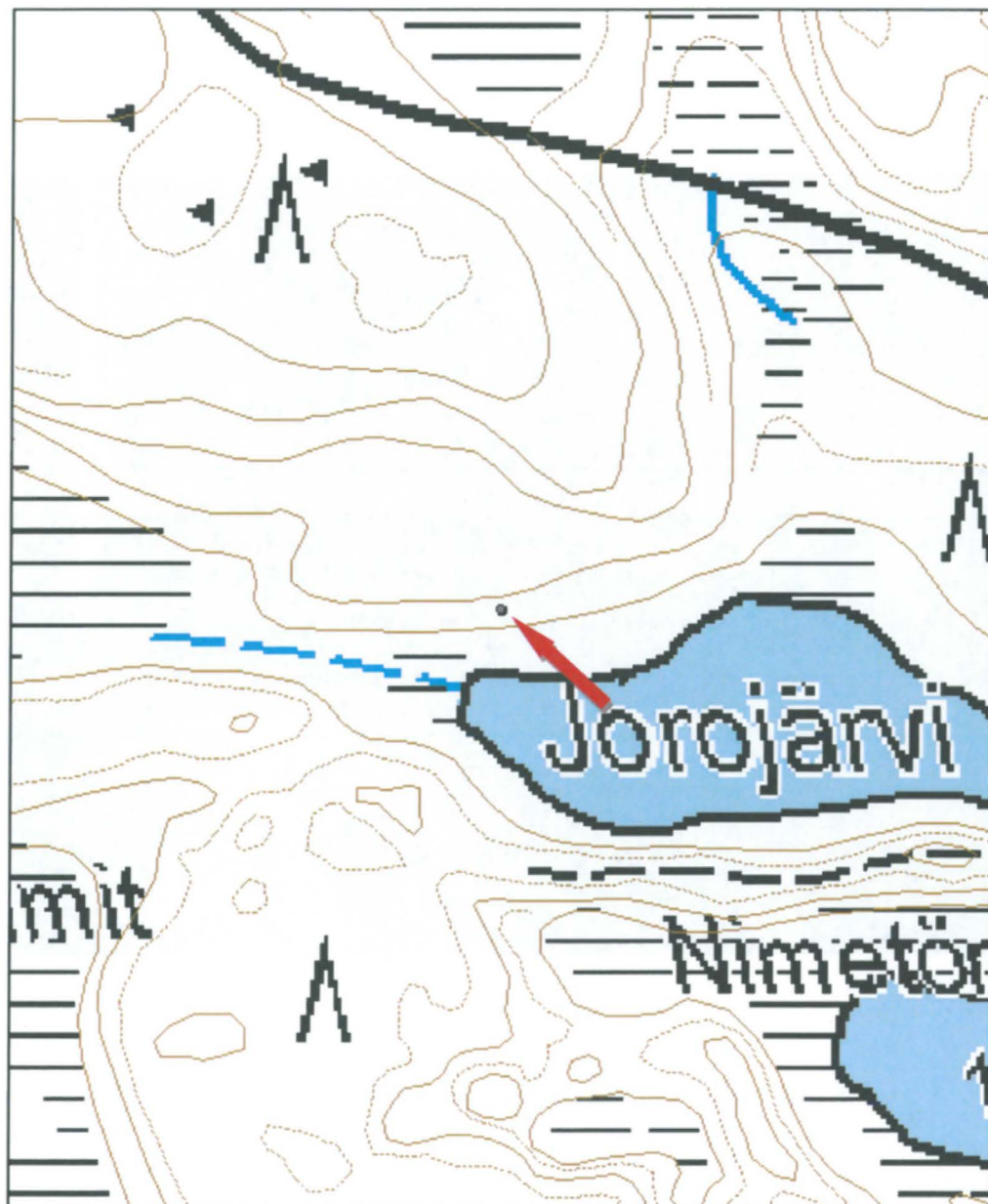
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastusvm: 9.8.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:	1000017427	Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	2 Muinaisjäännösrekisteri II

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7141494, Y 3597151, Z 205	Mittakaava:	1:2500

Kuva 13. Tervahauta, kuvattu kaakosta.

Joronpuro 1 tervahauta

MH-tunnus: 139143

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7140744, Y 3597276, Z 190	Löydöt:	

Taustatiedot

Kari Huotari opasti paikalle. Kohteesta oli myös vihje ja tieto SutiGis:ssä.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Vuosangan ampuma-alueella, Joronpuron itäpuolella, kuivahkolla kankaalla. Kohteen pohjoispuolelta kulkee Honkivaarantie. Puusto on uudistuskypsää metsikköä.

Kohteen kuvaus

Pohjoisemman tervahaudan halkaisija on 11 metriä ja syvyys 0,5 metriä. Halssi laskee lounaaseen ja on viisi metriä pitkä sekä kaksi metriä leveä. Vallit ovat massiiviset. Eteläisemmän haudan halkaisija on 10 metriä ja syvyys kaksi metriä. Halssi laskee jyrkästi alas länteen, kohti puroa. Haudan pohja on hieman neliskanttinen. Vallit ovat kaksi metriä leveät. Hautojen etäisyys toisistaan on 27 metriä.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on aluemainen.

Tulkinta

Kaksi muodoltaan erilaista tervahautaa.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 29.7.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:	1000019383	Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

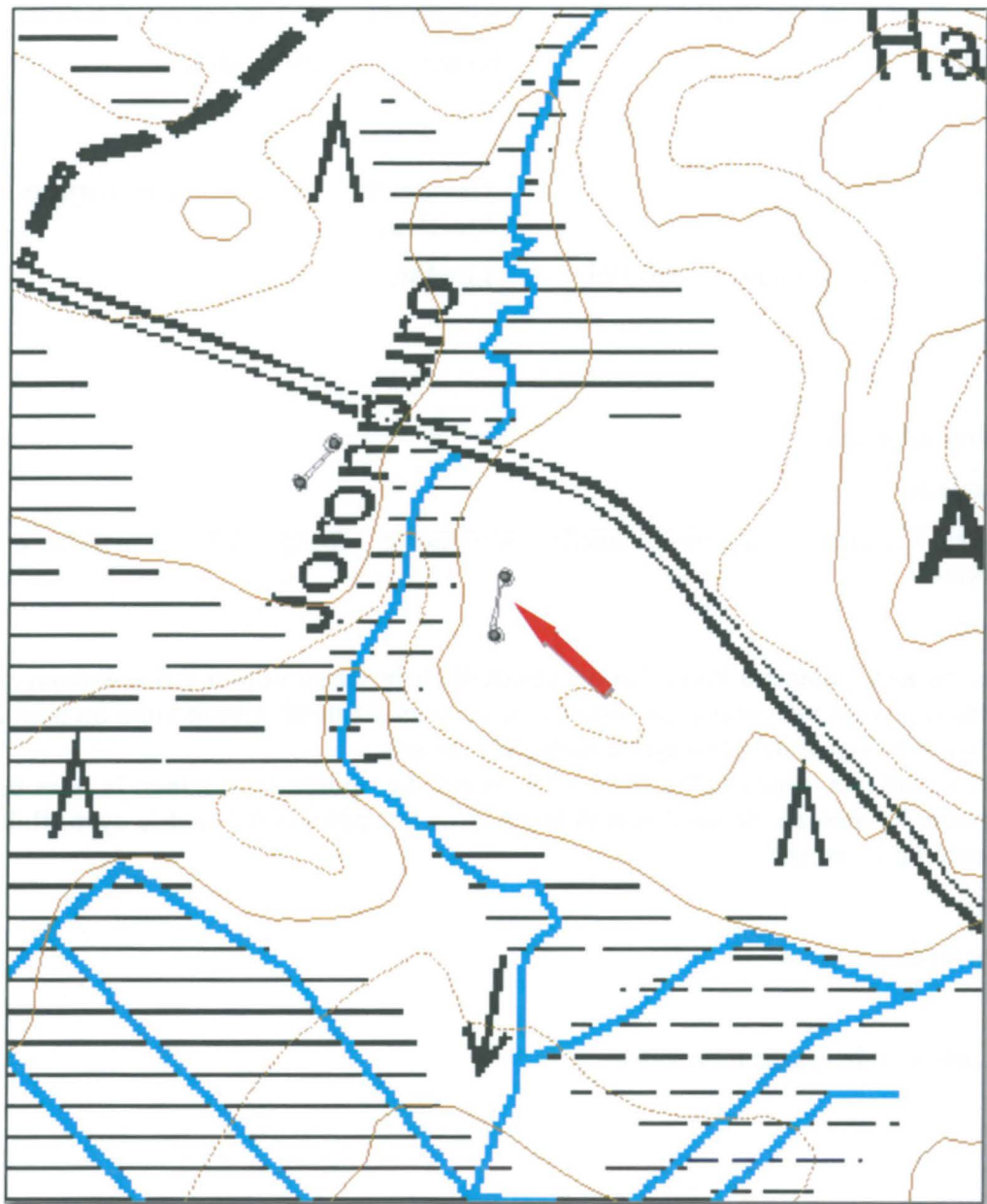
Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7140744, Y 3597276, Z 190	Mittakaava:	1:2500

Kuva 14. Eteläisempi tervahaudoista, kuvattu etelästä.

Kuva 15. Pohjoisempi tervahaudoista, kuvattu idästä.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7140809, Y 3597196, Z 190	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohteesta saatiin vihjetieto.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Vuosangan ampuma-alueella, Joronpuron länsipuolella. Kuviolla on nuorta kasvatusmetsikköä.

Kohteen kuvaus

Pohjoisempana on kasa palaneita kiviä. Kasan ympärille hahmottuu noin 4 x 5 kokoinen alue, joka on todennäköisesti tervasaunan pohja. Seinistä ei ole selkeitä jäänteitä. Uunin koko on noin 2 x 1,5 x 0,3 metriä. Aivan jäänteen vierestä on ajettu metsätyökoneella.

Etelämpänä on tervahauta, jonka halkaisija on 14 metriä. Sen pohja on tasainen ja noin 0,5 metriä syvä. Halssi laskee luoteeseen. Se on 2 metriä leveä, 5 metriä pitkä ja 0,5 metriä syvä. Rakenteiden etäisyys toisistaan on 23 metriä.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on aluemainen.

Tulkinta

Tervahauta ja pahoin tuhoutunut tervasauna.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
 Tarkastuspvm: 1.8.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
 Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:	1000019384	Kunto:	2 Keskinertainen
Arvotus:		Olotila:	2 Ei käytössä
		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
---------------------	-----------------------------	-------------------	--

Koordinaatit: X 7140809, Y 3597196,
Z 190

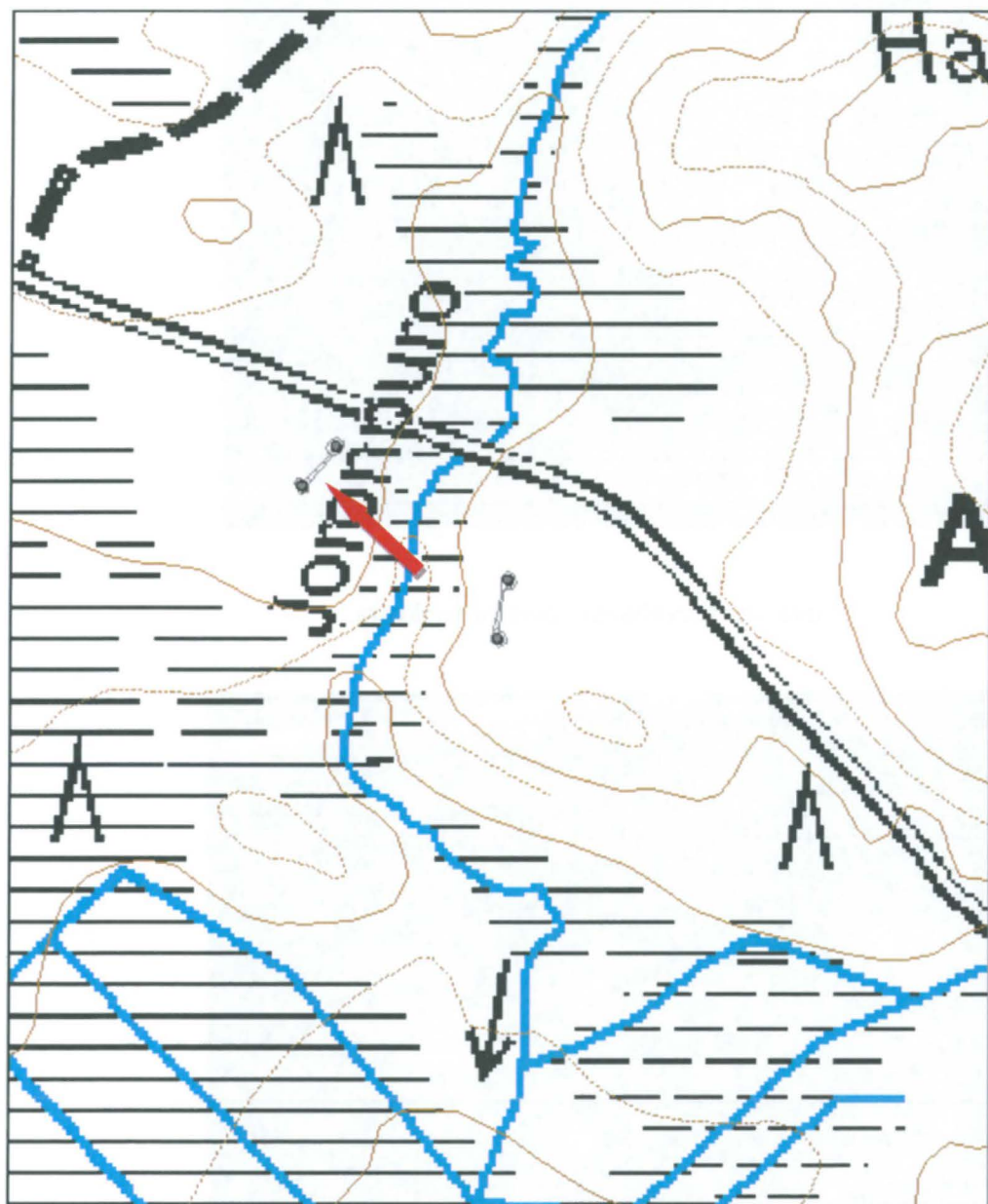
Mittakaava: 1:2500

Kuva 16. Tervahauta, kuvattu kaakosta.

Kuva 17. Tervasaunan jäänteet, kuvattu etelästä.

Piikkulanlampi tervahauta ja tervasauna jäännös

MH-tunnus: 139478

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7140803, Y 3595609, Z 205	Löydöt:	

Taustatiedot

Kari Huotari opasti paikalle.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Piikkulanlammen kaakkoispuolella tien varressa. Kuviolla kasvaa taimikkoa.

Kohteen kuvaus

Tervasaunan hirsikehikon koko on 3,7 x 3,7 metriä. Maan päällä on jäljellä kolme hirsikertaa. Oviaukko on kohti itää ja tulisija on koillisnurkassa.

Tervahaudan halkaisija on 9 metriä. Kuoppa laskee tasaisesti kohti keskustaa, jossa syvyys on 1 metri. Halssi laskee koilliseen. Haudan päällä kasvaa mäntyjä. Rakenteiden etäisyys toisistaan on 33 metriä.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on aluemainen

Tulkinta

Tervasaunan jäänteet ja tervahaudan pohja.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 29.7.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:	1000019385	Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

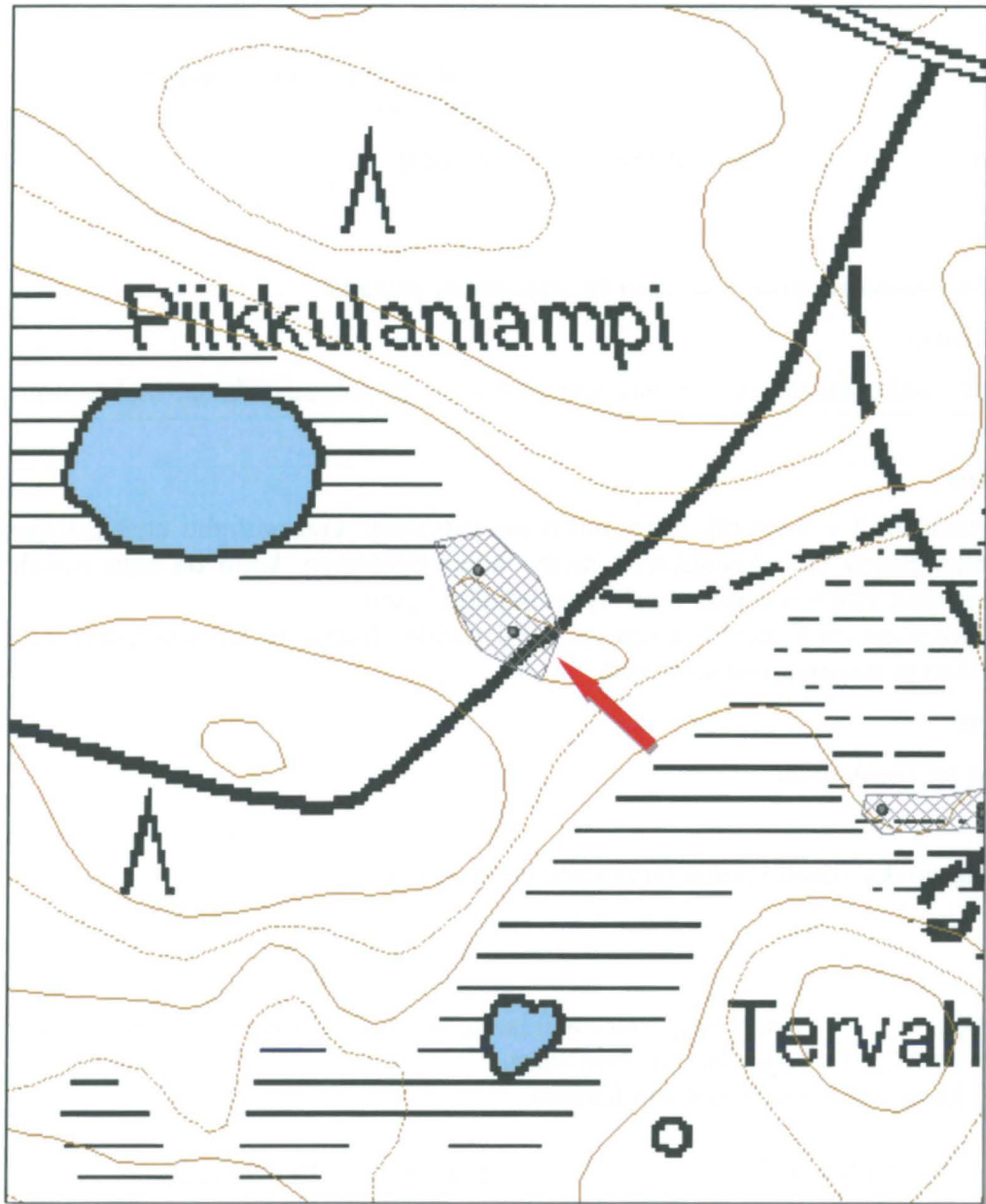
Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7140803, Y 3595609, Z 205	Mittakaava:	1:2500

Kuva 18. Tervasaunan jäänteet, kuvattu kaakosta.

Kuva 19. Tervahauta, kuvattu luoteesta.

Piikkulanaho tervasauna ja tervahauta

MH-tunnus: 139481

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	0 Ei tiedossa
Koordinaatit:	X 7140712, Y 3595804	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde on muinaisjäännösrekisterissä, Kari Huotari opasti paikalle.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Piikkulanahoa pohjoisesta reunustavan suon pohjoislaidassa, metsäautotien päässä. (Suominen)

Kohteen kuvaus

Tervasaunan koko on 3 x 3 metriä. Hirsikertoja on seitsemän. Ovi on kohti etelää. Kiuas on oven oikealla puolella. Sauna on rakennuksena melko huonokuntoinen, katto on osin romahtanut. On kuitenkin harvinaista, että tervasauna on säilynyt näinkin hyvin.

Tervahaudan halkaisija on 8 metriä ja sen syvyys 1 metrin. Kuppi on loiva ja halssi laskee suolle. Rakenteiden etäisyys toisistaan on 43 metriä.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on aluemainen.

Tulkinta

Tervanvalmistuspaikka, johon kuuluu tervahauta ja tervasauna.

Tarkastukset

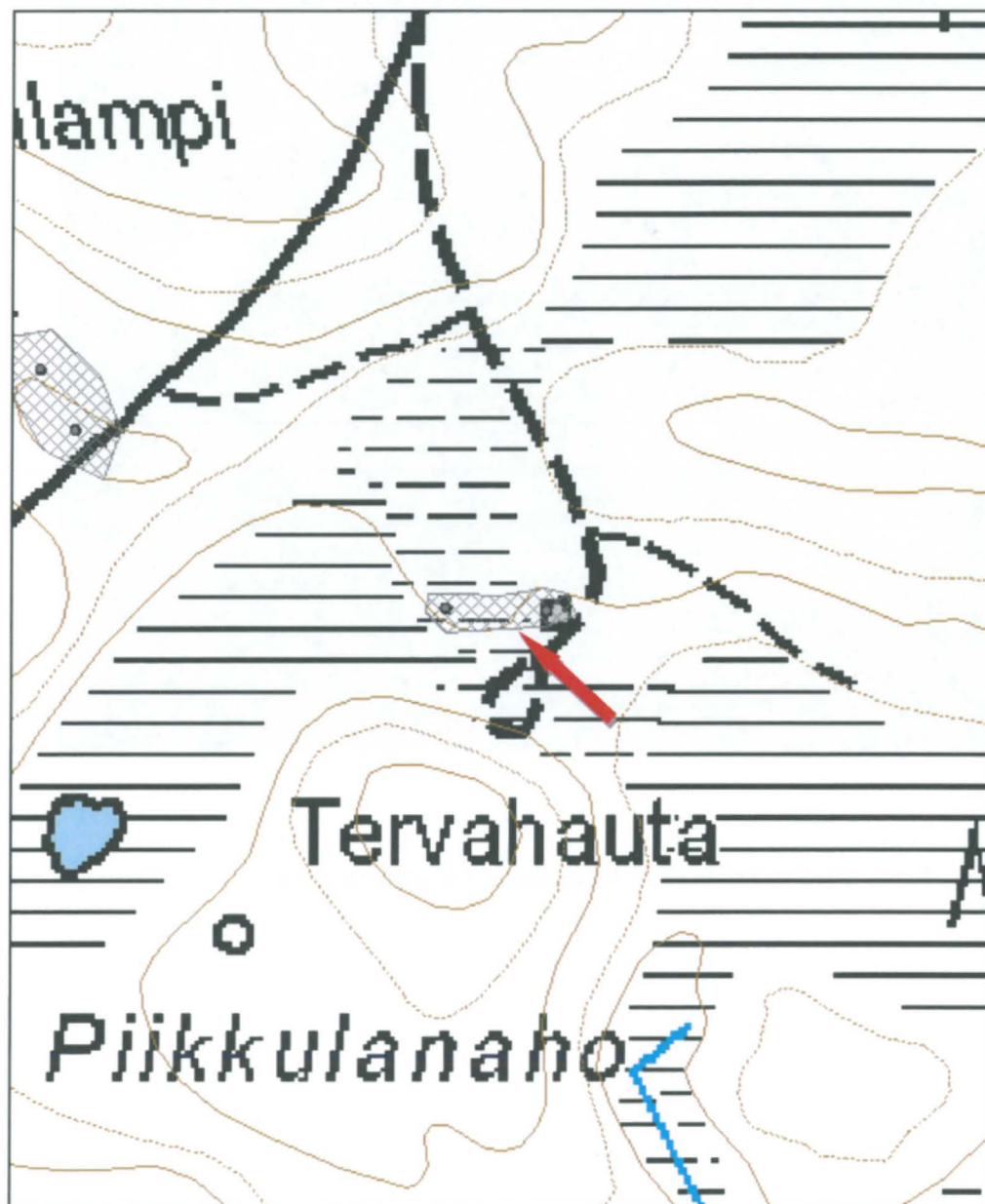
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 30.5.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:	1000017433	Kunto:	0 Ei määritelty
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	2 Muinaisjäännösrekisteri II

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© <i>Metsähallitus 2008</i> © <i>Maanmittauslaitos 1/MML/08</i>
Koordinaatit:	X 7140712, Y 3595804	Mittakaava:	1:2500

Kuva 20. Piikkulanahon tervasauna, kuvattu etelästä.

Käärnelampi tervasauna jäännös ja tervahauta

MH-tunnus: 139148

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7139674, Y 3595502, Z 201	Löydöt:	

Taustatiedot

Vihje Mauno Kilposelta-

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee järven lounaispuolella.

Kohteen kuvaus

Tervasaunan koko on 3,6 x 3,6. Jäljellä on enää yksi hirsikerta. Oviaukko on etelään ja kiuas on lounaisnurkassa.

Tervahaudan halkaisija on 9 metriä ja syvyys 0,5 metriä. Vallit ovat paksut ja hautakuoppa pieni. Halssi laskee koilliseen ja sen pituus on 5 metriä ja syvyys 1 metri. Rakenteiden etäisyys toisistaan on 7 metriä.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on aluemainen.

Tulkinta

Tervahauta ja huonokuntoinen tervasauna.

Lisätietoja

Kohteesta kaakkoon sijaitsee oja, joka on selvästi kaivettu järven pinnan laskemiseksi.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 1.8.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:	1000019387	Kunto:	2 Keskinertainen
Arvotus:		Olotila:	2 Ei käytössä
		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008
---------------------	-----------------------------	-------------------	----------------------

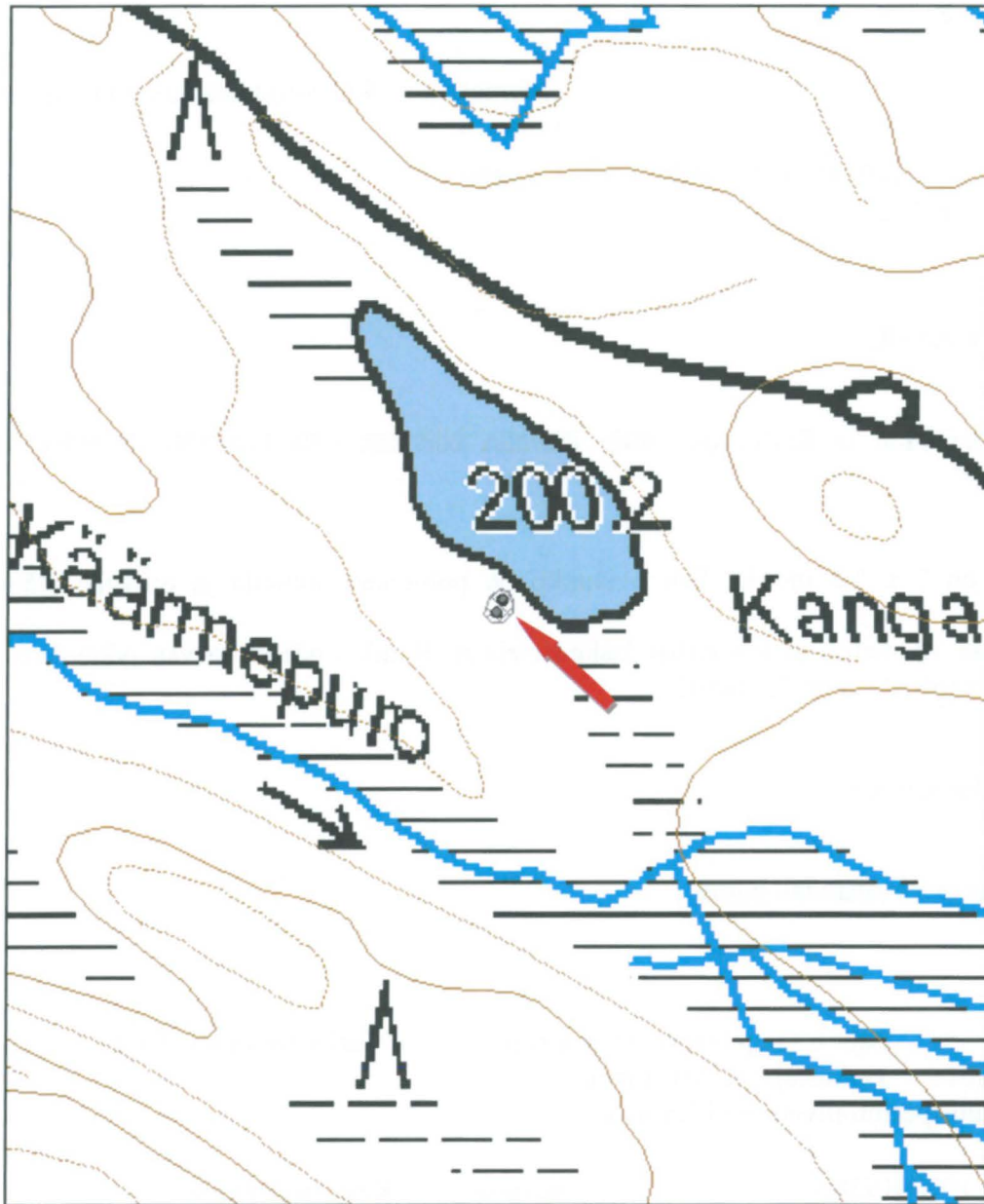
			© Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7139674, Y 3595502, Z 201	Mittakaava:	1:2500

Kuva 21. Tervahauta, kuvattu kaakosta.

Kuva 22. Tervasaunan jäänteet, kuvattu etelästä.

Kivipuro tervahauta ja tervasauna jäännös

MH-tunnus: 139466

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7140798, Y 3593698, Z 222	Löydöt:	

Taustatiedot

Kari Huotari opasti kohteelle.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Rimpisuon ja Kivipuron väliin jäävällä korkeammalla kohdalla, metsäautotien eteläpuolella.

Kohteen kuvaus

Tervasaunan koko on 7 x 3,5 metriä. Sen oviaukko on pohjoisen puolella ja tulisijan jäänteet lounaisnurkassa.

Haudan halkaisija on 12 metriä ja sen halssi laskee etelään. Haudan päällä kasvaa jykeviä puita. Rakenteiden etäisyys toisistaan on 15 metriä.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on aluemainen

Tulkinta

Tervasaunan jäänteet ja tervahaudan pohja.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 1.8.2011	Tarkastaja: R. Mustonen	
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu		

Viranomaisrekisterinro:	1000019388	Kunto:	2 Keskinertainen
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

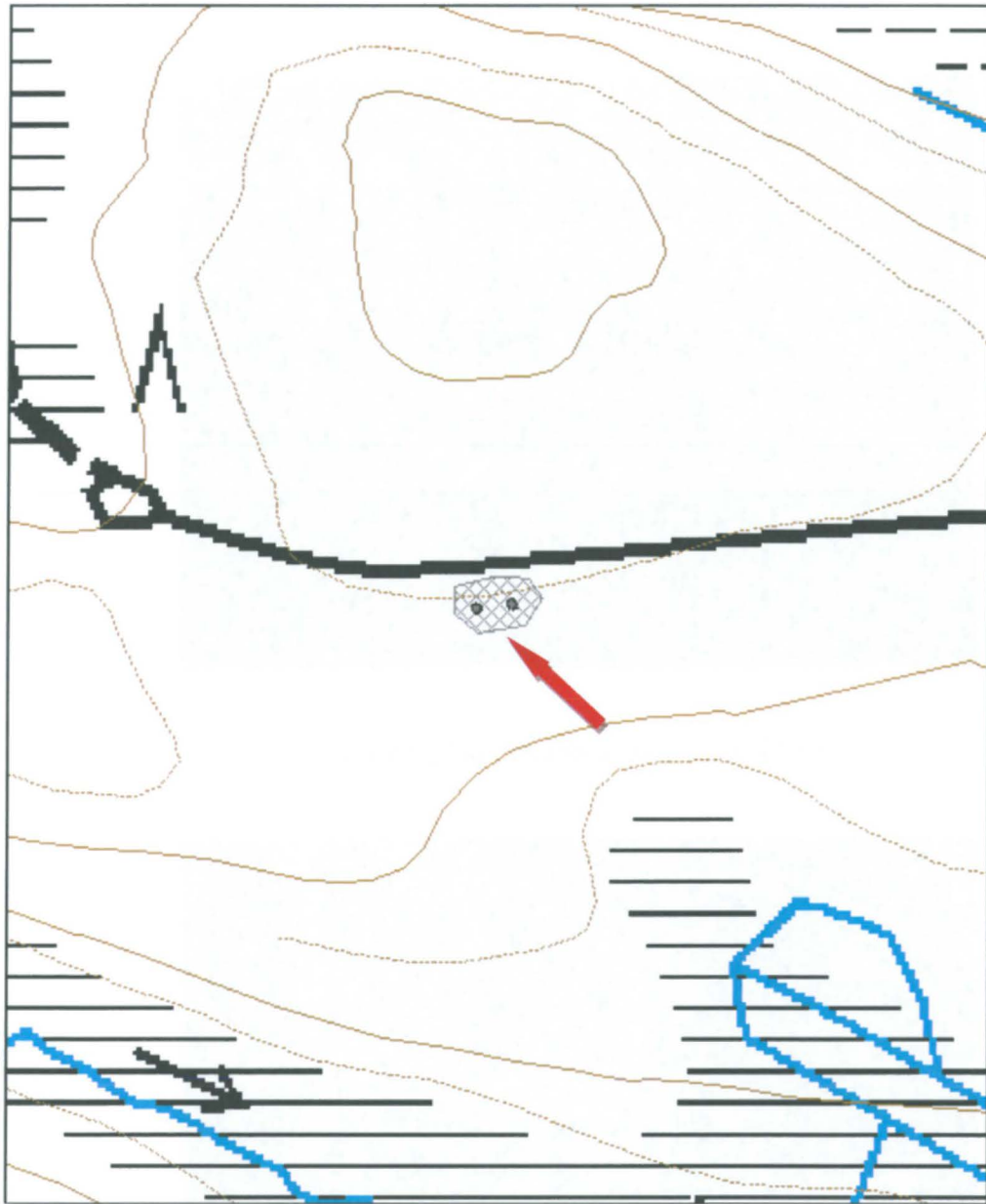
Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7140798, Y 3593698, Z 222	Mittakaava:	1:2500

Kuva 23. Tervahauta, kuvattu pohjoisesta.

Kuva 24. Tervasaunan jäänteet, kuvattu pohjoisesta.

Kivikangas tervahauta ja tervasauna jäännös

MH-tunnus: 139510

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7139350, Y 3592318, Z 207	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohteesta saatiin tieto haastattelussa.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee hieman kuivemmalla, soiden ympäröimällä kohdalla loivassa rinteessä. Kohteen eteläpuolelta kulkee Hevoshuuhdinpuro.

Kohteen kuvaus

Tervasaunan pohjan koko on 4,6 x 4 metriä. Kaakon puolella hirret ja nurkkakivi ovat paremmin säilyneet. Kiuaskivet ovat luoteisnurkassa (2 x 2 x 0,5 metriä). Ovi on pohjoiseen.. Tervahaudan halkaisija on 11 metriä. Kuoppa laskeutuu loivasti ja on 0,5 metriä syvä. Halssi laskee itään. Haudan keskeltä lähtee "oja", joka halkaisee vallin. Vallin ympärillä on tuuletuskuoppia. Haudan päällä kasvaa nuoria mäntyjä. Rakenteiden etäisyys toisistaan on 43 metriä.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on aluemainen. Alakohteista on erilliset pisteet

Tulkinta

Tervahaudan pohja ja tervasaunan jäänteet.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 5.8.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:	1000019391	Kunto:	2 Keskinertainen
Arvotus:		Olotila:	2 Ei käytössä
		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7139350, Y 3592318, Z 207	Mittakaava:	1:2500

Kuva 25. Tervahauta, kuvattu etelästä.

Kuva 26. Tervasaunan jäänteet, kuvattu kaakosta.

Ukonaho tervahauta

MH-tunnus: 139198

Kohdetyyppi: 9 Valmistuspaikat/työpaikat **Haltija:** 161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus: 7116 Uusi aika **Ylläpitäjä:** 161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi: **Kunta:** 290 Kuhmo
Lukumäärä: 1

Koordinaattiselitys: **Geometria tuotettu:** 4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit: X 7138338, Y 3591230, **Löydöt:**
Z 228

Taustatiedot

Kohteesta saatiin vihje haastattelussa.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee soiden ympäröimän Ukonahon kaakkoisreunalla. Kuviolla on taimikkoa.

Kohteen kuvaus

Tervahaudan halkaisija on 13 metriä ja sen syvyys on 1,5 metriä. Halssi laskee itään ja se on syvä, mutta kapea. Vallit ovat paksut.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Tervahauta

Lisätietoja

Tervahaudasta noin 100 metriä etelään on kivikasa, joka on todennäköisesti tuhoutuneen tervasaunan kiukaan jäännös.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 1.8.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro: 1000019392 **Kunto:** 1 Hyvä
Arvotus: **Olotila:** 2 Ei käytössä
Kohteen suojelu: 9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7138338, Y 3591230, Z 228	Mittakaava:	1:2500

Kuva 27. Tervahauta, kuvattu kaakosta.

Ukonaho 2 tervasauna jäännös

MH-tunnus: 139199

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7138221, Y 3591228, Z 225	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohteesta saatiin tieto haastattelussa.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee soiden ympäröimän Ukonahon kaakkoisnurkassa taimikolla.

Kohteen kuvaus

Kivikasan koko on 2,5 x 1,5 x 0,4 metriä. Kivet ovat palaneita.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Kyseessä on todennäköisesti tuhoutuneen tervasaunan kiukaan jäännökset. Jäännöksellä ei ole enää suojeluarvoa.

Lisätietoja

Jäänteiden viereen on rakenteilla talvitie, jolloin viimeisetkin merkit kiukaan jäännöksistä todennäköisesti katoavat.

Tarkastukset

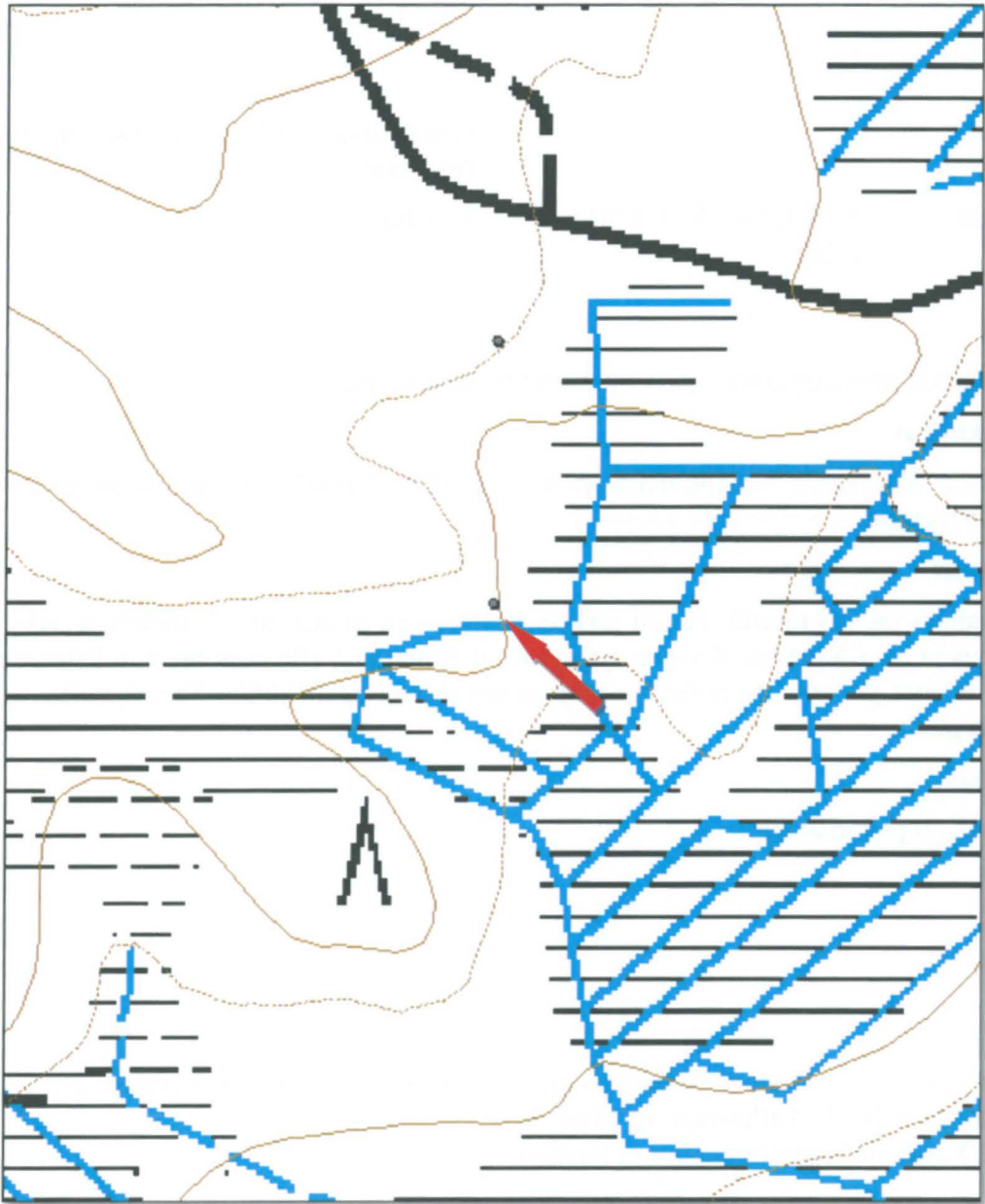
Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 1.8.2011	Tarkastaja: R. Mustonen	
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu		

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	3 Huono
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	4 Esitys mj-luokka III	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© <i>Metsähallitus 2008</i> © <i>Maanmittauslaitos 1/MML/08</i>
Koordinaatit:	X 7138221, Y 3591228, Z 225	Mittakaava:	1:2500

Kuva 28. Tervasaunan jäänteet, kuvattu kaakosta.

Iso Heinävaara tervahauta

MH-tunnus: 138897

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	697 Ristijärvi
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7144985, Y 3587911, Z 202	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde on tunnettu muinaisjäännös ja se on merkitty peruskarttaan.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Kivijärven länsipuolella, polun varrella. Kuviolla on uudistuskypsää metsikköä kuivahkolla kankaalla.

Kohteen kuvaus

Haudan halkaisija on 7,6 metriä. Halssi laskee etelään, sen pituus on 7,7 metriä ja syvyys metrin. Halssin halkaisija on 1,5 metriä. Kuopan syvyys on 0,5 metriä. Vallit ovat hieman kaksiosaiset, joten on mahdollista, että paikalla on poltettu useampi tervahauta päällekkäin. Tervahaudan vallin päällä kasvaa nuoria puita.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Tervahauta

Tarkastukset

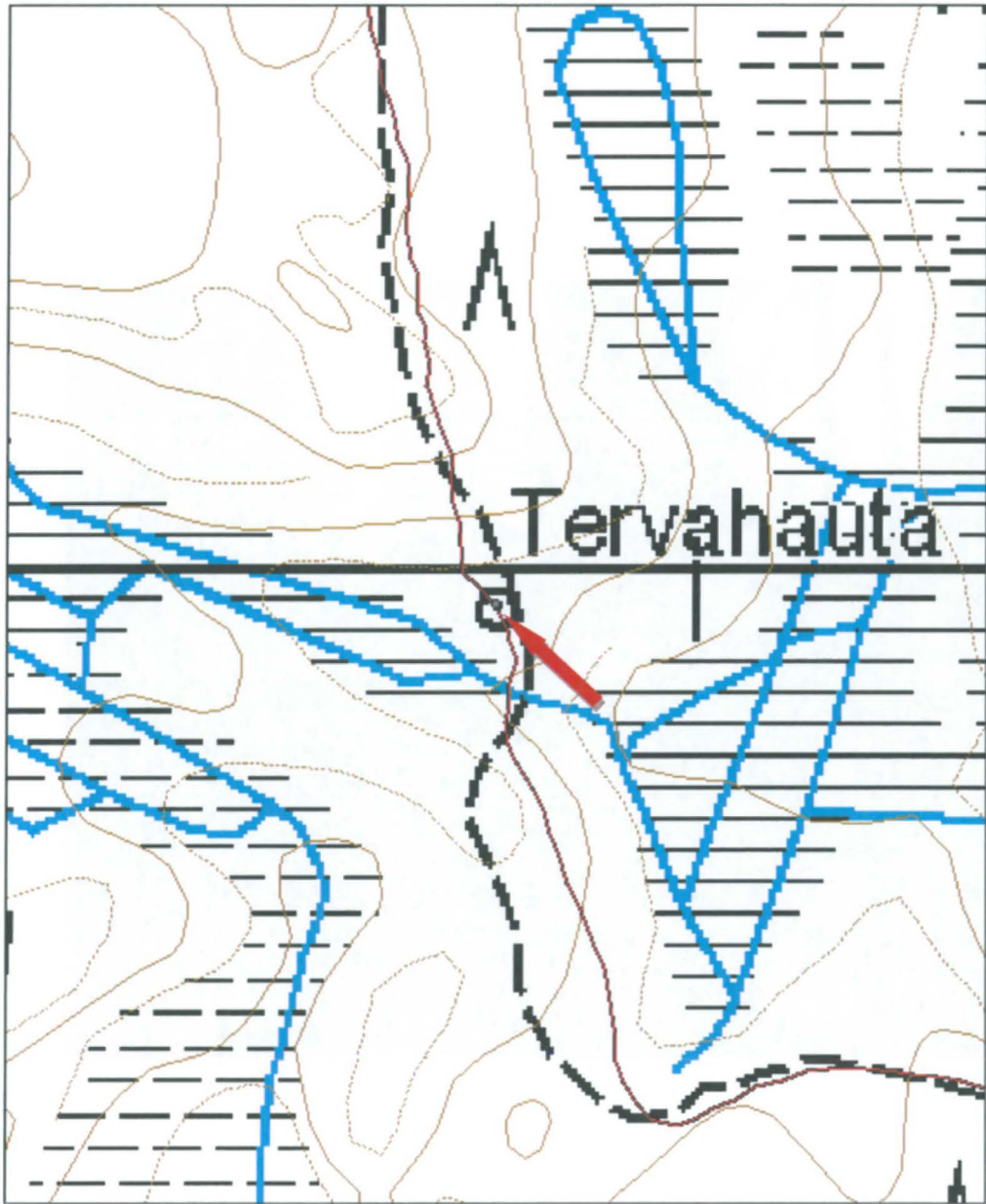
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 11.8.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:	1000017441	Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	2 Muinaisjäännösrekisteri II

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© <i>Metsähallitus 2008</i> © <i>Maanmittauslaitos 1/MML/08</i>
Koordinaatit:	X 7144985, Y 3587911, Z 202	Mittakaava:	1:2500

Kuva 29. Tervahauta, kuvattu idästä.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamivuosi:		Kunta:	697 Ristijärvi
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7145353, Y 3587760, Z 217	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde havaittiin inventoitaessa Kivijärven ympäristöä.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Kivijärven itäpuolella taimikolla, jossa on 2010 ollut tuulituoja. Kohteen pohjoispuolelta kulkee ajoura viereisen piston päähän.

Kohteen kuvaus

Haudan halkaisija on 8 metriä. Sen itävalli on rikottu. Haudan pohja on laakea, mutta aivan keskeltä hieman syvempi (1 m). Halssi laskee länteen ja sen pituus on 5 metriä. Kuoppa on muodoltaan pyöristetty suorakaide. Sen koko on 4 x 2,3 metriä. Sen syvyys on 0,85 metriä. Kuoppa on syvempi itäpuolelta, josta se on täytetty hakkuujätteellä. Kuopan etäisyys tervahaudasta on 11 metriä.

Kohteen rajausta

Kohteen rajausta on aluemainen. Alakohteet on merkitty pisteinä.

Tulkinta

Tervahauta ja siihen mahdollisesti liittyvä kuoppa.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 11.8.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:	1000019393	Kunto:	2 Keskinertainen
Arvotus:		Olotila:	2 Ei käytössä
		Kohteen suojele:	8 Luonnonmuistomerkki

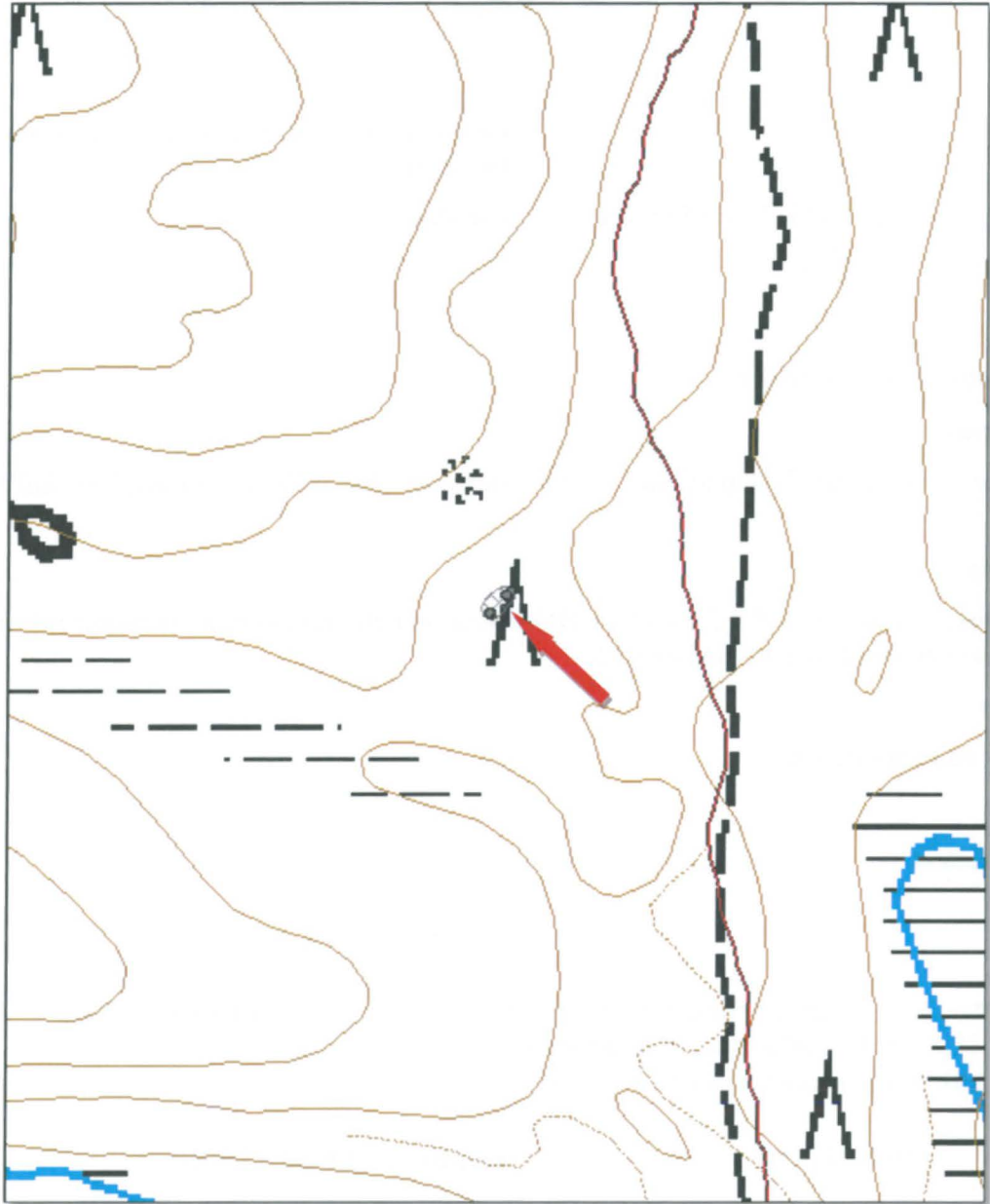
Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© <i>Metsähallitus 2008</i> © <i>Maanmittauslaitos 1/MML/08</i>
Koordinaatit:	X 7145353, Y 3587760, Z 217	Mittakaava:	1:2500

Kuva 30. Tervahauta, kuvattu koillisesta.

Kuva 31. Soikea kuoppa, kuvattu lounaasta.

Pohatanaho 1 tervasauna

MH-tunnus: 138900

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	697 Ristijärvi
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7144517, Y 3587886, Z 195	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde on tunnettu muinaisjäännös.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Kivijärven länsipuolella, polun varressa. Kuviolla on taimikkoa kuivahkolla kankaalla.

Kohteen kuvaus

Rakennusjäännöksen koko on 2,8 x 2,7 metriä. Näkyvissä on neljä hirsikertaa. Tulisijan jäänteet ovat pohjoisnurkassa ja oviaukko on luoteisseinällä.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Tervasaunan jäänteet

Tarkastukset

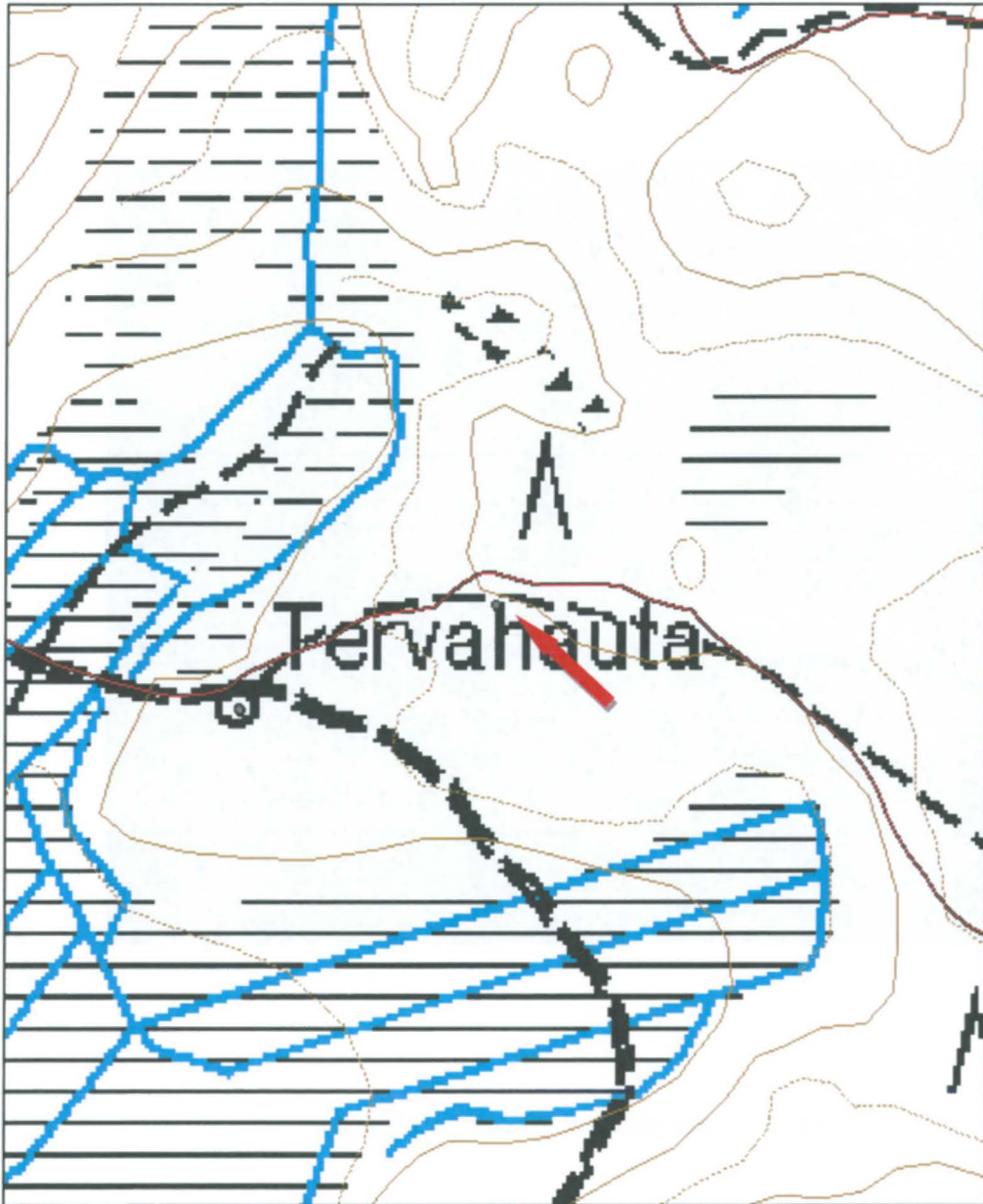
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 11.8.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:	1000017438	Kunto:	2 Keskinertainen
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	2 Muinaisjäännösrekisteri II

Kohdetyyppi:	I Asuinpaikat	Copyright:	© <i>Metsähallitus 2008</i> © <i>Maanmittauslaitos 1/MML/08</i>
Koordinaatit:	X 7144517, Y 3587886, Z 195	Mittakaava:	1:2500

Kuva 32. Tervasaunan jäänteet, kuvattu koillisesta.

Pohatanaho 2 tervahauta	MH-tunnus: 138906
--------------------------------	-----------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	697 Ristijärvi
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7144471, Y 3587773, Z 190	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde on tunnettu muinaisjäännös ja se on merkitty peruskartalle.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Kivijärven länsipuolella kahden polun risteyskohdassa. Kuviolla on taimikkoa.

Kohteen kuvaus

Tervahaudan halkaisija on 15 metriä ja syvyys 1,5 metriä. Haudan pohja on laakea. Halssi laskee pohjoiseen. Haudan päällä kasvaa runsaasti vesakkoa.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Tervahauta.

Tarkastukset

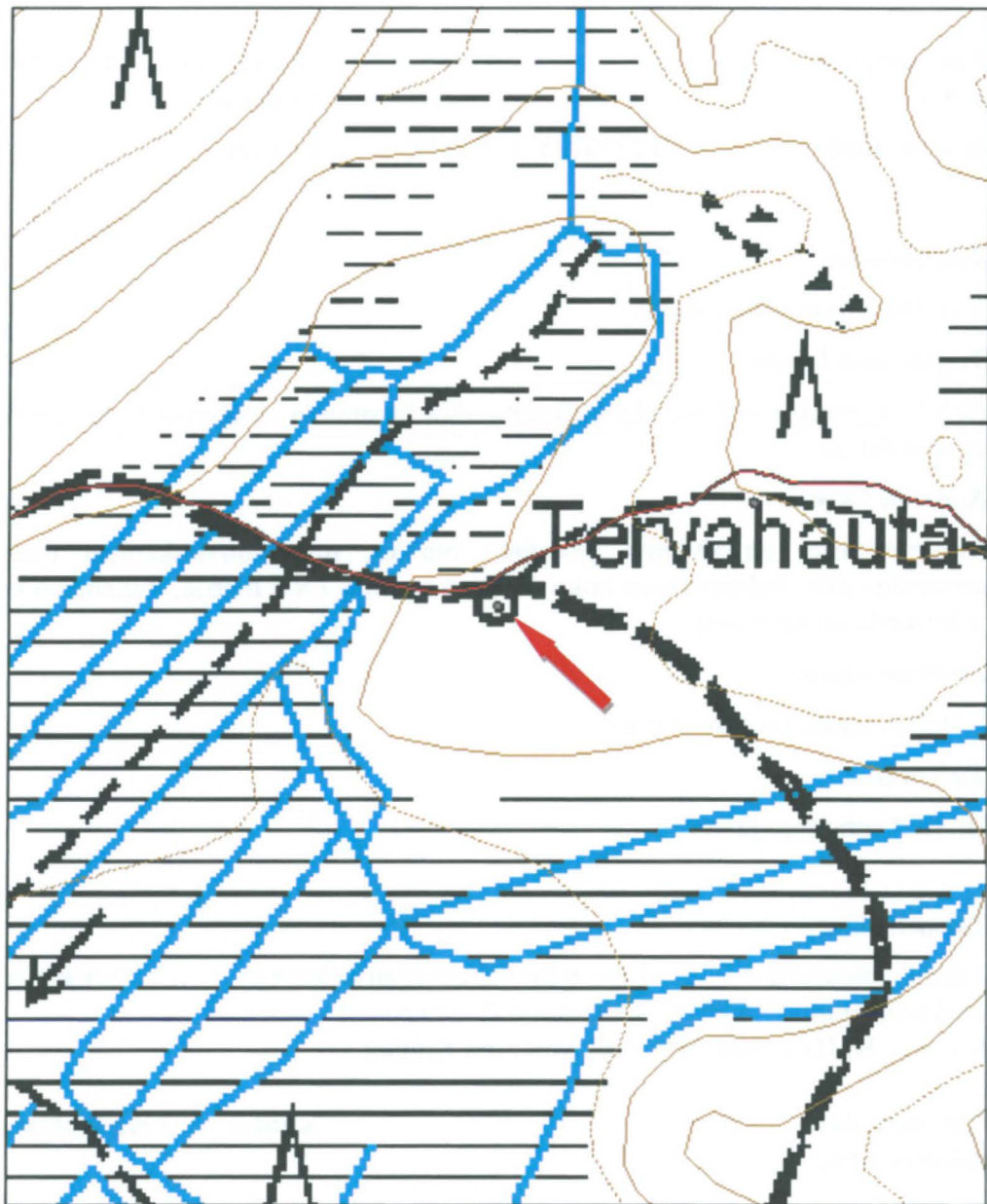
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 11.8.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:	1000017444	Kunto:	2 Keskinertainen
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojele:	2 Muinaisjäännösrekisteri II

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© <i>Metsähallitus 2008</i> © <i>Maanmittauslaitos 1/MML/08</i>
Koordinaatit:	X 7144471, Y 3587773, Z 190	Mittakaava:	1:2500

Kuva 33. Etualalla halssi; tervahauta on kasvillisuuden peittämä, kuvattu pohjoisesta.

Hoikanjoki rakennus jäännös	MH-tunnus: 138961
------------------------------------	-----------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7147567, Y 3592429, Z 213	Löydöt:	

Taustatiedot

Kari Huotari opasti paikalle.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee ympäristöään korkeammalla kummulla Hoikanjoen eteläpuolella. Kuviolla on taimikkoa.

Kohteen kuvaus

Rakennuksesta on säilynyt parhaiten nurkka, muut hirsirakenteet ovat maatuneina sammalen alla. Rakennuksen koko on ollut arviolta 7 x 7 metriä. Rakenteen koillisnurkassa ja keskellä on kivikasat.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Hirsirakennuksen jäänteet.

Tarkastukset

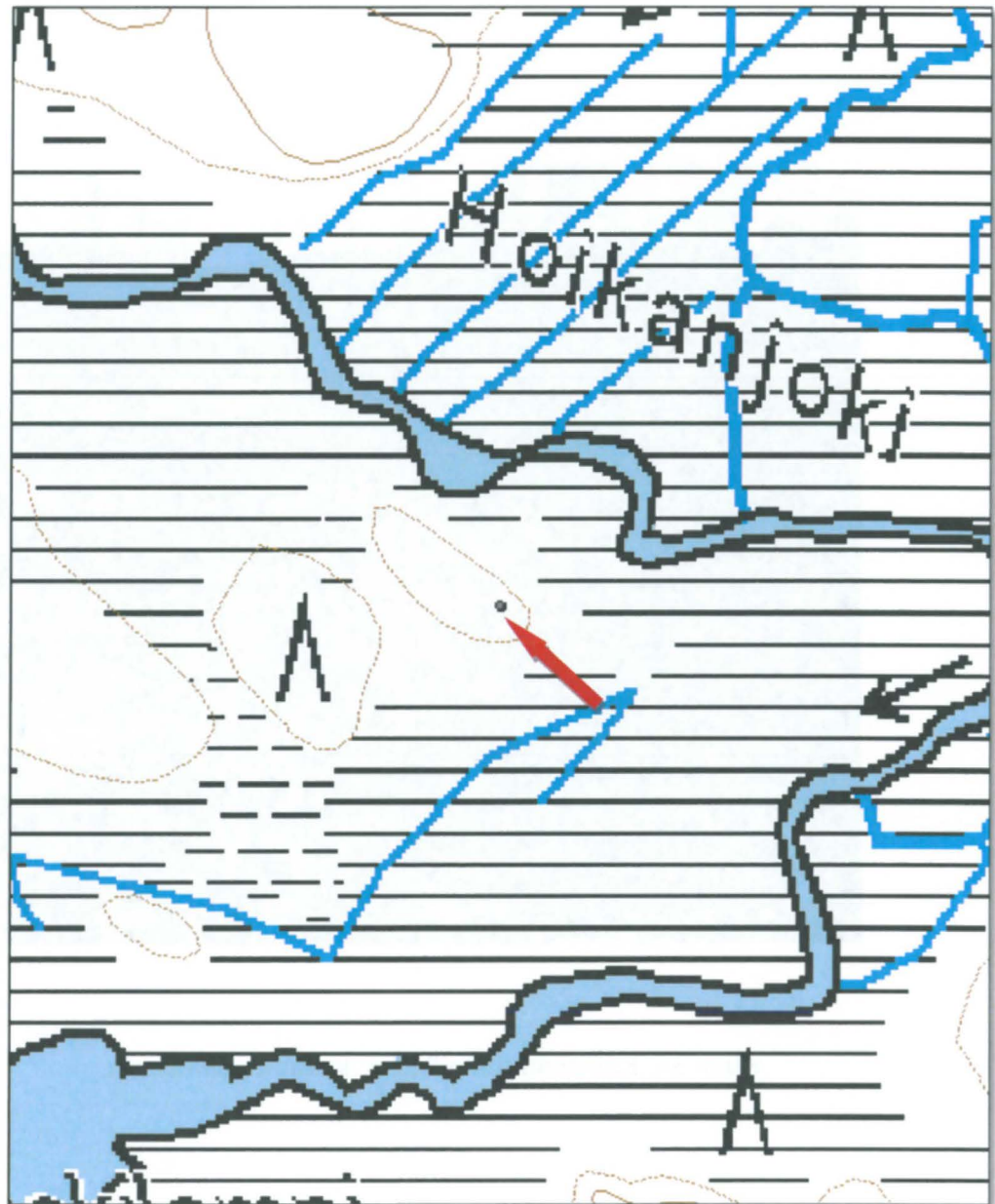
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspv: 30.5.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	2 Keskinertainen
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7147567, Y 3592429,	Mittakaava:	1:2500

Kuva 34. Rakennuksen jäänteet, kuvattu pohjoisesta.

Sutinen desanttien hautapaikka	MH-tunnus: 138874
---------------------------------------	-----------------------------

Kohdetyyppi:	3 Hautapaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7146877, Y 3590210, Z 213	Löydöt:	

Taustatiedot

Kari Huotari opasti paikalle.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Sutisenjärven länsipuolella, Sutisenjoen yläjuoksulla. Kohde on vanhan Sutisen kämpän raunioiden luoteispuolella, suon laidassa. Kankaalla kasvaa uudistuskypsää metsikköä.

Kohteen kuvaus

Paikalla on muistotaulu, jossa on teksti: "Tähän on haudattu kaksi desanttia toukokuussa 1944" (alkuperäinen vuosiluku taulussa 1943 on korjattu päälle). Hautapainanteita ei ole enää näkyvissä. Paikalla on kookkaita kuoppia, jotka ovat täyttyneet vedellä.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Hautapaikka.

Lisätietoja

Vuonna 1944 kuuden desantin joukko pudotettiin laskuvarjoilla Vuosankaan ja he majailivat Sutisen kämpällä. Jämäksen kaukopartiomiehet pidättivät kämpältä neljä miestä. Kaksi desanttia oli reissussa Kontiomäellä. Näiden palattua alkoi ammuskelu, jossa molemmat desantit kuolivat. Desantit haudattiin siihen mihin he olivat kaatuneetkin. Vielä 1990-luvulla hautapainaus oli näkyvissä. Lähde: <http://www.vieksi.fi/documents/dessantitarina_170808_html.html> käyty 4.11.2011

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 30.5.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:	Kunto:	1 Hyvä
--------------------------------	---------------	--------

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

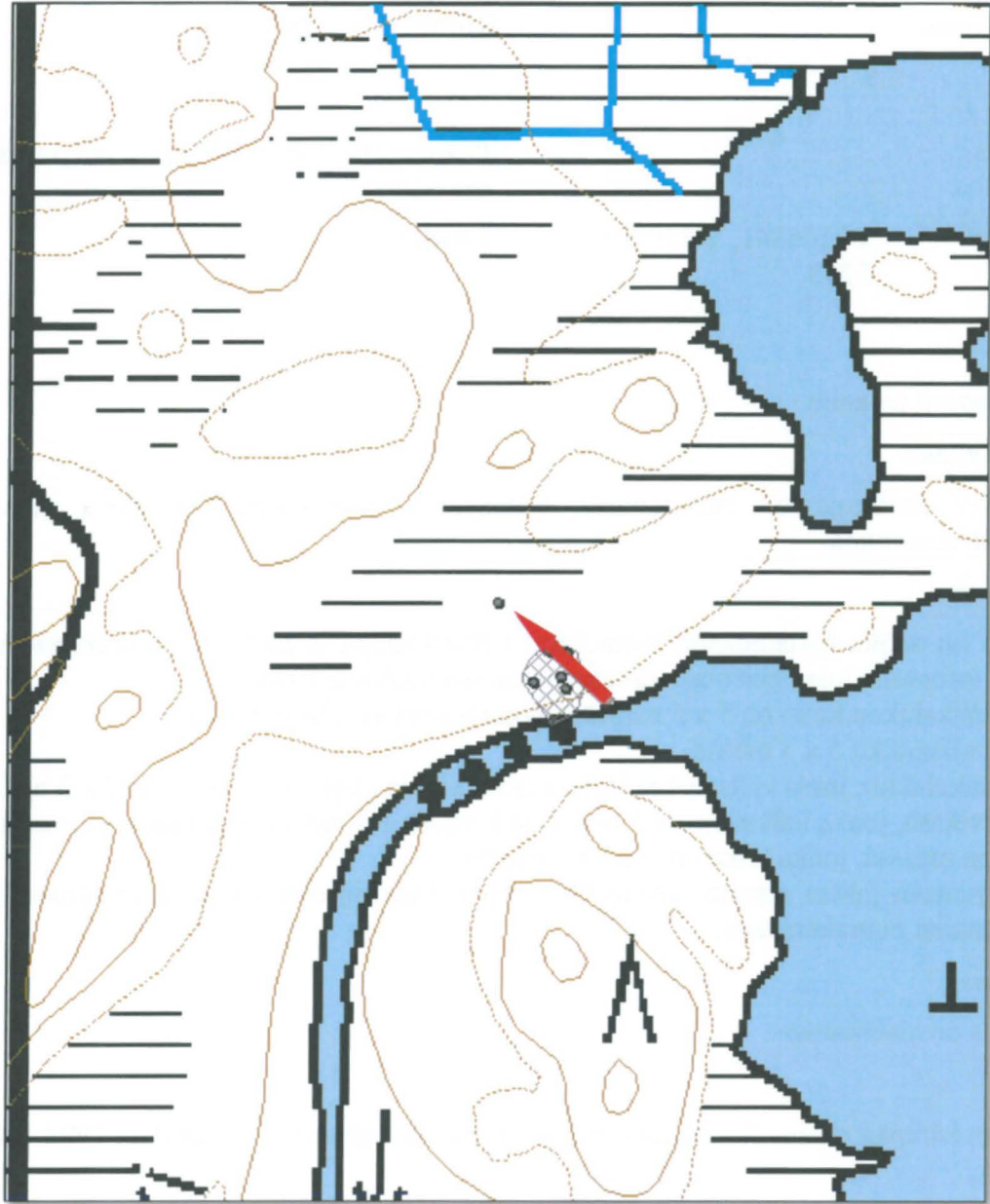
Olotila: 2 Ei käytössä

Kohteen suojelu: 9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	3 Hautapaikat	Copyright:	© <i>Metsähallitus</i> 2008 © <i>Maanmittauslaitos</i> 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7146877, Y 3590210, Z 213	Mittakaava:	1:2500

Kuva 35. Opastaulu ympäristöineen, kuvattu luoteesta.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	6		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7146841, Y 3590235, Z 213	Löydöt:	

Taustatiedot

Kari Huotari opasti paikalle.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Sutisenjärven länsipuolella, Sutisenjoen yläjuoksun tuntumassa. Kuviolla kasvaa uudistuskypsää metsikköä.

Kohteen kuvaus

Joen rannassa on neljän rakennuksen jäännökset, kellarikuoppa ja jäänteitä patorakennelmasta. Paikan historiasta on infotaulu, jossa kerrotaan desanttien asuneen talossa 1944.

Rakenne 1: hirsikehikon koko on 5 x 5 metriä, hajonnut kookas tulisija nurkassa.

Rakenne 2: hirsikehikko 5 x 5 metriä.

Rakenne 3: pääkehikko, jossa väliseinä ja laajennukset ala- ja yläpuolella (5 x 5 ja 5 x 3 metriä)

Rakenne 4: kivikasa, jonka halkaisija on 3 metriä ja korkeus 1,2 metriä. Kivikasan vieressä on hirsi.

Kellari: kuoppa maassa, jonka koko on 2 x 1 x 1 metriä.

Patojäännös: rantaan johtaa maasta rakennettu ramppi. Maa on otettu törmän seinämästä. Vedessä on lahonneita jäänteitä puurakenteista.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on aluemainen.

Tulkinta

Sutisen vanhan kämpän rakennukset ovat olleet alunperin asutettuina suurinpiirtein 1900-luvun alussa.

Lisätietoja

Paikalla järjestettiin muistotilaisuus 18.9.2010, jolloin kyltit pystytettiin.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011

Tarkastuspv: 30.5.2011 Tarkastaja: R. Mustonen

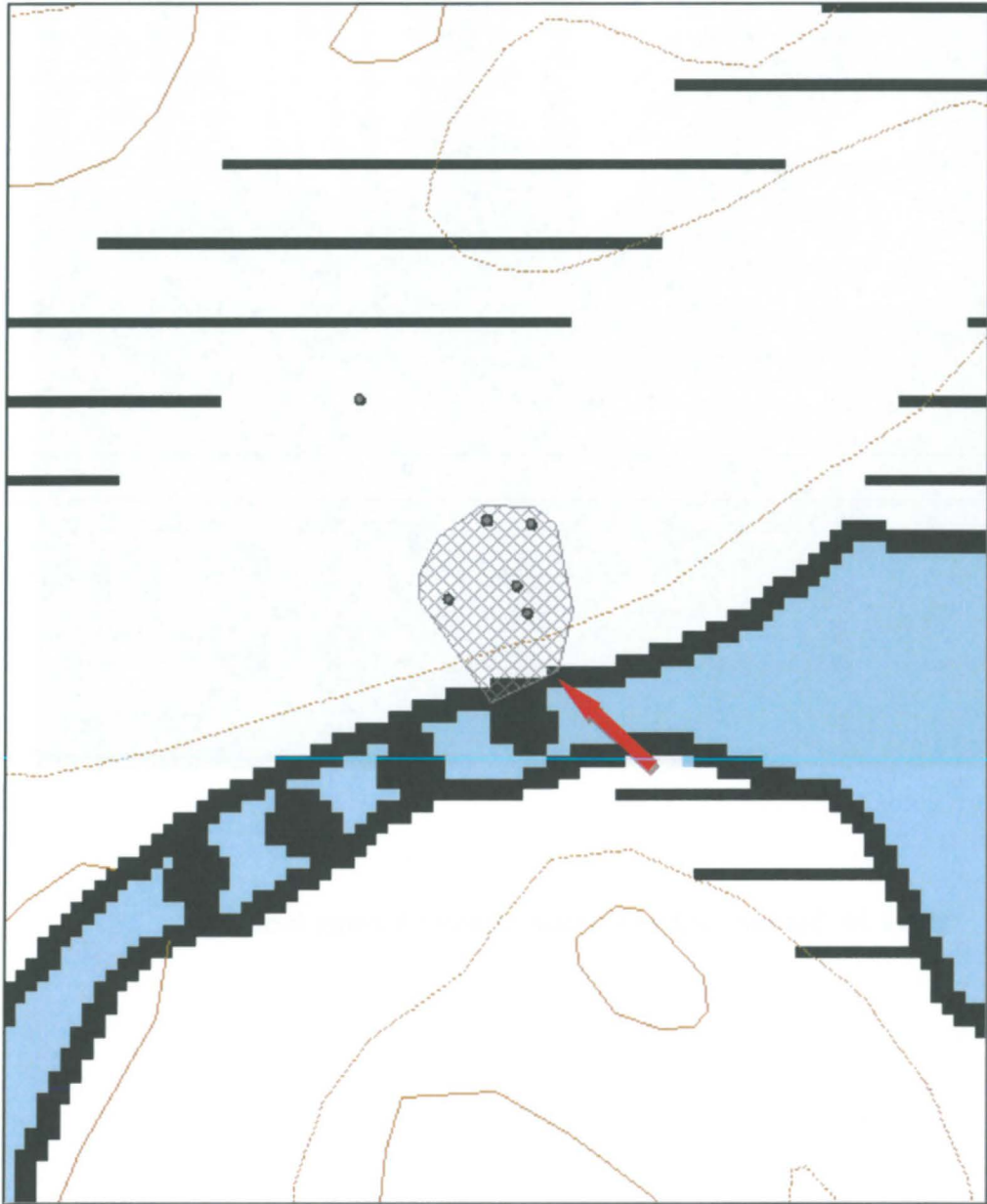
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	2 Ei käytössä

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7146841, Y 3590235, Z 213	Mittakaava:	1:1000

Kuva 36. Sutisen vanhan kämpän jäänteet, kuvattu luoteesta.

Pieni-Sutinen rakennus jäännös

MH-tunnus: 139205

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7145747, Y 3589611, Z 203	Löydöt:	

Taustatiedot

Kari Huotari opasti kohteelle.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Pieni-Sutinen -järven eteläpuolella, lähellä Sutisenjoen rantaa. Rakennusjäännös on pienellä kuivemmalla niemekkeellä muuten soistuneella ranta-alueella. Kuviolla on taimikkoa.

Kohteen kuvaus

Rakennusjäännöksen koko on 7 x 6 metriä. Hirsikertoja on jäljellä 2-3 kpl. Pohjoisnurkassa on tulisijan jäänteet, joiden koko on 2 x 2 x 1,2 metriä. Sen kivet ovat isohkoja. Rakennuksen pohjan päällä on hieman puujäänteitä ja siinä kasvaa pieniä koivuja.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Vanhan hirsirakennuksen jäänteet.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 30.5.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro: **Kunto:** 2 Keskinertainen

Olotila: 2 Ei käytössä

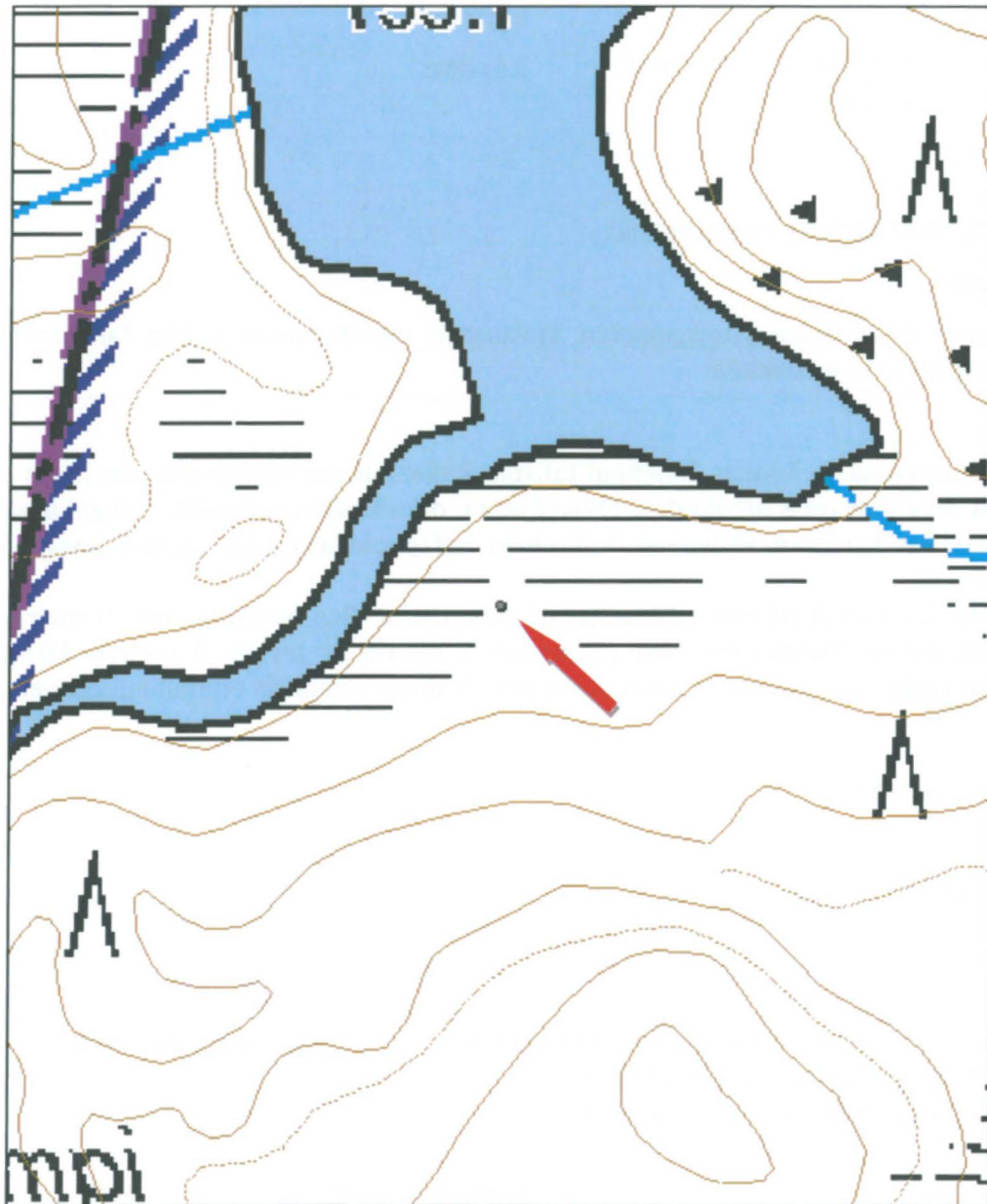
Arvotus: 8 Muu suojeluarvo **Kohteen suojelu:** 9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi: 1 Asuinpaikat **Copyright:** © Metsähallitus 2008
© Maanmittauslaitos 1/MML/08

Koordinaatit: X 7145747, Y 3589611,
Z 203 **Mittakaava:** 1:2500

Kuva 43. Rakennuksen jäänteet, kuvattu lounaasta.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7145837, Y 3591865, Z 213	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde on merkitty SutiGis:iin.(Ei tervahautaa)

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee niemen nokassa Sutisenjärven eteläosaan muodostuvan pitkän lahdelman rannalla. Kuviolla on uudistuskypsää metsikköä.

Kohteen kuvaus

Rakennuksen länsinurkassa on kookas, hajonnut tulisija. Rakennuksen eteläisen seinän hirret ovat melko hyvässä kunnossa. Pystyssä on 8 hirsikertaa. Oviaukko on ollut kaakkoisseinällä. Rakennuksen koko on ollut 6 x 4,8 metriä. Lisäksi hyvin säilyneen eteläseinän eteläpuolella on ollut vielä lisäosa, kooltaan 6 x 3,6 metriä.

Tervahauta sijaitsee 20 metriä rakennusjäännöksestä pohjoiseen. Sen halkaisija on 10 metriä ja syvyys 0,4 metriä. Halssi laskee lounaaseen. Sen pituus on 5 metriä ja leveys 2 metriä. Halssi kapenee vähitellen. Haudan keskiosa on tasainen (kuin miiluissa). Vallien ympärillä on tuuletuskuopat.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on aluemainen.

Tulkinta

Rakennusjäännös ja tervahauta.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
 Tarkastuspvm: 5.8.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
 Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
---------------------	-----------------------------	-------------------	--

Koordinaatit: X 7145837, Y 3591865,
Z 213

Mittakaava: 1:2500

Kuva 37. Rakennuksen jäännös, kuvattu pohjoisesta.

Kuva 38. Tervahauta, kuvattu etelästä.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7145552, Y 3591979, Z 215	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde on merkitty SutiGis:iin (ei rantarakennusta).

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Etelälahden länsirannalla korkeammalla niemekkeellä. Lännenpuoleinen rakenne sijaitsee kuviolla, joka on hakattu. Idänpuoleinen rakenne sijaitsee kuviolla, jolla on uudistuskypsää metsää.

Kohteen kuvaus

Läntisen rakennuksen hirsikehikon koko on 9 x 9 metriä. Rakennuksen eteläkulmassa on ehkä ollut vielä eteinen. Hieno laakakivistä tehty uuni on vielä säilynyt rakennuksen keskellä. Sen korkeus on noin metrin.

Itäisen rakennuksen hirsijäännökset muodostavat 15 x 8 metrin kokoisen kehikon. Keskellä on poikkihirsi. Tulisijaa ei ole. Päällä kasvaa kuusi ja mänty.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on aluemainen.

Tulkinta

Kaksi rakennuksen jäännöstä.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 5.8.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7145552, Y 3591979, Z 215	Mittakaava:	1:2500

Kuva 39. Itäinen rakennusjäännös, kuvattu luoteesta.

Kuva 40. Lätisempi rakennusjäännös, kuvattu eteläkaakosta.

Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7145186, Y 3591991, Z 214	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde havaittiin inventoitaessa.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Saarijärven rannalla.

Kohteen kuvaus

Puun länsipuolen kaarnaan on laitettu yläviistoon 12 cm pitkä näre. Sen viereen on juntattu toinen tukinäre. Puun ympärystymitta on 70 cm ja näre on 1,3 metrin korkeudella maasta.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Konttipuu

Lisätietoja

Konttipuita katsotaan tehdyn nimensä mukaisesti kontin ripustamista varten. Jotkut pitävät niitä verkonripustamispuina, mutta kaikki puut eivät sijaitse vesistöjen äärellä.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 5.8.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

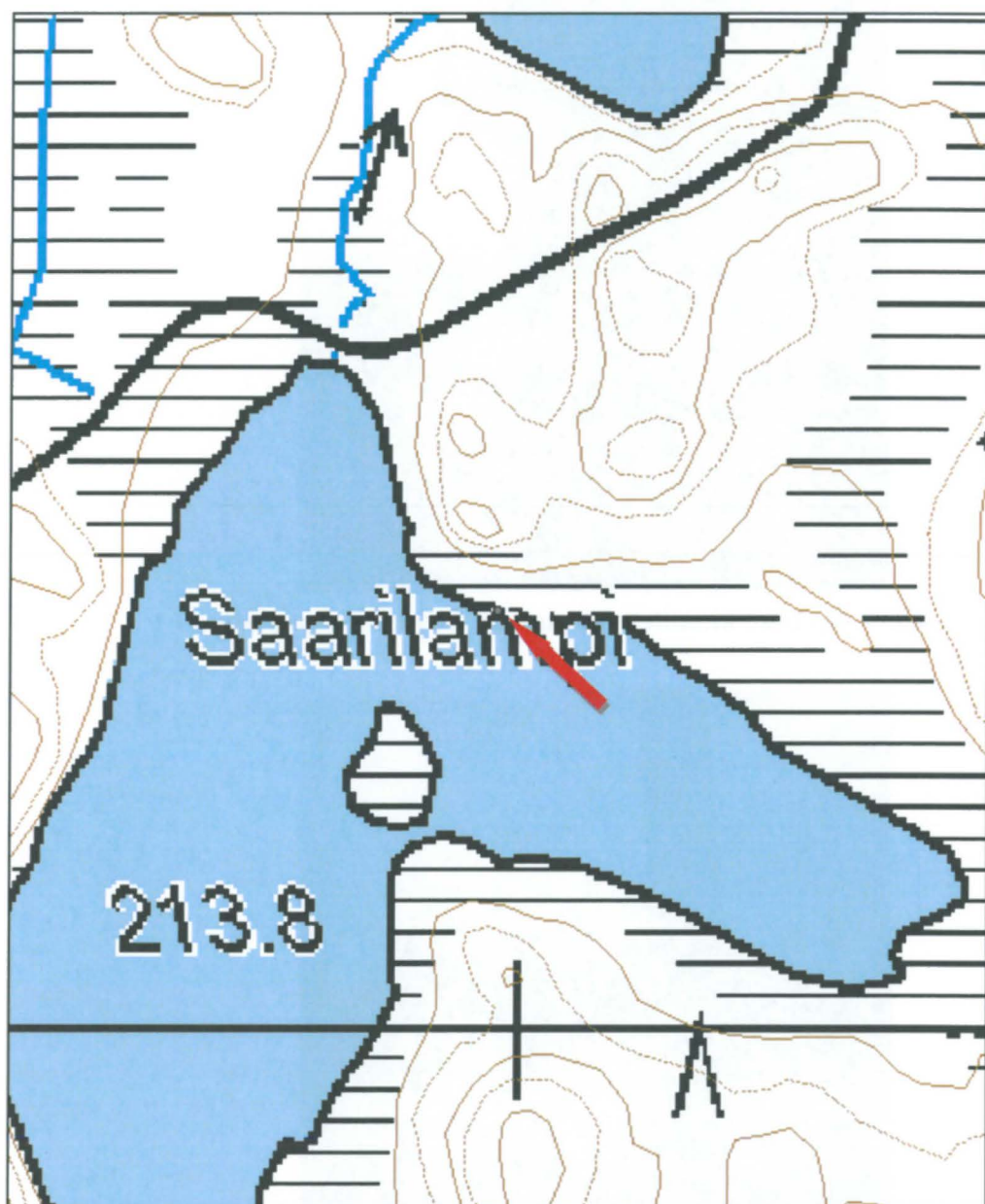
Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7145186, Y 3591991, Z 214	Mittakaava:	1:2500

Kuva 41. Näre kiinnitettyä puuhun, kuvattu pohjoisesta.

Kuva 42. Konttipuu, kuvattu pohjoisesta.

Rimpisuo autiotupa

MH-tunnus: 138958

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7142438, Y 3591544, Z 224	Löydöt:	

Taustatiedot

Kari Huotari opasti paikalle.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Rimpisuon pohjoispuolella, tien varressa.

Kohteen kuvaus

Autiotupa on korjattu, mutta osa vanhoista hirsistä on jäljellä. Vanhin vuosiluku hirrestä on 1940-luvulta. Vanhat palaneet kivet on siirretty tuvan ulkopuolelle. Ovi on sisältä mustunut ja siihen on kaiverrettu vuosilukuja ja nimikirjaimia. Pitkällä seinällä on pieni ikkuna.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Korjattu autiotupa.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 30.5.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	1 Käytössä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7142438, Y 3591544, Z 224	Mittakaava:	1:2500

Kuva 44. Tupa, kuvattu koillisesta.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	697 Ristijärvi
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7143915, Y 3588790, Z 190	Löydöt:	

Taustatiedot

Kari Huotari opasti paikalle.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Kivijoen yläjuoksulla ja sen kautta pääsee Kuhmosta Kivijärven autiotuvalle.

Kohteen kuvaus

Betoninen uittopato ylettyy joen yli. Sen pituus on noin 10 metriä. Padosta on poistettu sulkuportit ym. ja jäljellä on vain betoniosat sekä sillankaide. Padolle johtaa pitkä maaramppi. Siihen liittyvä maanottoalue on Kuhmon puolella.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen

Tulkinta

Uittopadon jäänteeto.

Tarkastukset

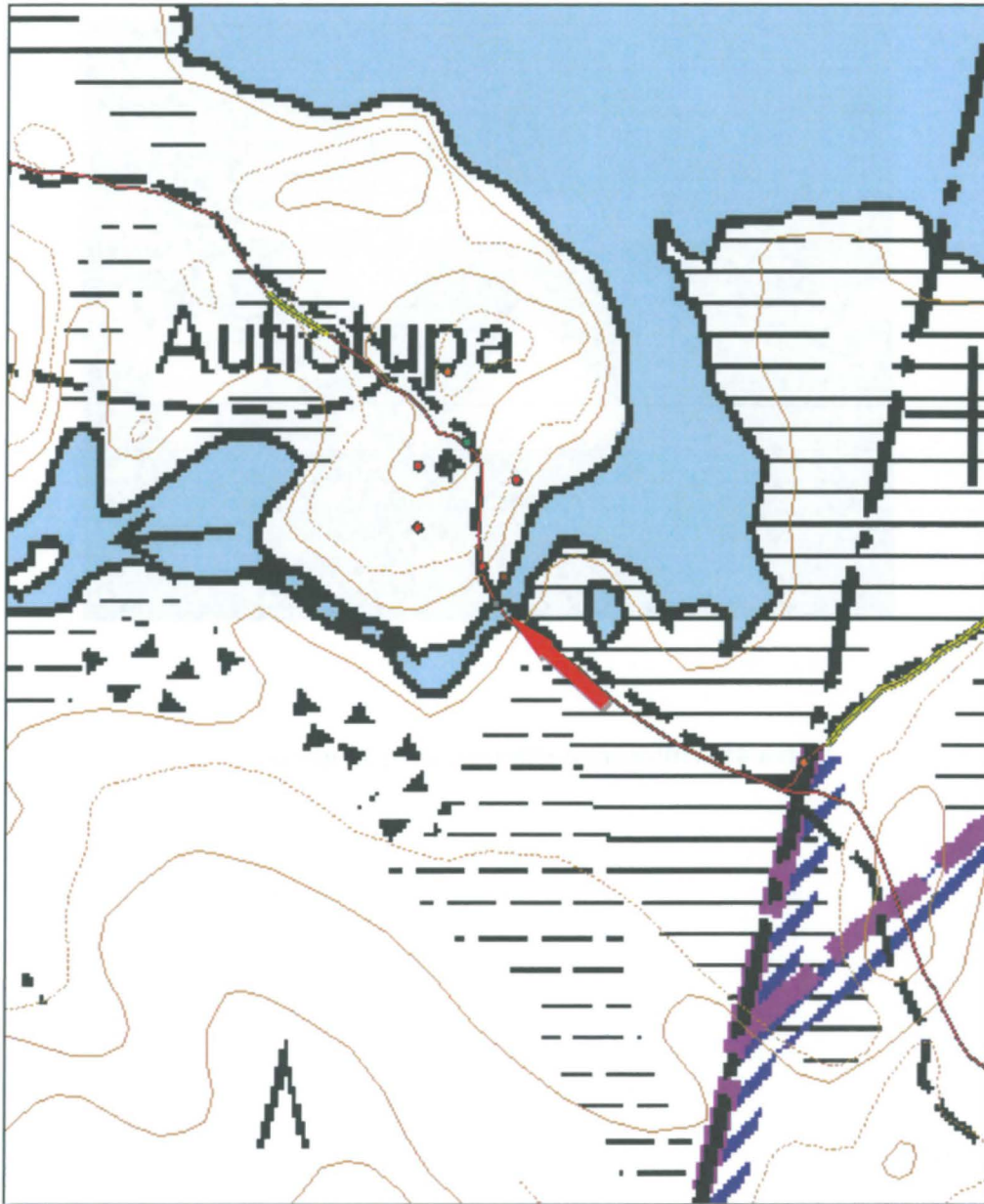
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 27.7.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© <i>Metsähallitus 2008</i> © <i>Maanmittauslaitos 1/MML/08</i>
Koordinaatit:	X 7143915, Y 3588790, Z 190	Mittakaava:	1:2500

Kuva 45. Uittopadon jäänteet, kuvattu idästä.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	1212 Autiotupa	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:	1963	Kunta:	697 Ristijärvi
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	5 Mml maastotietokanta
Koordinaatit:	X 7143987, Y 3588776, Z 195	Löydöt:	

Taustatiedot

Kari Huotari opasti kohteelle.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Kivijoen niskan tuntumassa, joen länsipuolella. Paikalla on avokalliota ja kuivahkoa kangasta, jolla kasvaa uudistuskypsää metsikköä.

Kohteen kuvaus

Punainen autiotupa on kunnostettu vanhasta uittokämpästä. Rakennuksen koko on 7 x 5. Lisäksi on metrin levyinen kuisti.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen

Tulkinta

Käytössä oleva autiotupa

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 27.7.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	1 Käytössä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© <i>Metsähallitus 2008</i> © <i>Maanmittauslaitos 1/MML/08</i>
Koordinaatit:	X 7143987, Y 3588776, Z 195	Mittakaava:	1:2500

Kuva 46. Kivijärven autiotupa, kuvattu eteläkaakosta

Putkiperä leimapuu

MH-tunnus: 138962

Kohdetyyppi:	11 Taide/muistomerkit	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	697 Ristijärvi
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	6 Digitointi, mittakaava $\geq 1:10000$
Koordinaatit:	X 7146756, Y 3587958, Z 195	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde löytyi inventoitaessa Kivijärven rantoja.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Kivijärven koillispuolella polun varressa. Maasto on louhikkoista rantarinnettä ja kuviolla on uudistuskypsää kasvatusmetsää.

Kohteen kuvaus

Kelopuussa on pilkassa leimakirveen jälkiä. Leima on kärjellään olevan neliön muotoinen.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Leimapuu

Tarkastukset

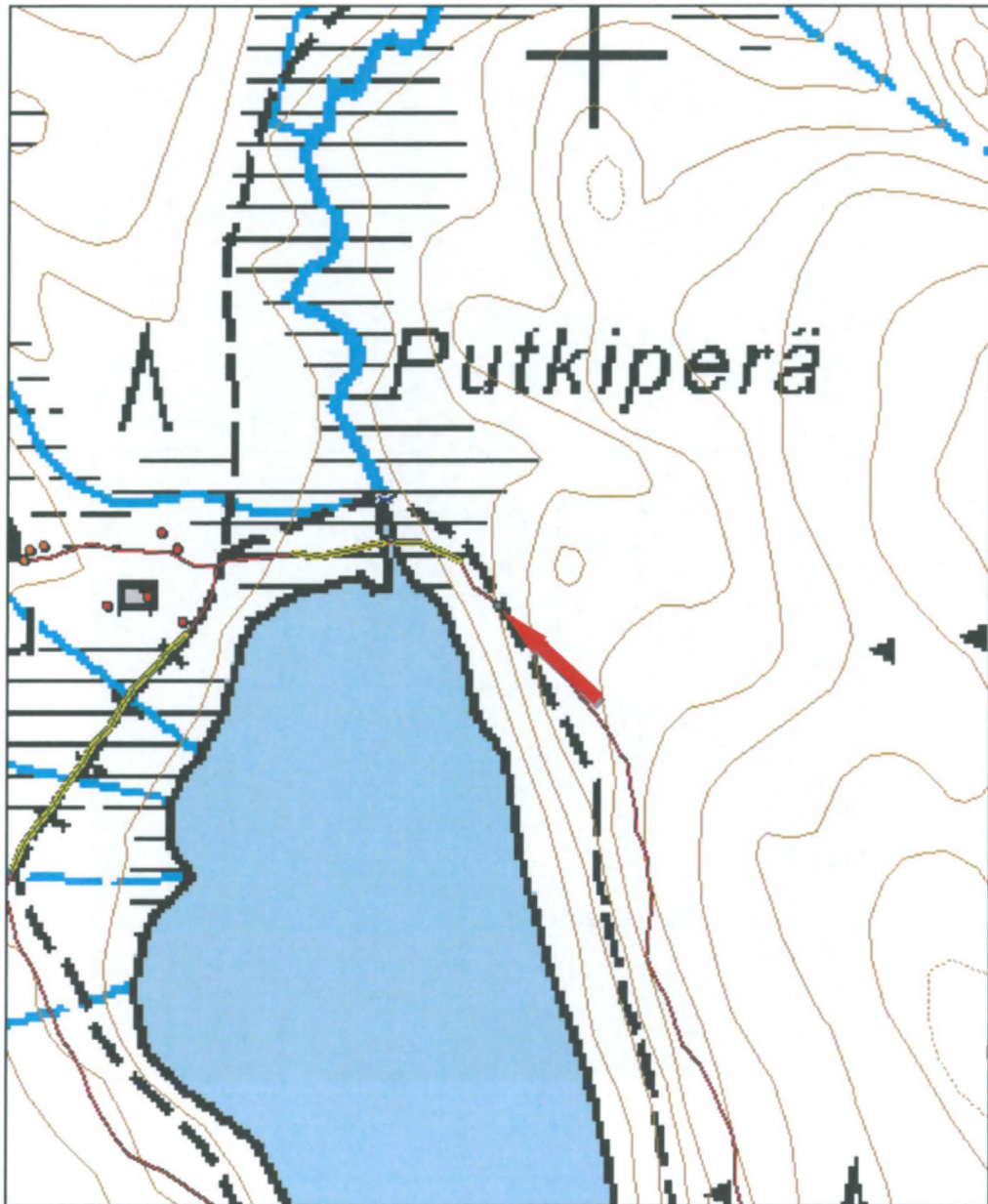
Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 11.8.2011	Tarkastaja: R. Mustonen	
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu		

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	11 Taide/muistomerkit	Copyright:	© <i>Metsähallitus</i> 2008 © <i>Maanmittauslaitos</i> 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7146756, Y 3587958, Z 195	Mittakaava:	1:2500

Kuva 47. Leimapuu, kuvattu pohjoisesta.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7140893, Y 3592629, Z 218	Löydöt:	

Taustatiedot

Kari Huotari opasti kohteelle.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Rimpisuon kaakkoispuolella, polun päässä. Lähistöllä on tervahauta, mutta se ei välttämättä liity tupaan.

Kohteen kuvaus

Kämpän koko on 4 x 4 metriä. Kämpässä on lasi-ikkuna ja peltikatto. Hirteen on kaiverrettu teksti Hanhisauna. Kämpän ulkoseinälle on ripustettu eläinten kalloja ja sarvia sekä ämpäreitä ja pannuja. Sisällä on korotettu makuutila, jossa on värikkäitä patjoja rinnakkain. Nurkassa on punainen kamina ja sen vieressä on palaneita kiviä. Toisella puolella huonetta on pieni pöydän ja hyllyn viritelmä.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Autiotupa. Esa Suomisen tietojen mukaan tupa ei ole kovin vanha.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 1.8.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	1 Käytössä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

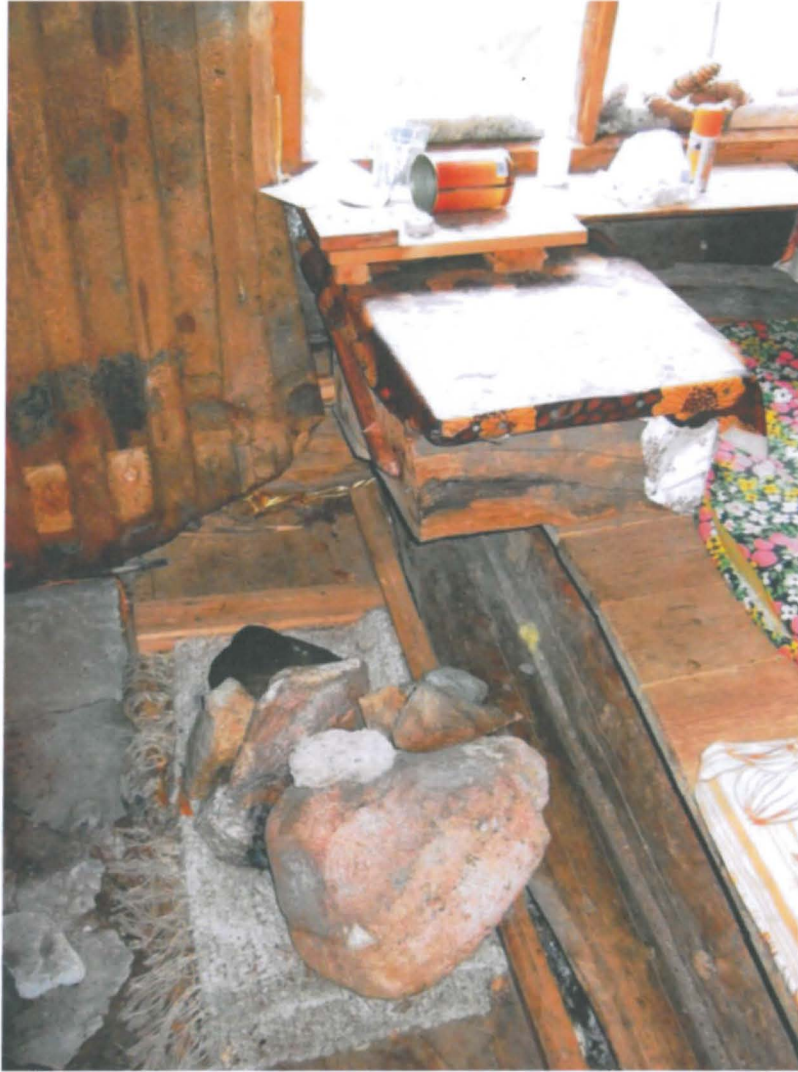
Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7140893, Y 3592629, Z 218	Mittakaava:	1:2500

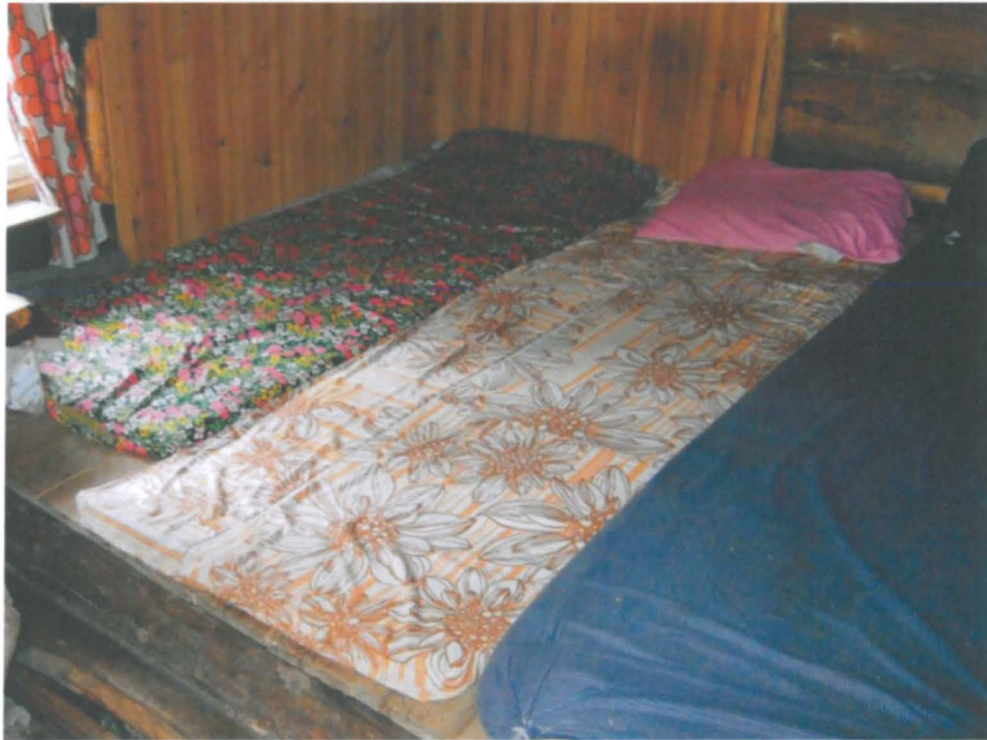
Kuva 48. Hanhisauna, kuvattu etelästä.

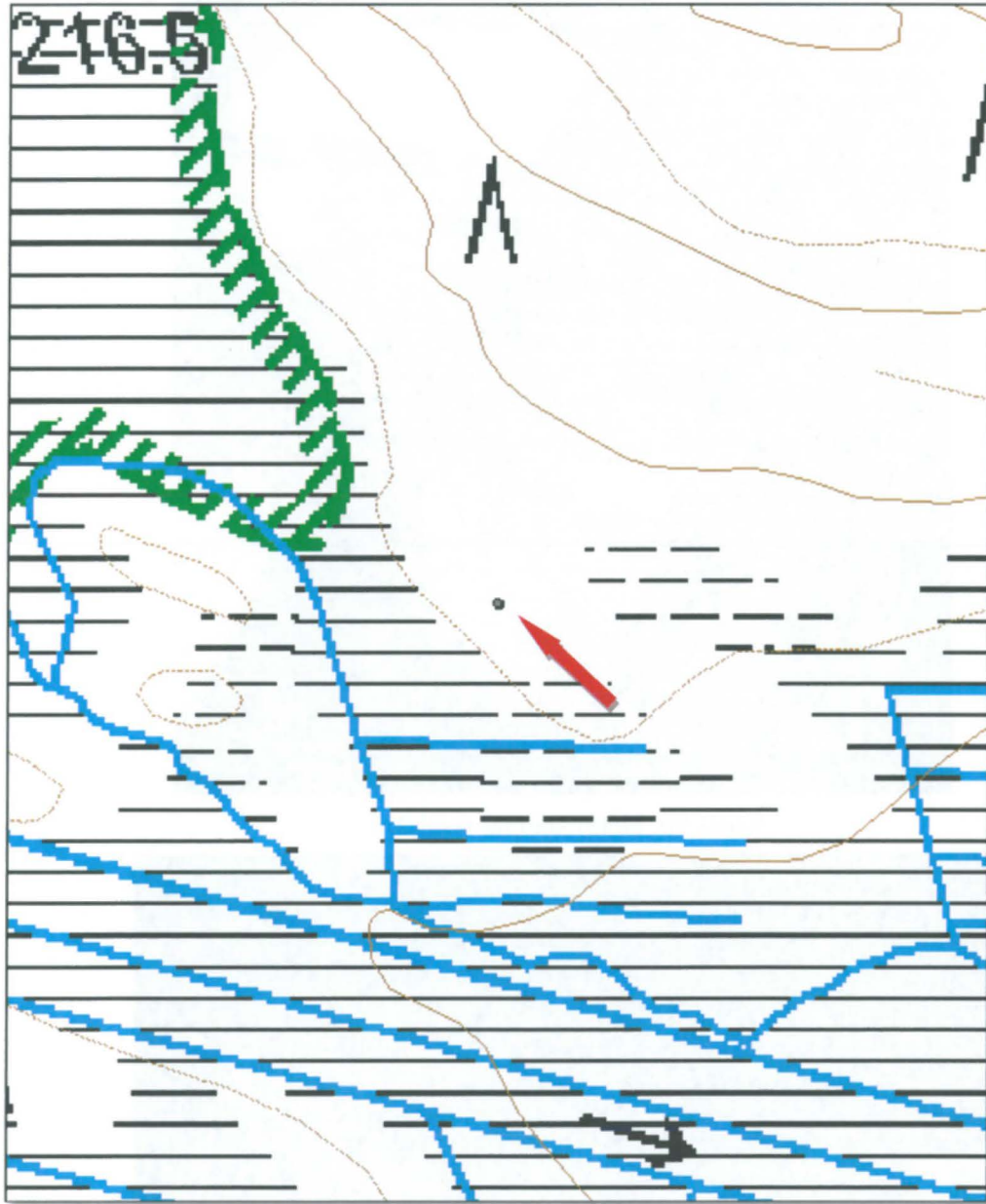
Kuva 49. Hanhisaunaa sisältä.

Kuva 50. Hanhisaunaa sisältä.

Kuva 51. Hanhisaunaa sisältä.

Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7138803, Y 3591166, Z 222	Löydöt:	

Taustatiedot

Kari Huotari opasti kohteelle.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee matalan lammikon luoteispuolella, soiden ympäröimän Ukonahon koilliskulmassa. Lammikolla oleskelee hanhia.

Kohteen kuvaus

Paikalla on laavu, jonka koko on 2,7 x 2,8 metriä. Päällä on pressu. Laavun edessä on kivistä rakennettu nuotiopaikka ja laavun vieressä on puu, johon on kiinnitetty väännetyillä nauloilla peuransarvi ja kaiverrettu teksti 4.8.2000 EH.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen

Tulkinta

Laavu

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 2.8.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	1 Käytössä
		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7138803, Y 3591166, Z 222	Mittakaava:	1:2500

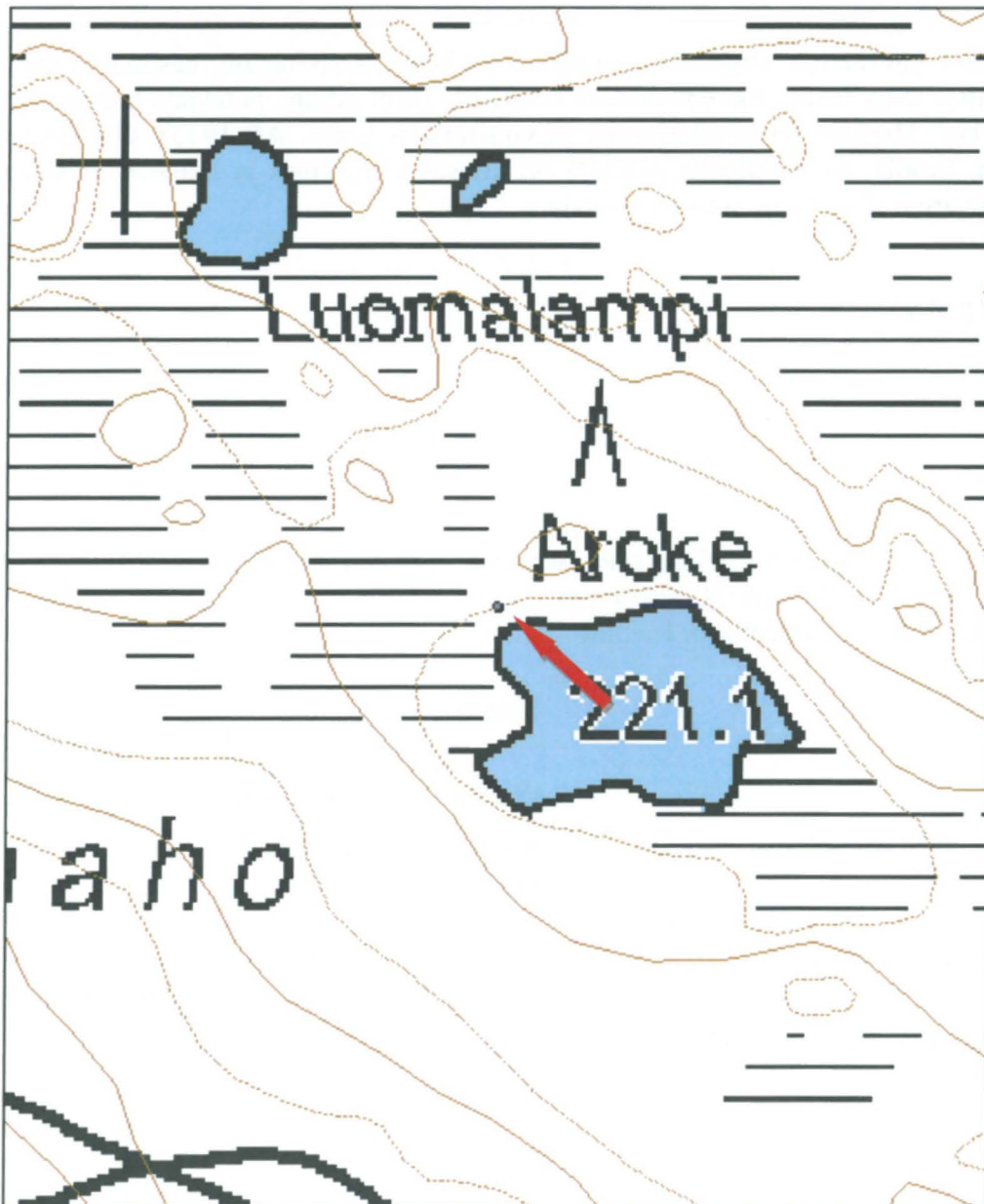
Kuva 52. Näkymä lammelle, kuvattu luoteesta

Kuva 53. Laavu, kuvattu kaakosta.

Kuva 54. Puuhun kiinnitetty peuransarvi ja kaiverrus, kuvattu koillisesta.

Keljänlampi autiotupa

MH-tunnus: 139196

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7138286, Y 3593994, Z 180	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohteelle opasti Kari Huotari.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee suon laidalla Keljänlammen lounaspuolella. Kuviolla on nuorta kasvatusmetsää.

Kohteen kuvaus

Tuvan koko on 3,8 x 3,6 metriä. Etuseinälle on ripustettu kuppi, kahvipannu, kastunutta kahvia, sukka jne. Pihalla on tuhista tehty istuin. Rakennuksessa on sivulla pieni ikkuna ja takana hieman kookkaampi ikkuna, jossa on lasi. Hirsissä on nimikirjaimia ja vuosilukuja (esim. AP 1915). Ovi on sisäpuolelta täynnä merkintöjä. Sisällä, oven oikealla puolella on kivistä tehty kiuas ja lattialla on lautoja hirsien päällä nukkumista varten. Katolla on mustaa muovia.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Autiotupa.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 27.7.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7138286, Y 3593994, Z 180	Mittakaava:	1:2500

Kuva 55. Keljänlammen autiotupa, kuvattu etelästä.

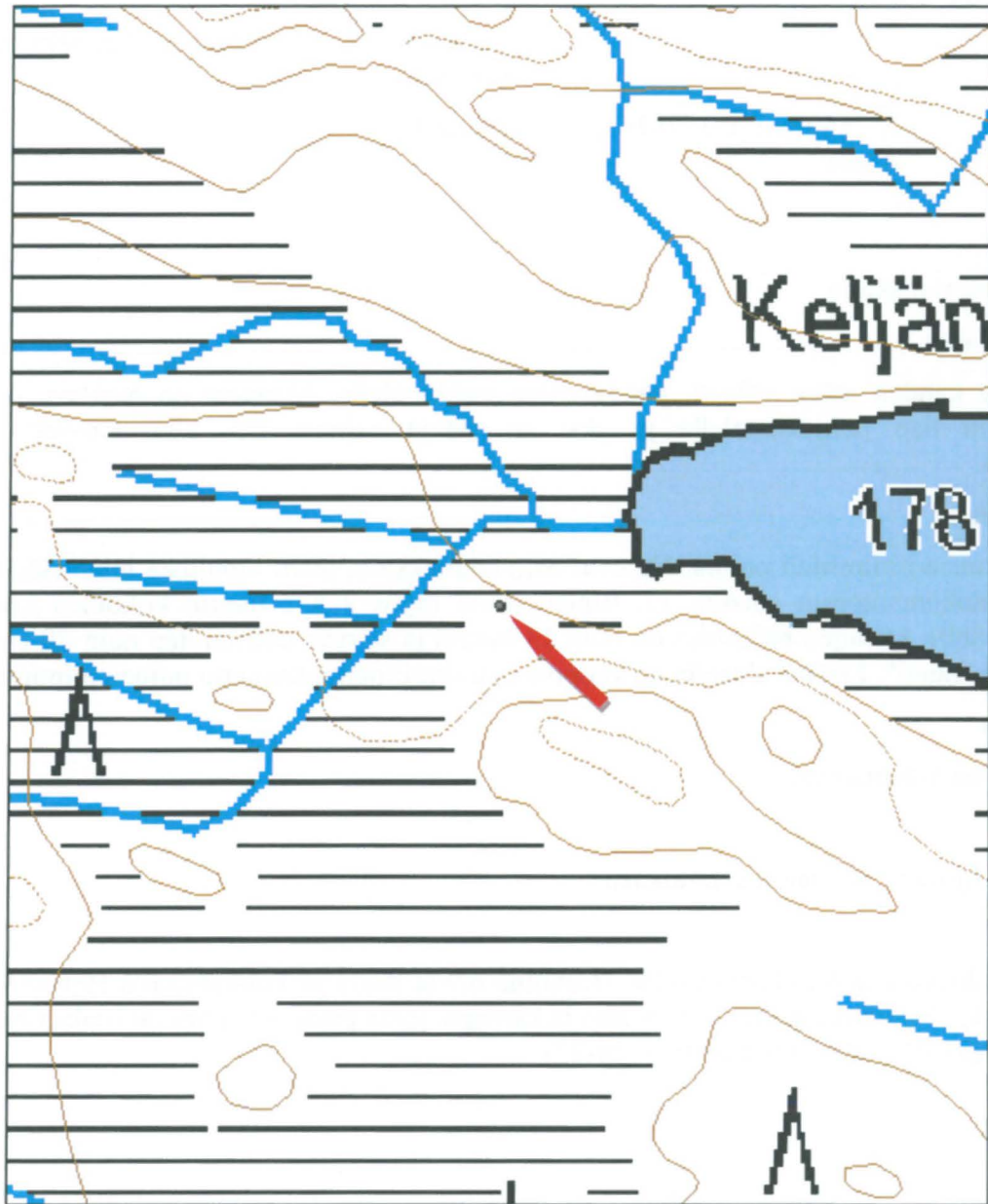
Kuva 56. Kirjoituksia oven sisäpuolella.

Kuva 57. Nukkumatilat tuvan sisällä

Kuva 58. Kiuas oviaukon vieressä.

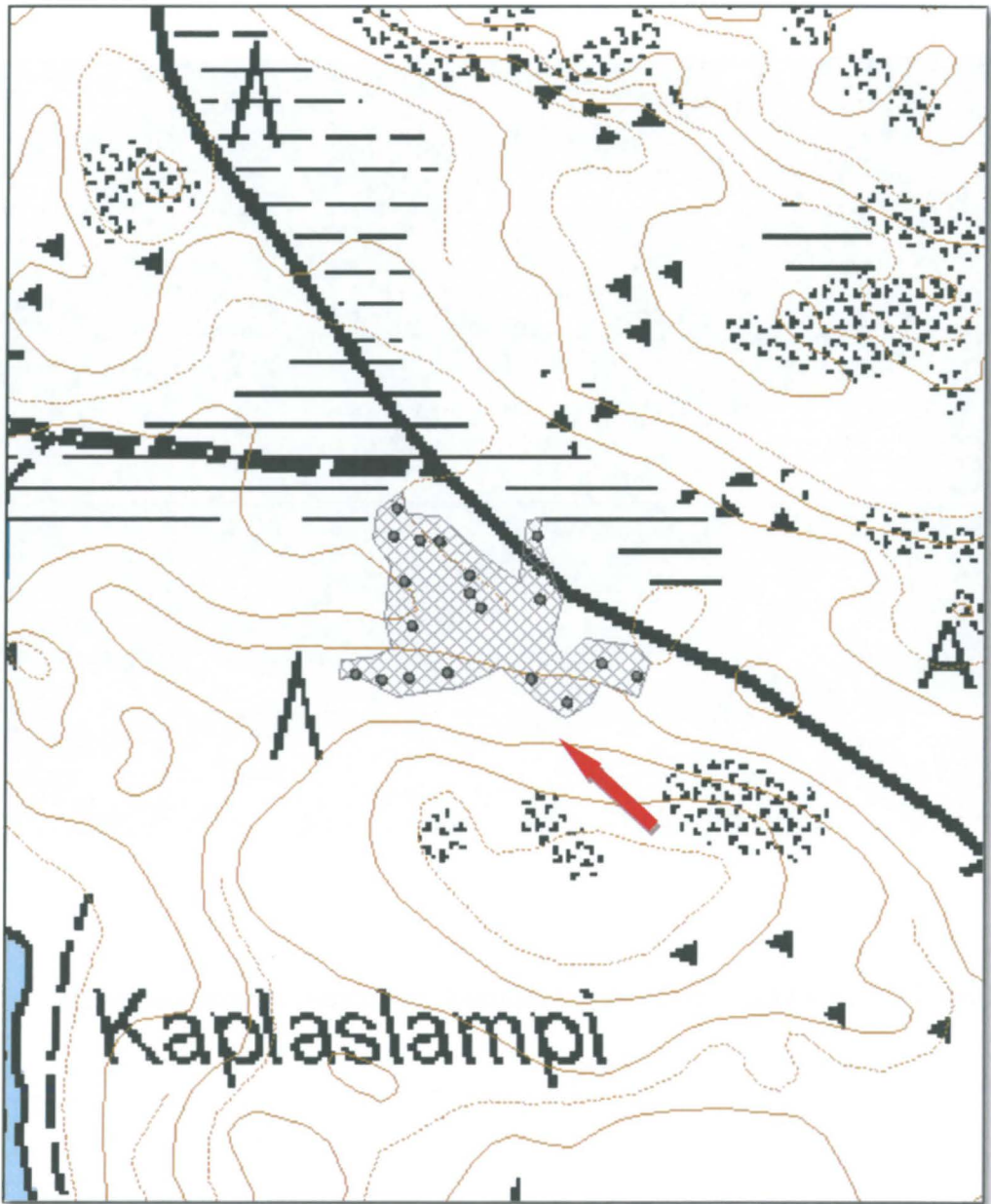

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	19		
Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7140890, Y 3598241, Z 204	Löydöt:	
Taustatiedot			
Kari Huotari opasti paikalle.			
Ympäristön kuvaus			
Kohde sijaitsee kahden mäen välissä, pääosin tien eteläpuolella. Maaperä on hiekkaa. Ainakin yksi hiilimiiluista on tien pohjoispuolella ja yksi on jäänyt osittain tien alle. Kuviolla on nuorta kasvatusmetsää.			
Kohteen kuvaus			
Paikalla on lukuisia hiilimiilun pohjia. Ne ovat osin päällekkäin, joten lopullista lukumäärää on vaikea sanoa. Pohjia dokumentoitiin ainakin 17. Rinteessä on myös 2 x 2 metrin kokoinen kivetty kellari (3598205/7140880). Miilujen halkaisija on noin 13 metriä ja syvyys useimmiten noin 20 cm. Rinteessä on jonkinlainen "ränni". Lisäksi alueella on kuoppia ja hiilimiiluun rakennettu puinen piippu/putki.			
Kohteen rajaus			
Kohteen rajaus on aluemainen.			
Tulkinta			
Hiilimiilualue. Ajoittuu ilmeisesti sota-aikaan.			
Lisätietoja			
Toinen hiilenpolttopaikka oli Ojankoskella. Hiiltäjinä olivat täällä ja Tulikankaalla Heikki Tertsunen ja Pekka Tsemenski. Tulikankaalla oli hiilivarasto ja kämpppä, jossa emännät laittoivat ruokaa työntekijöille. (Elämää Yli-Vieksillä ennen ja nyt 1996, s. 26-27)			
Tarkastukset			
Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2011	
Tarkastuspvm: 24.5.2011		Tarkastaja: R. Mustonen	
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu			
Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7140890, Y 3598241, Z 204	Mittakaava:	1:2500

Kuva 59. Tienleikkauksessa näkyvä hiilimiilun puolikas, kuvattu koillisesta.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	10		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7137544, Y 3595411, Z 173	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohteelle opasti Mauno Kilponen.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Ison Mustinjärven luoteisrannalla, kannaksella, joka erottaa Ison Mustinjärven Pieni-Musti -nimisestä järvestä. Kuviolla on nuorta kasvatusmetsää.

Kohteen kuvaus

Kämpä on rakennettu 1952-53. Ensimmäinen savotta kämpältä on tehty 1954.

Tylsäpää: Rakennuksessa asuivat päiväläiset, miehistöä ja hevosia. Keittiö sijaitsi tässä rakennuksessa. Näkyvissä on palaneita tiiliä ja uuninrautoja. Rakennuksen koko on 28 x 8 metriä

Teräväpää: Koko on 7,4 x 6,4 metriä. Jäljellä on rakennuksen pohja, hirsiiä, tiiliä ja uuninpeltiä.

Kellari: Koko 2 x 2 x 1. Kuopassa on hirsiseinät.

Kaivo: Puukansi, jonka päällä lautoja yms. Kumisee ontosti.

Halkoliiteri ja valjaskoppi: Koko 12 x 4,3. Moottorisahakoppi tehtiin talvella -56.

Talli: Koko 19 x 7. Hevosia on ollut noin 25.

Kauppa: Koko 5 x 4. Lämmitettiin kaminalla. Vieressä on ollut vaja 4 x 4. Kauppaan liittyi halli, johon veneet vedettiin.

Sauna: Koko: 6 x 5 metriä. On ollut ulospäin lämpiävä. Hirret ovat nyt Huotarin Kaukolla autotallina. Rannassa oli laituri.

Vessa: Koko 3,3 x 3,4 metriä.

Kanava: On kaivettu Ison ja Pienen-Mustin väliin niityn tekemiseksi. Lammen pinta on laskenut 2 metriä. Kanavan yli menneestä sillasta on puujäänteitä.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on aluemainen, mutta alakohteet on merkitty myös pisteinä.

Tulkinta

1950-luvun kämpän rakennusten jäänteitä.

Lisätietoja

Elämää Yli-Vieksillä ennen ja nyt -kirjassa kerrotaan Mustin kämpän olevan rakennettu 1948-50 ja siirretty Kelloperään 1963.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011

Tarkastuspvm: 29.7.2011 Tarkastaja: R. Mustonen

Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Kohteen suojele:	9 Muu suojeluarvo
Koordinaatit:	X 7137544, Y 3595411, Z 173	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
		Mittakaava:	1:2500

Kuva 60. Kämpän uunin jäännös, kuvattu pohjoisesta.

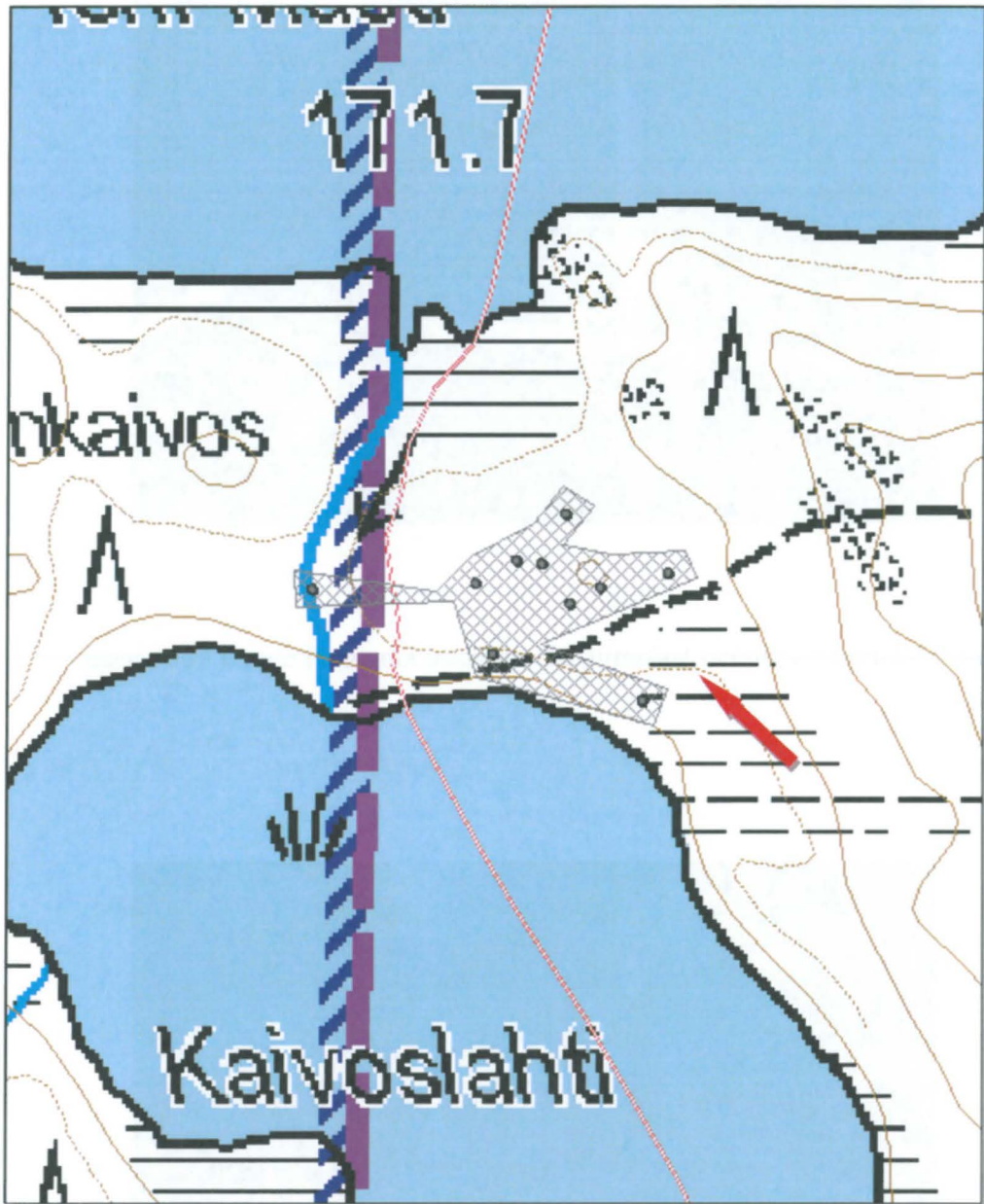
Kuva 61. Saunan jäänteet, kuvattu koillisesta.

Kuva 62. Lammen pinnan laskemiseksi kaivettu kanava, kuvattu koillisesta.

Kuva 63. Halkoliiterin ja valjaskopin jäänteet, kuvattu kaakosta.

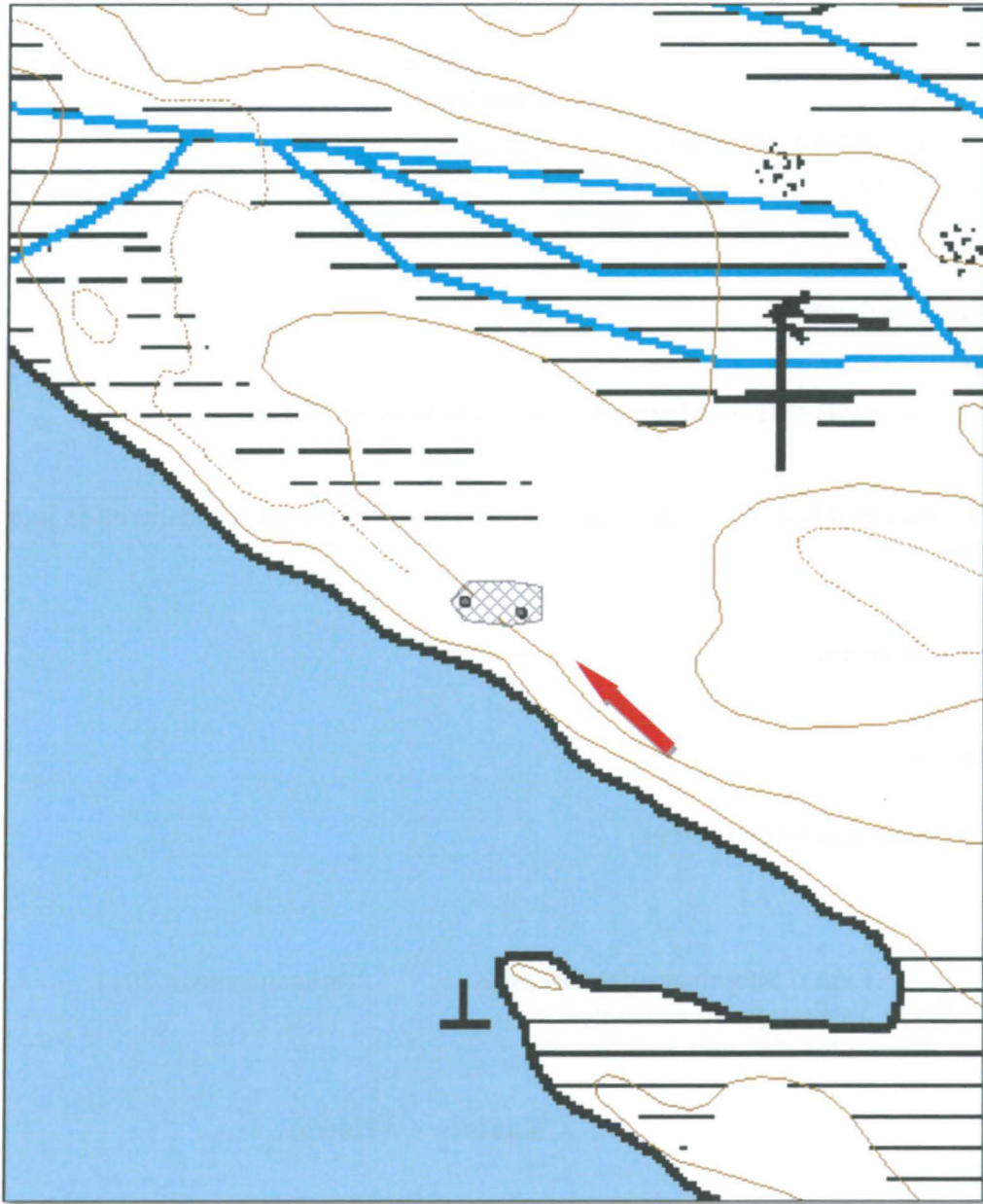
Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	2		
Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	3 Gps-mittaus, korjattu
Koordinaatit:	X 7136909, Y 3595874, Z 175	Löydöt:	
Taustatiedot			
Kohteelle opasti Mauno Kilponen.			
Ympäristön kuvaus			
Kohde sijaitsee Ison Mustinjärven luoteisen lahdelman rannan tuntumassa. Kohde on taimikon ja nuoren kasvatusmetsän rajalla.			
Kohteen kuvaus			
Lännenpuoleisen tervasaunan koko on 4 x 4 metriä. Jäljellä on kolme hirsikertaa. Oviaukko on etelään ja kiuas on sen vieressä, rakennuksen kaakkoisnurkassa. Kattohirsi on romahtanut rakennuksen päälle. Maunun tietojen mukaan, viimeinen "tervaukko" on asunut siinä 1930-luvulla. Tervasauna: 7136909,8/3595865,3 (YKJ)			
Tervahaudan halkaisija on 11 metriä ja syvyys 0,5 metriä. Kuopan muoto on maljamainen. Vallit ovat loivat ja tuuletuskuopat pitkänmalliset. Halssi laskee etelään. Sen pituus on 4 metriä, leveys 1 metrin ja syvyys 0,5 metriä. Tervahauta: 7136901,9/ 3595884,9			
Kohteen rajaus			
Kohteen rajaus on aluemainen.			
Tulkinta			
Tervasaunan jäänteet ja tervahaudan pohja.			
Tarkastukset			
Tila: 3 Toteutettu		Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	
Tarkastusvuosi: 2011		Tarkastusvuosi: 2011	
Tarkastuspvm: 29.7.2011		Tarkastaja: R. Mustonen	
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu			
Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:	Ollut käytössä 1930-luvulla.	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Selitys:	
Koordinaatit:	X 7136909, Y 3595874,	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
		Mittakaava:	1:2500

Kuva 64. Tervahauta kasvuston keskellä, kuvattu kaakosta.

Kuva 65. Tervasaunan jäänteet, kuvattu lännestä.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7137674, Y 3596947, Z 170	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohteesta kertoi Mauno Kilponen.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Mustinjoen yläjuoksulla. Joen yli kulkee silta ja asfaltoitu tie.

Kohteen kuvaus

Tammesta ei ole paljonkaan jäljellä. Joen pohjassa on pystysuorassa olevia puujäänteitä ja joen rannalla muutama poikittainen puu.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Lähes tuhoutunut tammi.

Lisätietoja

Mustinjoella oli viimeinen uitto vuonna 1959.

Tarkastukset

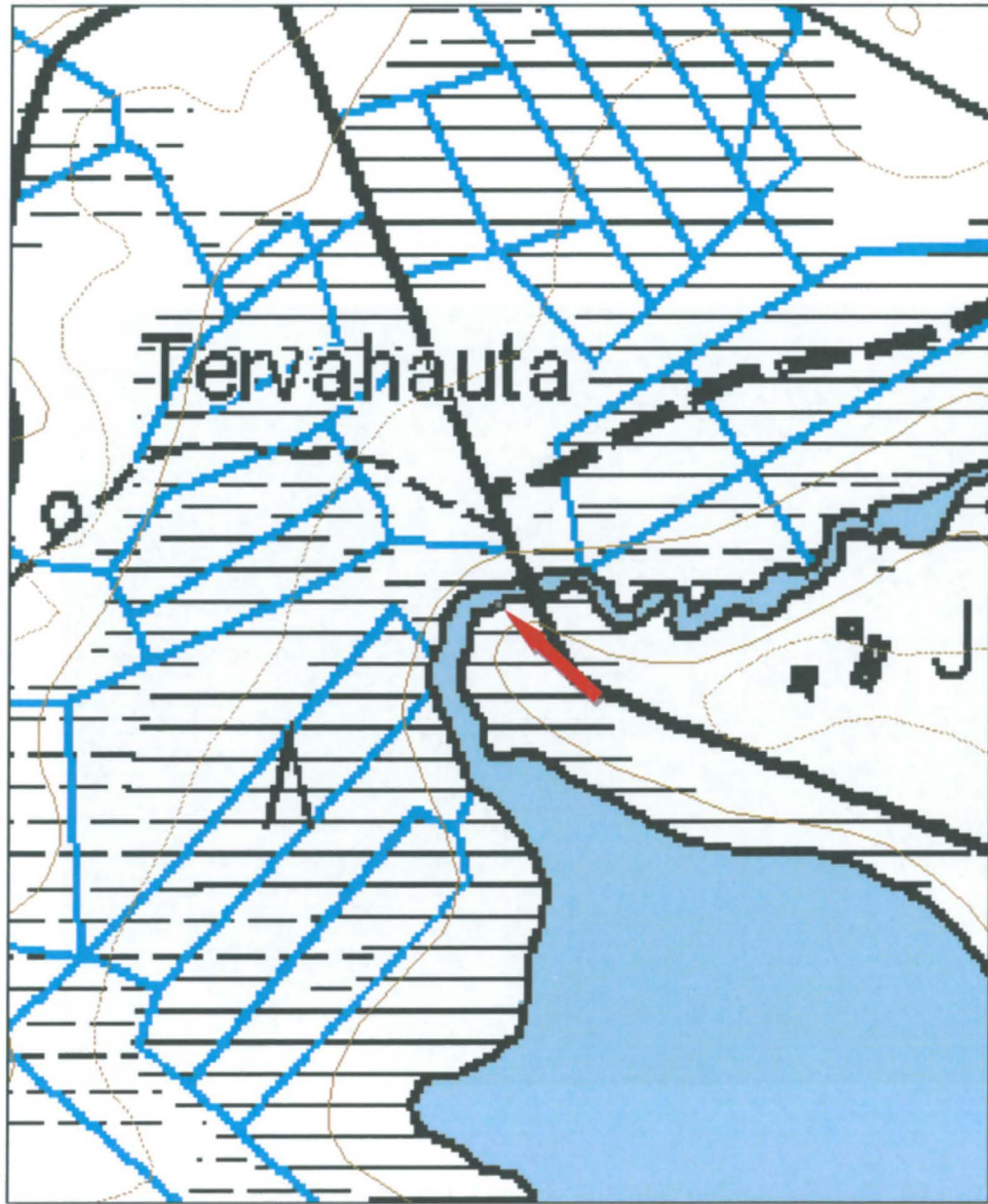
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspv: 29.7.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	3 Huono
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7137674, Y 3596947, Z 170	Mittakaava:	1:2500

Kuva 66. Puurakenteiden jätteitä vedessä, kuvattu koillisesta.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	3		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7139816, Y 3597489, Z 178	Löydöt:	

Taustatiedot

Kari Huotari opasti paikalle.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Niskajärven itäosan pohjoisrannalla. Kuviolla on nuorta kasvatusmetsikköä.

Kohteen kuvaus

Päärakennuksen pohjan koko on 16 x 7,8 metriä. Rakennus on kivipohjainen. Siihen liittyy 9 metrin jatko-osa (kylmätila), kaksi uunia ja luoteisosassa tiilistä rakennettu hella. Väliseinät ovat näkyvissä. Saunarakennuksen koko on 4 x 4 metriä. Nurkassa on kivi- ja tiilikasa. Kellarin koko on 5 x 4 metriä. Se on 2 m syvä.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on aluemainen. Yksittäiset rakenteet on myös merkitty pisteinä.

Tulkinta

Kämpparakennusten jäännöksiä. Ollut käytössä 1920-luvulla. Kämpä on sittemmin siirretty pois.

Lisätietoja

Elämää Yli-Vieksillä ennen ja nyt -kirjassa on valokuva Kalle Niskasen työporukasta Niskajärven kämpällä vuonna 1924. (s.29)

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 29.7.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	2 Keskinertainen
Arvotus:	7 Perinnemaisema	Olotila:	2 Ei käytössä
		Kohteen suojele:	9 Muu suojeluarvo

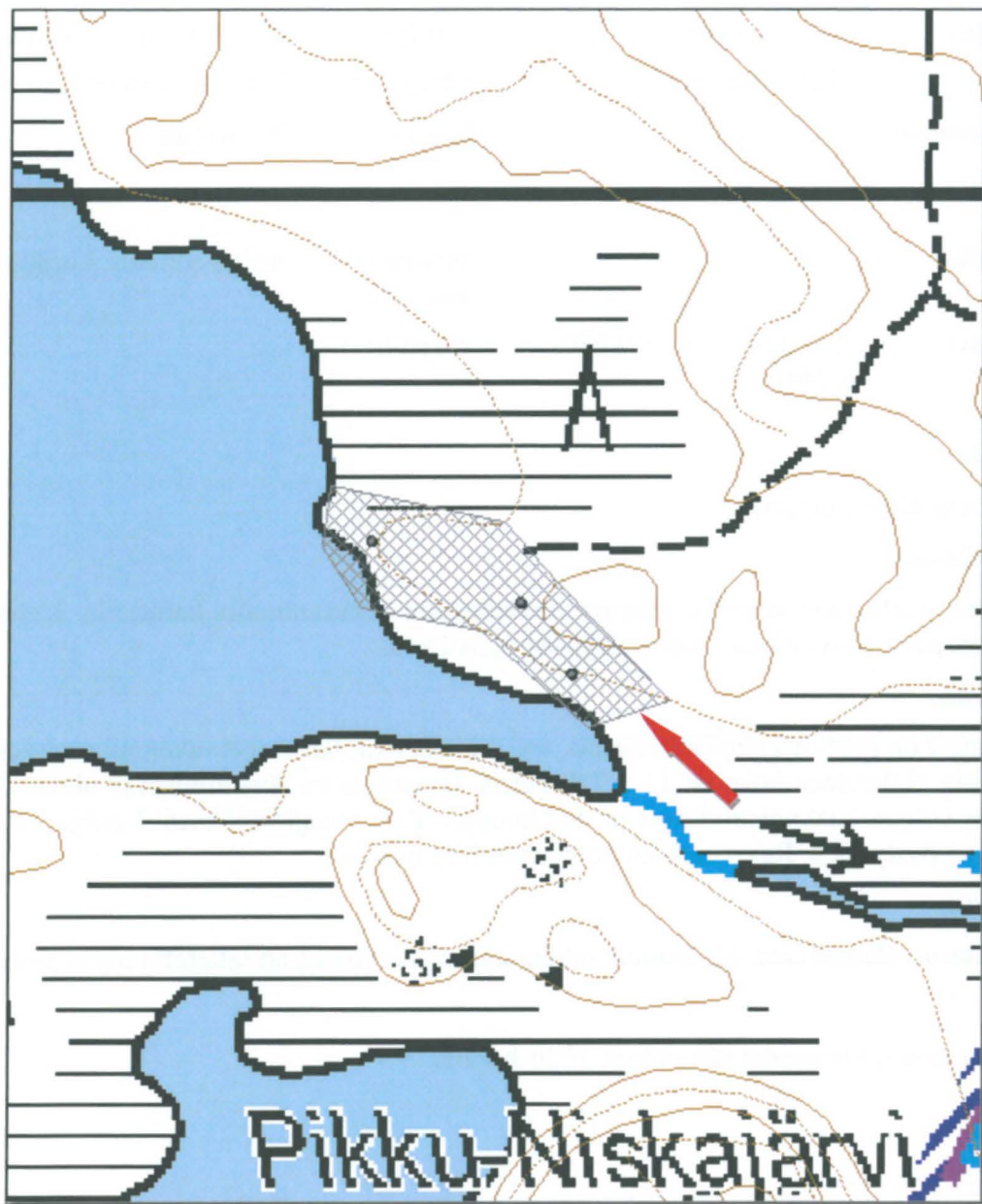
Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7139816, Y 3597489, Z 178	Mittakaava:	1:2500

Kuva 67. Mahdolliset saunan jäänteet, kuvattu kaakosta.

Kuva 68. Päärakennuksen jäänteet, kuvattu koillisesta.

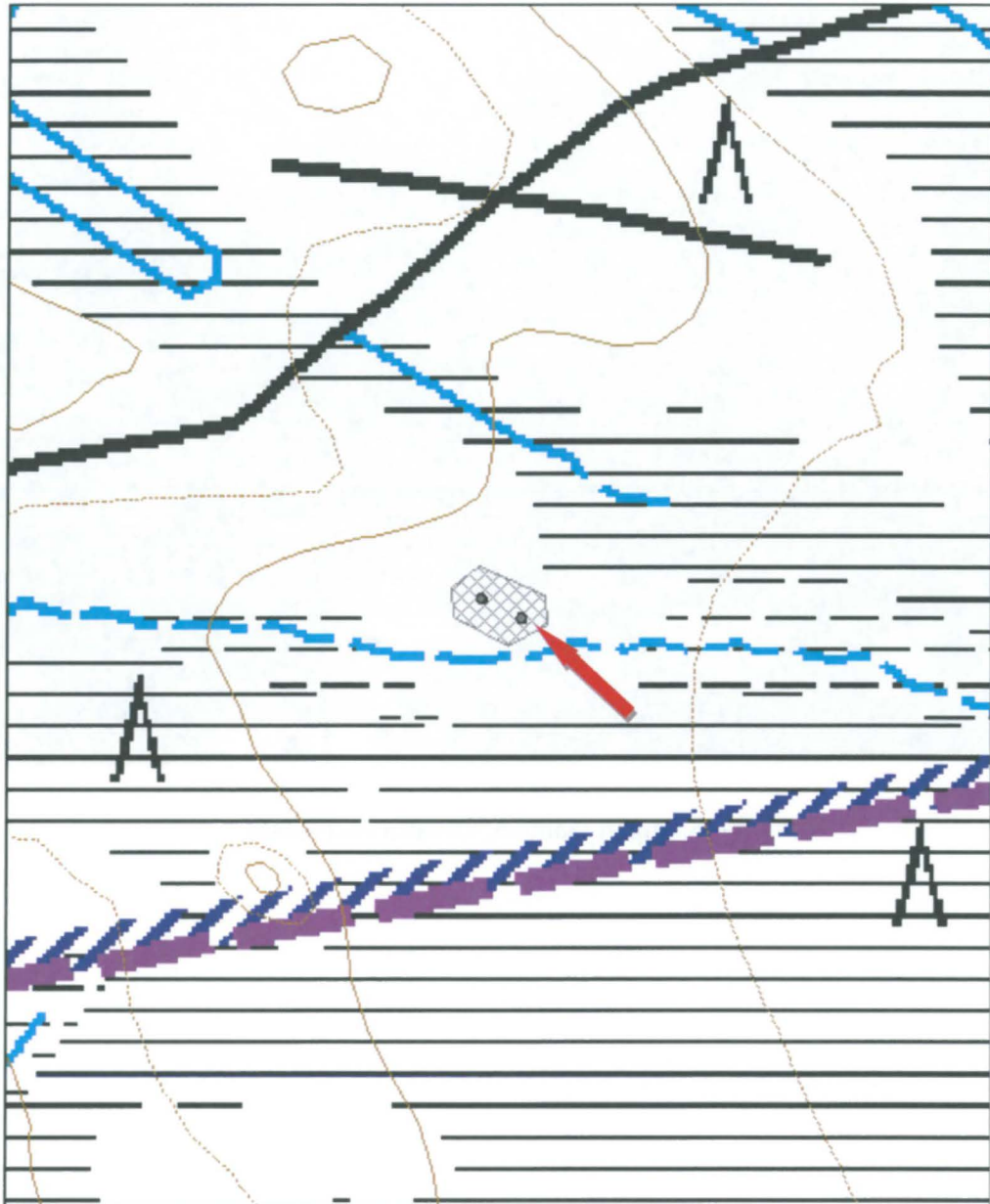

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	2		
Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7132423, Y 3591580, Z 194	Löydöt:	
Taustatiedot			
Kohteelle opasti Kari Huotari.			
Ympäristön kuvaus			
Kohde sijaitsee Kellosoon alueella, hieman ympäristöään korkeammalla kankaalla. Kohteen itäpuolelta kulkee Hamarapuro. Kuviolla on uudistuskypsää metsikköä.			
Kohteen kuvaus			
Kämpän seinistä on pystyssä neljä hirsikertaa, muut hirret ovat lahonneet rakennuksen sisälle. Hirret ovat kierteistä puuta. Rakenteen koko on 11 x 7,4 metriä. Oviaukko on länsiluoteen puolella. Tulisijaa ei ole. Rakennuksen pohjan kaakkoisnurkassa on iso kuoppa. Rakennusjäännöksen 2 pohjan koko on 15 x 8. Hirsikertoja on pystyssä 4. Rakennuksen pohjaan ei liity tulisijaa.			
Kohteen rajaus			
Kohteen rajaus on aluemainen. Molemmat rakennuksen jäännökset on talletettu myös pistekohteina.			
Tulkinta			
Kellosoon kämpän rakennusten jäännöksiä 1920-luvulta.			
Tarkastukset			
Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2011	
Tarkastuspvm: 27.7.2011		Tarkastaja: R. Mustonen	
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu			
Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojele:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© <i>Metsähallitus</i> 2008 © <i>Maanmittauslaitos 1/MML/08</i>
Koordinaatit:	X 7132423, Y 3591580, Z 194	Mittakaava:	1:2500

Kuva 69. Kämpän jäänteet, kuvattu koillisesta.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7131160, Y 3591728, Z 199	Löydöt:	

Taustatiedot

Paikalle opasti Kari Huotari.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Kellojokea myötäilevän soistuneen alueen pohjoispuolisella kangaksella, Honkivaarantieltä lähtevän metsäautotien varressa.

Kohteen kuvaus

Paikalla on nähtävissä tasainen ala, jossa maasta pilkottaa muoviputki.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

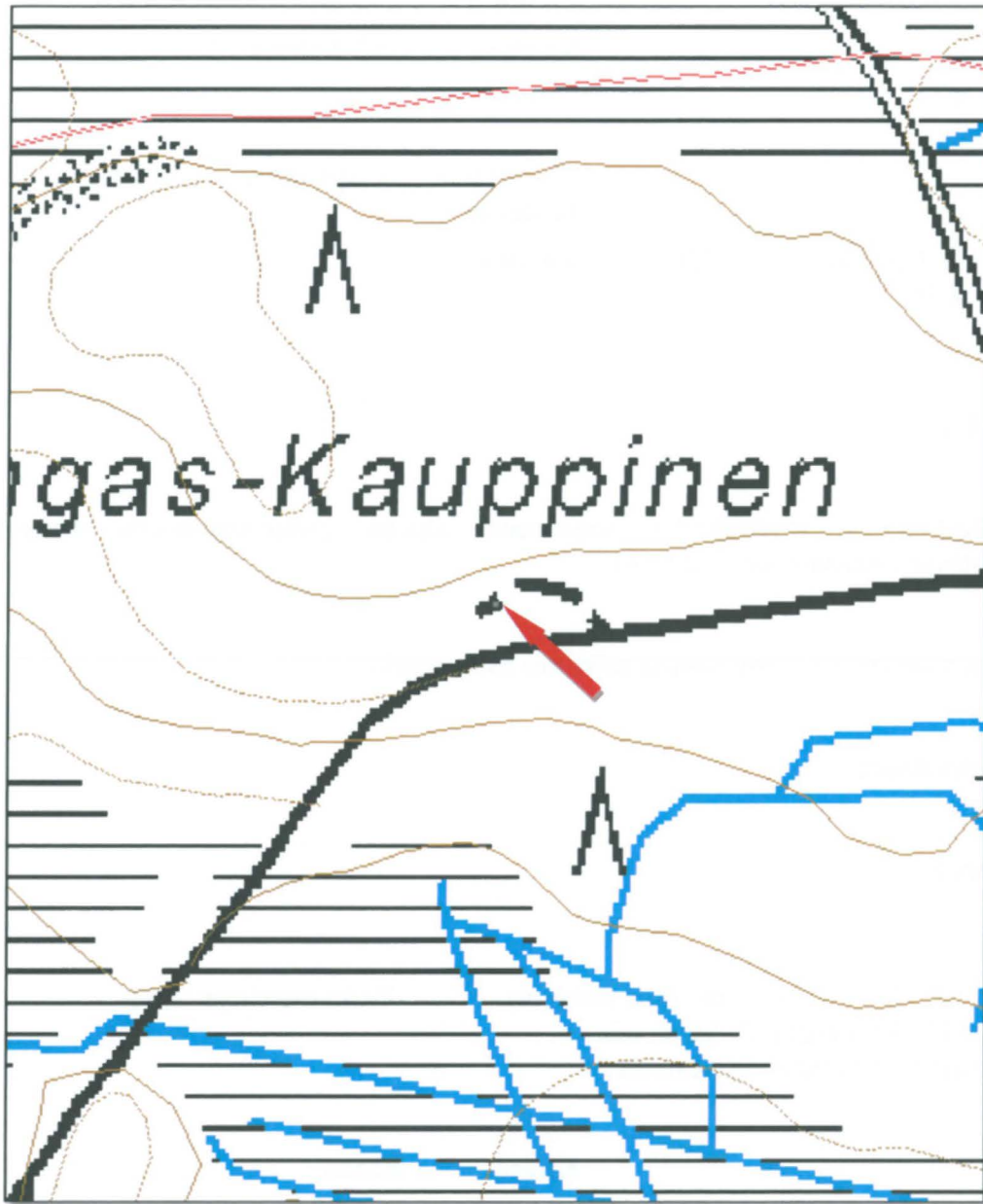
Paikalla on ollut kämppä.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 27.7.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	3 Huono
Arvotus:	99 Ei suojeluarvoa	Olotila:	2 Ei käytössä
		Kohteen suojelu:	99 Ei suojeluarvoa

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7131160, Y 3591728, Z 199	Mittakaava:	1:2500

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7130008, Y 3593215, Z 163	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde tuli vastaan inventoidessa.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Kellojoen varressa, sen pohjoispuolella. Kasvillisuus on paikalla tiheää. Puusto on uudistuskypsää kasvatusmetsää.

Kohteen kuvaus

Kumpareen reunassa on halkaisijaltaan 2 m:n kokoinen pyöreähkö kuoppa, jonka syvyys on 30 cm. Sen vieressä on pitkänmallinen kuoppa, jonka koko on 3,3 x 0,5 metriä.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Kaksi kuoppaa, joiden funktio ja ajoitus ovat tuntemattomia.

Toimenpiteet**Tarkastukset**

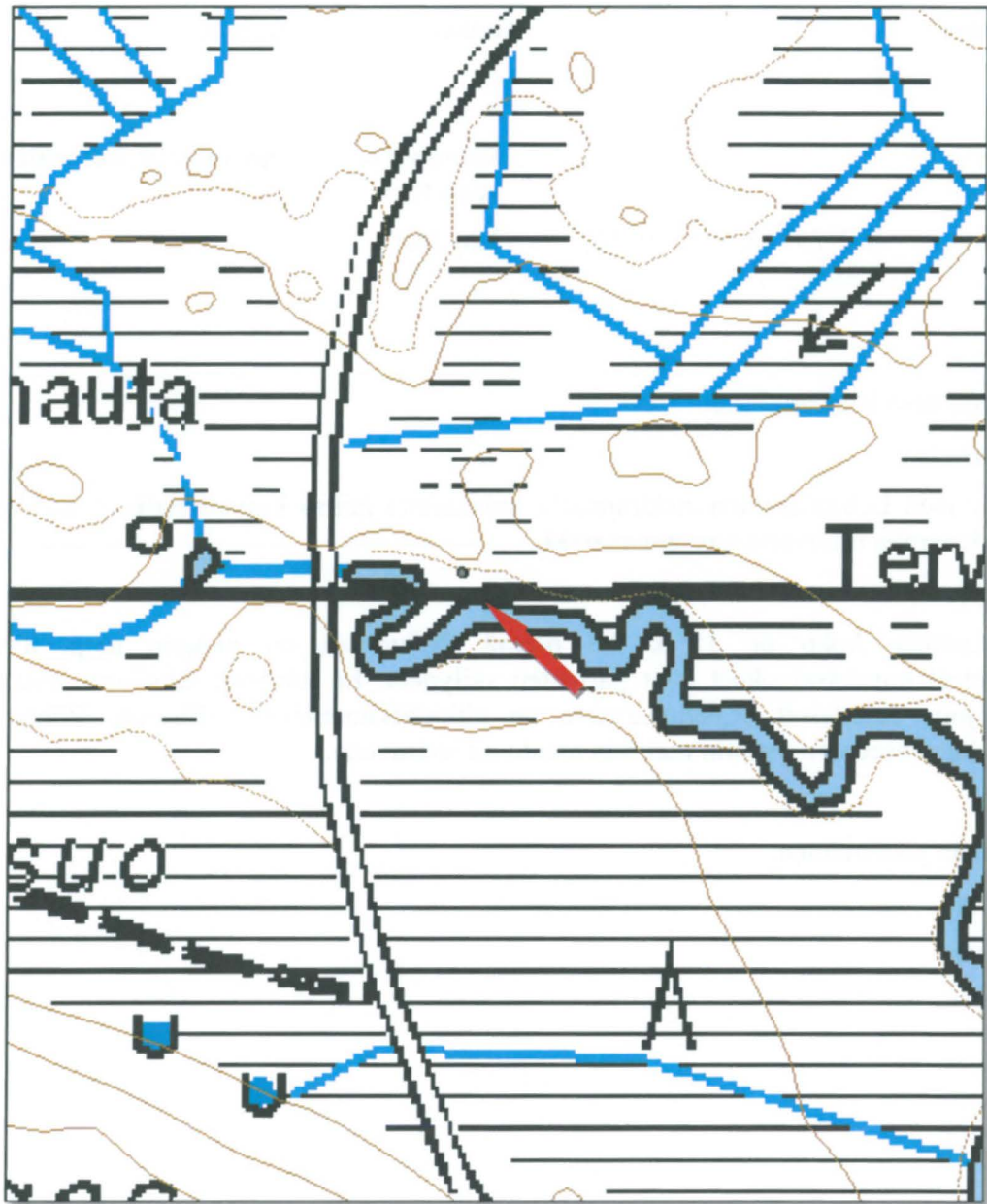
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 1.8.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	2 Keskinertainen
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
		Kohteen suojele:	9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Copyright:	© <i>Metsähallitus 2008</i> © <i>Maanmittauslaitos 1/MML/08</i>
Koordinaatit:	X 7130008, Y 3593215, Z 163	Mittakaava:	1:2500

Kuva 70. Kuopat erottuvat heikosti maastosta, kuvattu lännestä.

Iso Lehmilampi rakennus jäännös

MH-tunnus: 138702

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi:		Kunta:	290 Kuhmo
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7129712, Y 3589510, Z 200	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohteesta saatiin tieto haastattelussa.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Ison Lehmilammen etelärannalla, soistunutta rantaa kuivemmalla ja korkeammalla niemekkeellä. Kuviolla on nuorta kasvatusmetsää.

Kohteen kuvaus

Rakennuksen pohjan koko on 15 x 9,5 metriä. Näkyvissä on paikoin neljä hirsikertaa. Pohjoisenpuoleiset nurkkasalvokset ovat parhaiten säilyneet. Ei jäänteitä tulisijasta. Pitkät seinät ovat etelä-pohjois -suuntaiset. Rakennuksessa on pitkittäissuuntainen väliseinä. Vähän matkaa rakennuksesta lounaaseen on osittain metsään maatonut soutuvene.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Kämpän jäänteet.

Lisätietoja**Toimenpiteet****Tarkastukset**

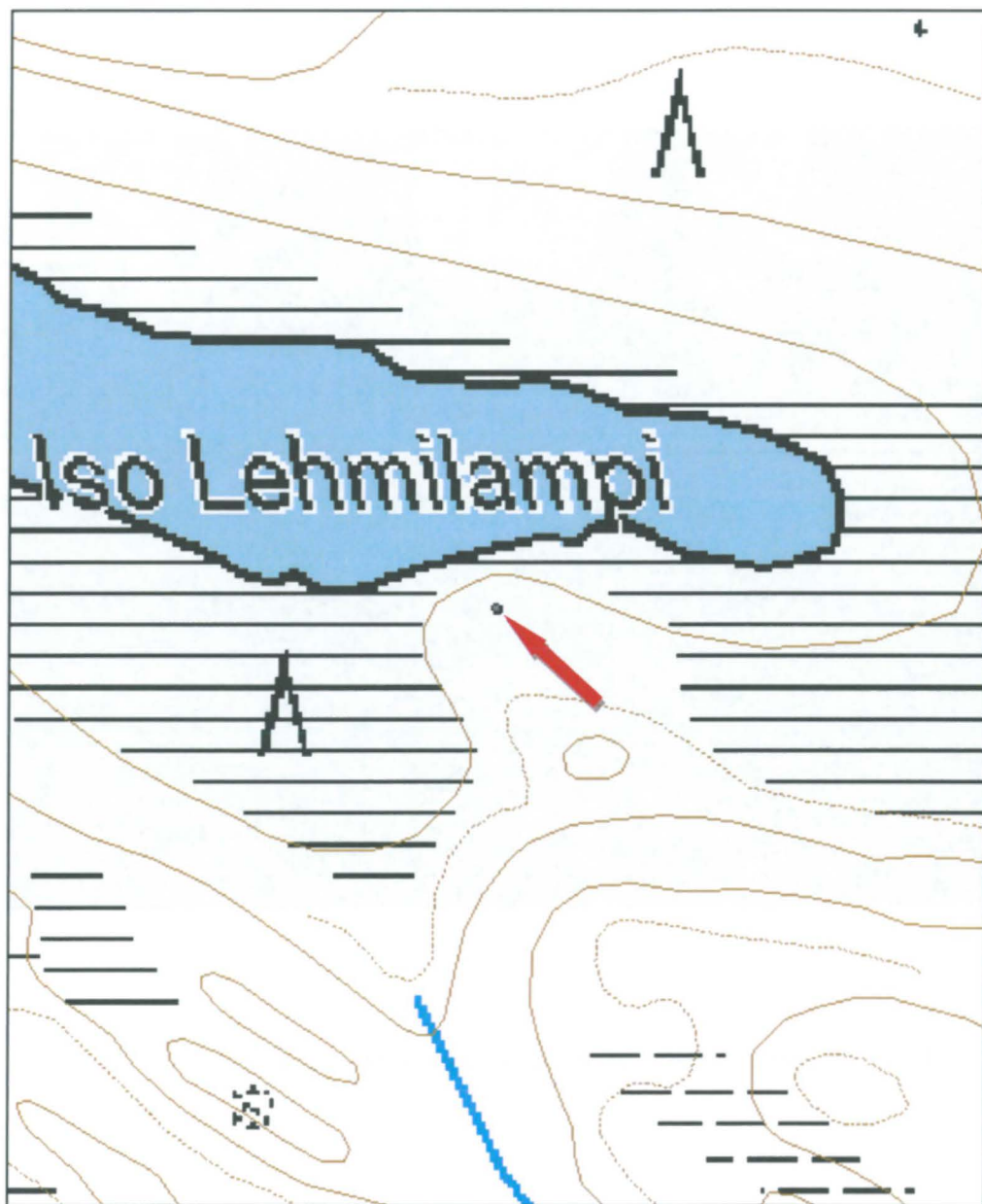
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 12.8.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro:	Kunto:	2 Keskinertainen
	Olotila:	2 Ei käytössä

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7129712, Y 3589510, Z 200	Mittakaava:	1:2500

Kuva 71. Rakennuksen jäänteet, kuvattu etelälounaasta.

Keljänsuo lato jäännös

MH-tunnus: 139089

Kohdetyyppi: 9 Valmistuspaikat/työpaikat **Haltija:** 161 Metsätalous Kainuu
Ajoitus: 7116 Uusi aika **Ylläpitäjä:** 161 Metsätalous Kainuu
Rakentamisvuosi: **Kunta:** 290 Kuhmo
Lukumäärä: 1

Koordinaattiselitys: **Geometria tuotettu:** 4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit: X 7139199, Y 3592855, **Löydöt:**
Z 205

Taustatiedot

Kohteelle opasti Kari Huotari.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Keljänsuolla, Suo-Keljänlammesta 400 metriä luoteeseen.

Kohteen kuvaus

Ladon koko on 3,7 x 3,7 metriä. Hirsikertoja on jäljellä kuusi. Rakennelma on vedessä. Oviaukko on pohjoiseen. Hirsissä on käytetty kiinnitykseen rautanauloja.

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus on pistemäinen.

Tulkinta

Niittyladon jäännös

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2011
Tarkastuspvm: 27.7.2011 Tarkastaja: R. Mustonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Kainuu

Viranomaisrekisterinro: **Kunto:** 2 Keskinertainen
Arvotus: 8 Muu suojeluarvo **Olotila:** 2 Ei käytössä
Kohteen suojelu: 9 Muu suojeluarvo

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© <i>Metsähallitus</i> 2008 © <i>Maanmittauslaitos</i> 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7139199, Y 3592855, Z 205	Mittakaava:	1:2500

Kuva 72. Ladon jäänteet, kuvattu pohjoisesta.

Kuva 73. Emma Hartikka ja Kari Huotari Keljänsuon ladolla, kuvattu luoteesta.

